

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 15

చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ నవంబరు నెల 15-వ తేది మంగళవారము

No. 189

సంపుటము ౧౫

శ్రీవైభవనామనవత్పర కార్తీకమాస బహుళ సప్తమి.

సంచిక ౧౮౯

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్పగొప్పవారిచే వేలవేలు
యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయు పోట్ల
బొపును, పార్శ్వపునొప్పుల బారదోలును,
పోట్ల బోగొట్టును, బెణుకుల భేదించును,
వాపుల రూపుమాపును, దగ్గును తగ్గించును,
దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట
వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొ
లగించును. నొప్పులు తగ్గించును. విదేశము
లలో గూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనము అన్ని విధములగు
నొప్పులకు సంజీవివంటిది.
పంచభాష చీటీ చూచి కొనిన
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా నీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.
ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు
249, ఫ్రేరిరోడ్డు, ఫోర్టు, బొంబాయి.

for Economical Transportation

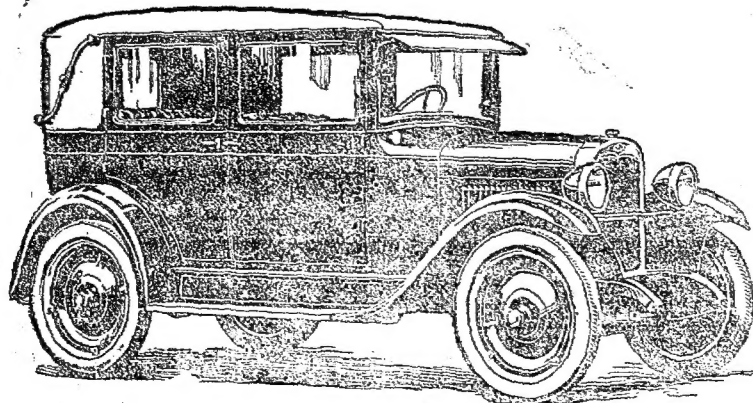
ఇంజనీరియల్ లాండావును,
తగ్గింపు వెలకు యివ్వబడునని
ప్రకటించబడుచున్నది.

చివ్రాలెట్ మోటారు కంపెనీవారు ఇంజనీరియల్ లాండావుకారుయొక్క వెల తగ్గించబడెనని ప్రకటించుచున్నా
రు. తక్కువవెలలో దొఱకగల కారులన్నింటిలోకి, జనసామాన్యమునకు చాలా శ్రేష్టమైనదని పేరుగాంచగలి
గెను. ప్రత్యేకపు డిజైనులు గలిగి శ్రేష్టమైన యూకోరంగులు గలిగిన ఫివర్ తో తయారుకాబడెన, పెడల్పు
యిన టిటికీలు, గాలివచ్చుటకు అమర్చిన అందమైన నికిల్ ఫ్రేము, అన్నియుచేరి లాండావుయొక్క సౌందర్యము
నభివృద్ధిపరచెను.

ఇంజనీరింగునందును, డిజైనునందును, చాలవరకు నభివృద్ధిచేయబడెను. నడుపునప్పుడు, కదలిక తేకుడాపోవు
ట, అమితవేగము, గట్టితనము, సుఖముగా కూర్చుండుట మొదలగు నదుసాయము లన్నింటిని గల్గియున్నది.
నేడే వేంచేసి, చివ్రాలెట్ కారు లన్నింటిలోకి శ్రేష్టమైన ఇంజనీరియల్ లాండావును పరీక్షించుడు.

వెల రు. 3600

టూరింగు	ర. 2550
కోచ్	" 3000
4 డోర్ సెడన్	" 3300
స్పోర్టుకాబ్రియేలెట్	" 3400
1/2 టన్ను ట్రక్కు ఛాసిస్ మాత్రం	1800
1 టన్ను ట్రక్కు ఛాసిస్ మాత్రం	2225

ఈ కిరణ ప్రకారము మద్రాసునందు
డెలివరీ చేయబడును.

సింపున్ అండు కంపెనీ, లిమిటెడ్., మదరాసు.

విలువగలది తక్కువవెల కివ్వబడుచున్నది.

“అత్యద్భుత ఫల గ్రంథము”

జాతకరత్నము 1 భాగము రూ 1. 2 భాగము రూ 2. పూర్ణ జాతకము రూ 10 లు. ప్రపంచముంతటనుండి గొప్ప పరిశ్రమలను పొందియున్నారము. ఏదెట్లు కావలెను. ప్రేమ యెందుకొ శ్రోతిమలయము. కళాకళలు, విశాఖపట్నం 4169 జిల్లా.

4154 మిజాతకనక్రముయొక్క పాట గాని శక్త పుట్టిన నేటి పరియైనకాలము తెలియబరచినయెడల ఫలితములు (వా యబడును. జాతకము పూర్తిగావశాంతియైతే (వాయుబలము 15 రూపాయలు, 1 వశవిదశలతో వాయుబలము 8 రూపాయలు, 1 సంవత్సరమునకు 8 రూపాయలు తీసికొనబడును.

(శ్రీ) వెంకటేశ్వర జ్యోతిషనిలయము, బెజవాడ.

గాంధీ దైవజ్ఞుడు

భవిష్యత్తునుగురించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ 1-0-0. ప్రశ్నప్రశ్నకు 0-4-0 ఆవును. ప్రశ్నవ్రాయు కాలమును తెలుపవలెను. సర్వకార్యములయందును బయలు పొందుట “జయశీకరణి” తాయరు 1 కి రూ 2-0-0. వి. పి. ఖర్చులు. 0-4-0. 2598

వి. కే. శతగోపాచార్యులు, తురుత్తర, చిత్తూరుజిల్లా.

శాస్త్రోక్తమైన జ్యోతిషం

భవిష్యత్తును గురించి 6 వ్యాయమైన ప్రశ్నలకు బదులు వ్రాయుటకు రూ 1-0-0 ప్రశ్నప్రశ్నకు 0-4-0 సంవత్సర ఫలము వ్రాయుటకు రూ 5-0-0 పి. పి. ఖర్చులు వేరు. ప్రశ్న వ్రాయుకాలము తెలుపవలయును. సర్వకార్యములందు జయము నొసగు శ్రీ నుబ్రహ్మజ్యోతిషము రూ 2-8-0 శ్రీ చిన్నబ్రహ్మజ్యోతిషమునకు నిలయును. 1472 తిరుత్తర, చిత్తూరుజిల్లా.

వసుల్లకు తైలము

నెల డబ్బీ 1-కి రూ 0-6-0; వి. పి. తో 0-11-0

అరికాళ్లు, అజినేతులు, చర్మము కారకమునలన, శీతగా తినిన పసిరి సీరుకారుబయ్య, జలపుట్టుబయ్య సంఘమును. ఈ తైలమును రాచిన పసుళ్లు మాని జల బాయి మంచిచర్మము రాగలను. పసుళ్ల శోషణము గలుగును. ఇచ్చుకయము అమ్మ తాయలను దీనితో బిరిబిరిగా చేయవచ్చును.

కావలెను

“కర్నూలు జిల్లా కోనెలకుట్ల తాలూకా ఆవుపగ్రా మం రూరలు ఆనుపగ్రామ పరిషత్తులకుగాను ఒక రిజిస్టరు మెడికల్ డాక్టరు కావలెను. నెల 1 టికెట్ రూ 50 లు చేతన వి వ్యవహును. దరఖాస్తులతో యోగ్యతాపత్రమును, గత పరీక్షలు వస్తే రా వున్నయెడల 1927 వ సం॥ నవంబరు 25 వ తేదీలోపల ఈ క్రిందినారికి పంపుకొనలెను.”

కోనెలకుట్ల తాలూకాలో ఉత్తయ్య, యం. మత్తయ్య, (వెంకటేశ్వరగారు) 7-11-27

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

రాజమండ్రి కాలేజీ పండితులు బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది నూర్యనారాయణ శాస్త్రిగారు రచించినది ఆంధ్రభాషా సంప్రదాయము చరిత్రాత్మకముగా 15 పూర్వలాక్షణికములకు ముతోను 160 పూర్వముహూకపుల ప్రయోగములతోను కులభ తైలని వివరింపబడినది. దీనికి శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి యమ్. ఏ. గారు దివ్యమైన పీఠిక వ్రాసరి. సుమారు 60 మంది పండితులు సవర్ణిప్రాయము లిచ్చిరి. అనేకపత్రాలు ప్రశంసించినవి. భాషాస్వరూపము తెలిసి యానందించుటకు దగిన యంత్రముగ్రంథము. 360 పుటలు 14 ప్రకరణములు 2 భాగములు. పొట్టిశీకా. 1-4-0

రెండు భాగములు కలిపిన వైపు. 1-8-0

ఉత్తరరామచరిత్ర భవభూతికృతికి సరసమైన తెలుగు 0-12-0

ఆంధ్ర దశరూపకము, రూపక, నాయక, రసాదుల లక్షణములు చక్కగా వివరింపబడినది 0-8-0

కామగీతవా రిట్లు వ్రాయవలెను.

4150 మేడూరి-(శ్రీ)రామమూర్తి, ఇన్నీసుపేట, రాజమండ్రి.

ఆంధ్ర పత్రికా విభవ సంవత్సరాది సంచిక

ఎప్పటినున రాజభోవు విభవసంవత్సరాదిని సంవత్సరాదిసంచికను బ్రకటింపజోవుచున్నాము. అందు సారస్వత, సాంఘిక, రాజకీ, యార్థికాది విషయములకుసంబంధించిన వ్యాసములప్రకటింపబడును. తాము పూర్వమువలెనే దయయుంచి అమూల్యములగు తమ వ్యాసములతో సంచిక సలంకరించి మాయుద్యమమునకు దోడ్పడ బ్రార్థితులు.

ఈ సంచికయందు విషయవిభాగమును గావించి యేవిభాగమునకు సంబంధించిన వ్యాసములనావి భాగమునందే ముద్రించి సంచికను ఉగాదినాటి కాంధ్రుల కర్పింపఁ దలచినాము. నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే వ్యాసములన్నియు సూకుఁ జేరినఁగాని అట్లు విషయవిభాగమునుగావింప ననుకూలము గానే రదు. సంచికాముద్రణ మారంభించినపిదపఁ బంపు వ్యాసములను సంచికయందుఁ జేర్చుటకు వీలుండదు. కావున వ్యాసములు ౧౯౨౭ నవంబరు 30-వ తేదీలోపల మా కందవలెను. ప్రతివ్యాసమునను ‘సంవత్సరాది సంచికకు’ అని వ్రాసి యుండవలెను. వ్యాసములును, వానికి సంబంధించిన చిత్రములును, ఇతరచిత్రములును, సంపూర్ణ వివరణములతో నియమిత కాలమునకుఁ బూర్వమే మాకుఁ బంపుదురుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాము.

కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు,

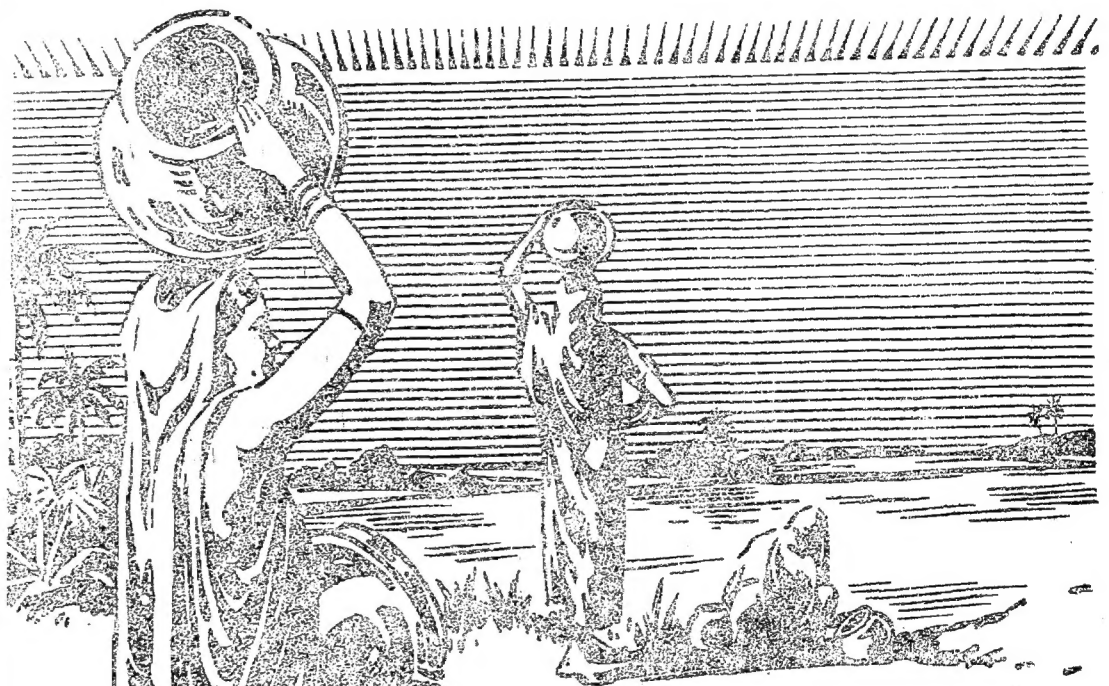
ఆంధ్రపత్రికాధిపతి, 7, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు.

పో గొ టు కొ ని న శ క్తి

నూతన వైబుల్ స్టాంపు పిరిమెన్ గురించి ప్రత్యేకముగా ఒక్కొక్కరికి జవాబు లిచ్చుటకు కష్ట సాధ్యమని తోచుచున్నది. జర్మనీయంతి క్రొత్తపత్రముద్రాకునకు నవంబరు 25 వ తేదీకి వచ్చునని తలచుచున్నాము. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుండుటకును. వివరములకి:-

Dr. Strandgard's Secretary,

7, GRANT ROAD, BANGALORE.

విద్య పాత్రములకున్న

“బి రా సో” ను పూయవచ్చును.

మీ యిండిలోవుండే, చిన్న పాత్రములకు “బి రా సో” తోటి తోమండి. తోమతోనే వాటికి మెరుగు గలుగును; మీకు పని అధికముగావుండదు, మీయొక్క పెద్ద సామానులను, “బి రా సో” తోటి తోమండి, వాటిన్ని సీగ్రముగా మెరుగుగలుగును; మీకు వనితగ్గును. “బి రా సో” తోటి తోమితే సీగ్రముగా మెరుగు గలుగును. సులభముగా అతి సీగ్రములో మెరుగు గలుగును.

BRASSO

METAL POLISH

“బి రా సో”

సాలిస్ ని పూయండి.

ఆంధ్రదేశ గ్రంథాలయసభ

అనంతపురంలో 13-11-1927 న సమావేశమగుట

ఆంధ్ర గ్రంథాలయముల సమావేశ సేవీనము శ్రీయుత జనమంచి శేషాచలార్యగారి ఆధ్వర్యమున సమావేశమయ్యెను. అధ్యక్షుడు గొప్పకోరేగింపుతో సభకు తీసికొనిరాబడిరి. సన్మానసంఘాధ్యక్షులగు హట్టి సంజయరావుగారు ప్రతినిధులకు స్వాగతముసగిరి.

ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు శ్రీయుతులు హట్టి సంజయరావుగారి స్వాగతోపన్యాసము.

ఉ. ఊరేతల బు నెన్నుదురు-సోరక గ్రంథాలయముల సైకత శ్రోణికి జంపరీకచయ-నుండర వేణికి రత్న తామర శ్రేణికి దోయజాతభవ-చి త్తనశీర శైవకవాణికి చాణికి నక్షదామకుక-వారిజపుస్తకరమ్యపాణికి.

(భాగవతము)

ఆంధ్రమహాజనులారా !

నేడు మనము ఆంధ్రావనినుండి మిలెల్లరు ననేక శ్రమలకోర్చి మా యీ శేషపురి కరుదెంచి యుండటము మా భాగ్యంబు. మిమ్ముల నెల్లర సన్మానించు భాగ్యము మా కలనడి యుండుట పుణ్యవిశేషంబై. ఈనగరము విజయనగరసామ్రాజ్య ముత్కున్నత దశయందున్న కాలమందు, హక్కుబుక్కురాయ లచే నిర్మాణమై, చాత్రితాత్మకమై, యలరాజుమన్నది. మా మండలము విద్యావికాసంబునకు నాటపట్టయి, మహనీయులకు జన్మభూమియై, పేర్గాంచిన కవిలికులకు, నాటకపితామహులకు, నటనాచార్యులకు, గానవిద్యానురంధరులకు నిలయమై నానాటికి నభివృద్ధి చెందుచున్నది. ఇంకను ఆంధ్రమహాజనల కూర్చున్న, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానమును సైతము బడయుభాగ్యమును గాంచుగాతమని తామెల్లరావీర్యదింతురని ప్రార్థించు మిమ్ములందర నీ సమావేశమునకు మనఃపూర్వకముగా నాహ్వానించుచున్నారము.

గ్రంథాలయోద్యమము

దేశము జాగృత్యముగాంచుటకు ప్రజలలో విద్యాధాన సంపత్తియే ముఖ్యకారణములు. వానిలో విద్యాభివృద్ధియే ఉత్తమతమ మార్గము. అధ్యాత్మిక, మానసిక నైర్మల్యము నాపాదించి ప్రజావలీని వికసితచిత్తుల గావించునది విద్యయే. విద్య లేనిచో మానవుడు పశుప్రాయుడై యెల్లవారు నొప్పికొనక తప్పదు. జనలలో నెల్ల వేళలయందును పరస్పరైక్యభావము సమకూర్చి దేశమునకు కీర్తిగడింపజాలెనునట్టిది విద్య తప్ప మఱి వేరొందు లేదు. విద్యలేనిదేశము గణనకెక్కరేదు. విద్యావికాసము, సూర్యకాంతిభాతి నల్లెల వ్యాపించి, అజ్ఞానాంధకారమును సైత మొక్క ప్రుటిని పటాపంచలగ చేసి, జాతీయభావ ముండురింపజేసి, లాఠిచేతములకన్న మిన్నయగు మార్గముల సమకూర్చుటకు పరిపాలకులయందును, పోలీసులయందును సమానబాధ్యత గలగజేయును. అవార్జితము, ఆచార గోపాలము విద్యామృతమును చవిగ్రోలి, ఆపండితులకు సదుపాయములు గల్పింపవలసిన బాధ్యత విద్యానిపులగువారికి తప్పనిపని. ఏ దేశమున నీ విద్యాదానము విడిచిగా జరుగుట న్నదో, ఏసీమ విద్యాప్రవాహమున నిరంతరము నోలలాడుచు న్నదో, ఆయ్యెడ నఖండమగు సౌఖ్యము, భాగ్యము నుండక తప్పదు. ఈ విద్యాదానమునకు వలయు సౌలభ్యములు, సౌకర్యములు, విరివిగా నుండవలయును. ఇయ్యది ఒక్కరిచే ఒక్కనాటిలో ఒక్కనిమేషమున జరుగనట్టిది కాదు. దినదిన మియ్యది క్రమముగా నభివృద్ధి గాంచవలయును. ప్రతియూర నువితాత కాలం నిర్మించి, ప్రజలకు నిర్విఘోచితవిద్య నొసంగుటచే నియ్యది, కొంతవరకు సమకూరుచున్నది. కాని ప్రకృతిదేశకాల పరిస్థితులనుబట్టి అట్టిసమాభాగ్య మెప్పుడు లభింపగలదో, వేతలగు భావికాలనిర్ణయములు సైతము కొంచెము నిర్ణయింపఁబడినవి. కాని, యిది కొంచె ముతాపమును, దైర్ఘ్యమును, మనలో విద్యానిపులకు నగు గ్రామజనోద్ధారణప్రియులయందుండజేసి, కష్టసాధ్యములకార్యము గానీరదు. గ్రంథాలయములు ప్రతియూర నిర్మింపబడియేనేని విద్యాప్రచార సమస్యను మనము చాలవఱకు పరిష్కరించినట్లే యగును. ఈ గ్రంథాలయములు అక్షరజ్వాలల అమితజ్ఞాన మెంగి విద్యాభిలాషులందఱు, నొక్కయెడ గూర్చి సోదరభావము నెలకొల్పి వృథా కాలహరణము జరుగనియ్యక సత్కథాలాపనము ప్రోత్సహించి స్వదేశ, పరదేశ, విశేషవర్తక వాణిజ్య, చిత్రవిచిత్ర

భయంకరమైన వ్యాధులు హృదయమునందును, శ్వాసకోశముల యందును గలుగజేయకమునువే శైవ్యమును వెంటనే పొందోలుడు

ఈ శైవ్యమును కొంచము అశ్రద్ధవహించిన, హృదయమునందును, శ్వాసకోశమునందును మిగుల ఘోరమైన అొమ్ముపడితము అంకురించుటకు ప్రారంభించును. దానినుండి రక్తించుకొనుటకు కొంచము జలుబుగా నున్నప్పుడును అొమ్మునందు బాధగలిగినప్పుడును వెంటనే పెప్సినే నేమించుము.

ఒకటి రెండు పెప్సినెబిళ్లను నోటిలో వేసుకొని సంతమాత్రము ననే వెంటనే బయలు వెడలి న మందుపొగలు హృదయమంతట నాక్రమించి ఉపశమనము గలుగజేయును. శ్వాసపీల్చు నాళములో నుండు సన్నని పొరల సోకినంతనే ఊపిరితిత్తులయందు వాపునుగలిగించు పురుగుల నిర్మూలించి శ్వాసనాళము దుతటను గట్టి పరచును. వెంటనే ఉపశమనము గలిగించును.

చలికాలములో తరచుగా బయటకు వెళ్లుటకు ముందుగా నిత్యము పెప్సినెబిళ్ల నొకటి నేమించుట విధిగా ఏర్పరుకొనుము. శ్వాసకోశమునం చెవిధమైన వ్యాధిగలుగకుండ రక్షించును.

పీల్చదగిన బిళ్లవల్ల నివారణమగును.

మందులముల్ల వారలందరి వద్ద ను దొఱకును.

ఏజెంట్లు:—
దాదా అందు కంపెనీ,
ఏజ్జేనేడుద్రాస్

PEPS

విషయముల నన్నిటిని దెలియబఱచి, జాతీయత నభివృద్ధి పెంపొందజేసి, జ్ఞానసోపానము నెక్కజేయును

“నాయు వెల్లవారికి నెట్లు స్వాధీనమైయున్నదో జ్ఞానముకూడ నట్లే స్వాధీనము గావలయును. ఉదక మెట్లు ఎల్లవారికిని నేర్వమై యున్నదో జ్ఞానముకూడ నట్లే నేర్వమై యుండవలయును. సూర్యచంద్రమండలముల తేజస్సు ఎల్లవారికి నెట్లు సౌఖ్యప్రదముగా నున్నదో జ్ఞాన మట్లే సౌఖ్యప్రదముగా నుండవలయును” అని శ్రీవిలక్తురి లక్ష్మీనరసింహంపంతులుగారు చెప్పినట్లు జ్ఞానము అందరకును బాలరకు నృగులకు పేదవారలకు భాగ్యవంతులకు సైత మంగునాటులో నుండవలయును. దానికి గ్రంథాలయోద్యమమతప్ప నేలుకాగదు లేదు.

ఈనుండలమున నీ గ్రంథాలయోద్యమవ్యాప్తినిగూర్చి మహాశయులగు మిను కొంచెము వివరించు గానకతప్పదు. ‘నల్లమండలవాడును అన్నిటను వెనుకటిక్కి యున్నారని యితరు లెంతకేలిచేసినను అగ్గదాను మములను Backward Districts అని తూలనాడినను, ‘చంద్రుని కొకనూలిపోగన్న సామెత వివరమున మామండలము సైత మివిషయమున తక్కువగల ఆంధ్రనుండలముతోపాటు గ్రంథాలయోద్యమమునకు

ద్యమ మభివృద్ధిచెందునా? వీనికి వారు వలయునంత సాయ్య మొసంగుటకు తగు నవకాశములుండియును నేయకున్నారు. అవిషయమై యెక్కువ చర్చింపబరిలేదు. పరిణామల క్రేగంటి చూపున చూడబడుచున్నది. ప్రభుత్వము నట్లుండనిచ్చినను ప్రజలే యీ యుద్యమమున శ్రద్ధవహించిరేని మిక్కిలి యభివృద్ధికి తేగలకు. మనదేశములో ఉదారస్వభావులగు, జమీందారు లెందఱోగలరు. వారు సాహాయ్యముచేయుచునే యున్నారు. వారి నింకను యెక్కువసాహాయ్యము చేయునటుల ప్రేరేపననేయవలెను. ఉదారస్వభావులగుదాతలకడకేరి భిక్షం దేహియని యాచింపవలయును. ఇటీవల యొకనొక గ్రంథాలయము విషయమున సుదారస్వభావులగు ఋణదాతలు కొందఱు చేయుద్యమముపట్ల మాతృభావమున వారి ఋణములనన్నిటిని, విరాళముగ నిచ్చిని పత్రికామాలమున వింటిమి.

ధనసహాయము

ఏయుద్యమముగాని ధనములేకున్న జరుగనేరదు. ఇందునకు ధనమును సమకూర్చుటకు, అనేక యుపాయములున్నవి. దినరకే పేర్కొనినట్లు, విద్యావంతులగువారు, వెనుకంజవేయక ధనమును ప్రోత్సహించుటనై ప్రయత్న పడవలయును.

లోకల్ బోర్డులు, మునిసిపాలిటీలు మున్నగు స్థానిక స్వపరిపాలనా సంస్థలలో చేరి పనిచేయువారి లీయువ్యమును భూరి విరాళము లొసగుటకు లాభనరంపవలయును. సహకార సంఘములు పనిచేయుచున్న ప్రదేశములందు నా యా సంఘములు చేర్చి పెట్టికొనియున్న సముదాయపు ప్రయోజననిధి (common good Fund) నీ గ్రంథాలయములకు విరాళములుగ నిచ్చునట్లు సేయవలయును. దీపావళి, నవరాత్రి, సంతకాంతి మున్నగు పుణ్యదినముల యందు భిక్షులను వెడలవలయును. వలయునన్న సెన్సిటో మార్గమును వి. నిద్రావస్థనుండి మేల్కొలుపుటకై కావలయును.

ఇంతియకాక ప్రకృత మియుద్యమము సక్రమముగా నెలవేరబడకుండుటకు ధనలోపముకట్టియే కాదు. ధనమును ప్రోవుచేసినంతనే దానిని వినియోగించుట ముఖ్యము. వినియోగించినను దానిచే ఫలము ప్రజలకు సిద్ధించుట దానిపైన యది. ప్రతిక్రమములో నొక గ్రంథాలయ మేర్పడవలయును. అటు తర్వాత ప్రతితాలూకాకు నొక గ్రంథాలయము స్థాపించబడి యీ గ్రామసంఘములన్నియు దానిలో స్వీకారమునంది, సభ్యత్వపడసియుండవలయును. ప్రతిమండలమునకు నొక కేంద్ర గ్రంథాలయము నెలకొల్పి యీతాలూకా గ్రంథాలయముల నన్నిటిని చేర్చుకొని పనిచేయవలయును. మండల గ్రంథాలయములన్నియుచేరి భాషారాష్ట్రీయ గ్రంథాలయము నొక్కదానిని నెలకొల్పవలయును. గ్రామ గ్రంథాలయములు తాలూకా వానిని తాలూకా గ్రంథాలయములు మండలగ్రంథాలయములను మండల గ్రంథాలయములు రాష్ట్రీయ కేంద్ర గ్రంథాలయమును పోషించుటకువలయు ధనమును, సాధనసంపత్తిని సేకూర్చవలయును. దీనిచే ఆంధ్రరాష్ట్రసంపాదన సౌలభ్యత సేకూర్చుటకుకాక ఆంధ్రజాతీయత పెచ్చుపెరుగును. రాష్ట్రీయ కేంద్ర గ్రంథాలయము కొందఱు ప్రచారకుల సేర్పాటుచేసి, మండలవాసుల కందఱు ప్రబోధముగల్గించుటకు సంచారము సేయవలెను. మండల గ్రంథాలయమును తాలూకా గ్రంథాలయములు ప్రచారకులకు నిర్మింపవలయును. ప్రబోధము గానింపవలెను. గ్రంథాలయోద్యమ విషయము ప్రజలకు పారిత్యక్తమునగుటకు సన్నిటిని బోధింపవలెను. దీనిచే ఆంధ్రుల కైకగ్రాహము గురుగును. ప్రజలలో నజ్ఞానము నన్నిగిల్లి విజ్ఞాన మతిత్యరలో కలుగును. ఆంధ్రులెల్లరును రాష్ట్రీయ కేంద్ర గ్రంథాలయనిర్మాణమునకు బద్ధకంకణులుకావలెను అదేనిచో నీయుద్యమవ్యాప్తిగా సేరను. దీనికైయొక్క పుణ్యదినము నునిర్ణయించుకొని నాడుదిక్షా సరతం తులైభిక్షులను చేసి ధనము ప్రోవుసేయవలయును. దీపావళి భిక్షులకు వెట్లులేదా! పరస్వతీ భిక్షులకు వెట్లులేదు వెనుకంజ వేయవలయునా?

పత్రిక

ఇంతియకాక గ్రంథాలయవిషయము ప్రజలకుగాను బోధించు రాష్ట్రీయ పత్రిక నొకదానిని నెలకొల్పవలెను. ఇదివఱకే నీయొద్ది కొంచెంకాలము ప్రచురింపబడి కారణం తరములచే నాపిసేయబడినది. ఈ సంస్థను మరల తేవనై యలయును. గ్రంథాలయములు ప్రీ విద్యాభివృద్ధికై హెచ్చుగ దోడ్పడవలయును. కారణంతరములచే గ్రంథాలయములకు రాజులు ని ప్రీయ పుస్తకములకు వారిగృహములకు పంపునట్లుయే ర్పాటు చేయవలయును. ఇటీవల తోడి రాష్ట్రములో నీవిషయమై చేసిన కొన్నియేర్పాటులు విన్నచో నిట్టివి మన దేశమున సేర్పాటు చేయుటకు కాసన సభ్యులు దుష్టములు కాగలరనియే మాధ్యక్షనమృకము. ఇంతియకాక లాతికేశముల యందు బోతె (circulating libraries) ప్రచారగ్రంథాలయముల నెలకొల్పవలయును. రైల్వేస్టేషనుల యందేమి గొప్పగొప్ప బహిరంగ ప్రదేశముల యందేమి గ్రంథాలయములు స్థాపించబడి ప్రజలకు విద్యాదాన ముచితముగా నొసంగుట కేర్పాటు కావలెను.

ఈ యుద్యమము విరివిగవ్యాపించి, ఆంధ్రావని నిరంతర సస్వభుభరితయై కనవో స్మేషయై ప్రజాసరంజకత్వము బొంది సేదగుగల అంతర్వివాదముల నన్నిటిని మాపి ఇది నా దేశము. ఇది నాభాష యనునట్టి యేకభాషయు సమతలము కూరి, ఆంధ్రజాతీయతను సుఖపఱచుకొని త్వరలో స్వరాజ్య స్థితికిని సత్వర రాష్ట్రీయసంపాదనకు మార్గదర్శి యగుగాత యని పరమేశ్వరుని ప్రార్థించుచు మిమ్ములనందరిని మనఃపూర్వకముగా మామూలు మండలమునకు పరమప్రీతితో నాహ్వానించుచున్నాడ.

సన్యాససంఘమువారు నాకు మిమ్ములనాహ్వానించుట కవకాశ మొసగినందులకు వారియొడ కృతజ్ఞుడ. నేటి యాగ్రం

మిడ్గేస్ సాండిల్వుడ్ సోపు.

దానియొక్క సువాసన చాలా గంటలవరకు నుండును. 4219

మిక్కిలి సరిశుభ్రమైనదియు, వివేకులచే వెంటనే ఆమోదింపదగిన సోపు యిదియే, ప్రకృతసంబంధమైన చందనపు కొయ్యయొక్క సువాసనను గలిగియుండి, మిక్కిలి గుణకారి నైనదియు చాలా గంటల వరకు మంచినసువాసన నివ్వగలిగిన దిదియే. ప్రత్యేకముగా తయారు కాబడి ఉపయోగించువారులకు మిగుల సంతృప్తిగలిగించును.

బజారులందు దీని మాదిరిలు అనేకములు గలవు.

మీరు మిడ్గేస్ సోపునే కావలెనని కోరుడు. శుద్ధమైనదియు, అనాదినండి తయారు కాబడుచున్నదిదియే.

మిడ్గేస్ మాంచెస్టరువారిచే తయారు కాబడుచున్నది.

కెమిస్ట్రీ లండరివద్దను, సోపు లన్నింటియందును దొరుకును
వివరములకు :
**Post Box No. 313
Bombay.**
నకు వ్రాయుడు.

థాలయసభకు ఆంధ్రదేశమునకు చిరపరిచితులగు బ్రహ్మశ్రీ కావ్యతీర్థ విరుదాంతితులగు జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారు ఆధ్యక్షతవహించి నిశ్చయించియుండుట మాభాగ్యమే. “జగమొలగిన బ్రాహ్మణునకు జంధేమేల”యన్నట్లు వీరివిషయమై సేను ముచ్చటించుట యనవలయును. వీరికి మావందనపూర్వకముగ స్వాగతము— వీరి ఆధిపత్యమున నేటి సభాకార్యక్రమమును ప్రారంభింప వేయుచున్నాడ.

శ్రీయుత హాస్పర్శ్య తనరావుగారు, శర్మగారు ఆధ్యక్షతవహించవలయునని ఉపపాదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి.

ఆధ్యక్షులను ఎరుగని వారులేరు. స్వహాసము చూడడంతోనే గౌరవం కలుగుతుంది. కాంత స్వభావులు. కవిత్వ లాభిత్వంలో పెచ్చిక గాంచిరి. బ్రహ్మాండ పురాణం జదువగ ఆంధ్రదేశంలో ఉత్తమకవిత్వం ఇతరులకుందాయని నాకనుమానం. వాఙ్మయకృషి అనన్యహామనస్యము. వావిలకొలను కుత్సారావుగారు శర్మగారు ఈ మండలములకు చాల ఉపకారము చేస్తూన్నారు.

వకీలు తిమ్మారెడ్డిగారి ఉపపాదనమును బలపరచిరి. పిమ్మట శ్రీయుత జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారు ఆధ్యక్షతవహించి తనఉపవాసమును వదిలిరి.

ఆధ్యక్షకోవన్యాసము

ఆధ్యక్షులు-కావ్యతీర్థ జనమంచి శేషాద్రిశర్మగారు “నిండుతు నందతు వాసన్న సూయు రససూయురత్రికితేన యత్సన్యాస గమనాయై వేదం మమతుపాయమిధేం” —రామకవి.

మహాత్ములారా! సత్యాగ్రేవణతత్పరలారా! గ్రంథాలయ మహాసభకు సభాక్షపదవి నాకుం గల్పించి నందులకు మీకుం కృతజ్ఞుడనై యున్న వాడను. మీపురోభాగమున గొప్పనాసనలె నిలువబడి సమర్థులవలె గార్యము నిర్వహించఁబూని పండితులవలె మాటలాడఁ బ్రయత్నించుచు నను నేనే యబ్బురపడుచున్నాడను. కాని కార్యభారమెట్టిది? నాయాగృత యెట్టిది? ఇందు వేంచేసియున్న మహాత్ములంతటివారు! అది బహిరంగంకా యీపని కంగీకరించి గౌరవము నొందవలయును నుత్సాహముగల నన్ను నేనే విమర్శించుకొనుచున్నాడను. ఆచారమునుబట్టి యామాటలు చెప్పఁదలంప లేదనియు సత్యముగా నాకిట్టిపని నిర్వహించు యోగ్యత లేదనియు నొక్కసారి విన్నవించు చున్నాడను. నాయందు మీకుం గల వాత్సల్యమే యీపని నాపెఁదెట్టించినదని మఱియొక పర్యాయము మీయెదుట మనవిచేయుచున్నాడను.

ఈకాలమున నాంగ్ల భాషాపాండిత్యము లేకయున్నచో సభాధిపతిత్వము నిర్వహింప వలనుపడను. వారికి గల సర్వంకవ(ప్రజ్ఞ) యితరులేలేకపోవార్యయు లంతవారికి గూడ నలవడదు. ఇది సర్వజనులకు నిండుకొరగా గొప్పగనో తెలియని విషయముగాదు. అట్టి యీ కాలమున నెంతటివాత్సల్యమునాపై మీకొదవకయున్న నీపరికినమ్ముఁ బూనుతురా కావున మీకరుణకు మఱియొకసారి వందనము లాచరించుచున్నాడను. మీయెల్లర యాశాపాత్రుడను గాన నెట్లో యిందు నిలువఁబడి నెట్టి ముట్టి యామాటకు జన్మదీతనెఁగు మాటలతోఁ జెప్ప సాహసించుచున్నాడను. అమెరికాలో నిన్ని గ్రంథాలయములు గలవని, అస్ట్రేలియాలో నిన్నియున్నవని, జర్మనీలో నిన్నింటికంటె నెక్కుడుగా నుండునని, జపానులో మహాన్నత గ్రంథాలయము లిన్నియుండఁదగునని, యింక ననేక నామములు ధరించిన రాష్ట్రములలో నిన్నిగలవని చూడని విషయముల బ్రకటించు నారాపత్రికలలోని విషయములు సంఘటించి లెక్కచెప్పునట్టి యాంగ్ల భాషాపాండిత్య పదాచారము నాకుఁదెలియదు. దానికి మన్నించుదుగాక. అందరెరింగిన విషయమే పలుకులభేదము చేతను గాలభేదము చేతను విన్నవించుచున్నాడను.

పూర్వము మనదేశమున సర్వభాషాజనని యనందగు సంస్కృతభాష నిస్సహనయై దినదినాభివృద్ధి నొందియుండిన దినములు గలవు. నానిం దలంచినమాత్రమున నక్రమించువులు బొలుబొట రాలించును. అంతియ కాక యుత్తరరామచరిత్రలోని

శ్లో॥ సరాజా తత్సౌఖ్యంపద శిశుజనస్తేవ దినసాః
స్మృతా వావిరూఢతం త్వయినుహృదిష్టమే త దభిలం॥
అనునదియు
ససంబంధీ త్లాఘ్యః ప్రియనుహృదసౌ తచ్చ హృదయం
సచానంద స్సాక్షాదపివ నిభిలం జీవితఫలమ్॥
శరీరం జీవోవా యదధికమతోవా ప్రియతమో
మహారాజక్రీమాకా కిమివ మమనానీ ద్దశరథః॥

స్మృతికిం దగులుటయే గాక అనునదియు
అలంకార తత్త్వత్యాదహతి యదవస్థుండ్య హృదయమ్
అను తరువాతి శ్లోకముగూడ ననుభవమునకు వచ్చుచున్నది
ఇపు డేమనుకొనిన నేమిలాభము? ఆననములు దాటినవి.
మరల రావని నేను జెప్పకముందే మీరే యెలుంగుదురు.

ఆ సుదినములలో “జోశవా నాచార్యాః” అను నానుడి యుండెను. కోశమునఁ గాఁ బదసముదాయ పేటిక. అది కలవాడే యాచార్యుఁడు అని చెప్పుకొనుచుండిరి. ఇప్పటికి నా నుడి సార్థకము గా నే యెన్నఁ బడుచున్నది. పుస్తకభాండాగారము లిన్ని యుండక పోవచ్చును

గాని యిన్ని యశశబ్దపుంజరంజిత గ్రంథము లప్పడు లేవని చెప్ప సాహసించు చున్నాడను. తమిళుడు గాక, తాటియాకుల పుస్తకములతో నప్పటి భాండాగారములు నిండియుండును. భాండాగార మనగానీధి, అది గలతావు భాండాగారము. పుస్తకరూపమున నమూనాగి యేతావున నుండనో అదియే పుస్తకభాండాగార మనబడును. తాటియాకుల ప్రతులు లక్షలకు మించియుండునాయని ప్రశ్నింపవలదు. ఎన్ని యుండినను ఆమూల్యవిషయరత్న సంతోభితములు అట్టి గ్రంథముల లో నొకదాని కిప్పుడు భాషాంతరీకరణపద్ధతి ననుసరించి గ్రంథము ప్రాసనచో నెన్నియో భారతము లగును. అట్టి యిమిడిక గలది యాభాష. అందులేనిది త్రములు లోకమునలేవు. అట్టి భాండాగారములు కొలదిగ నున్నను జాలును. ఆకాలపుచెద్ద లాకొలదిపుస్తకములం జరించుచు జేతులార ప్రాసితమును దానఁ జక్కని జ్ఞానమును సంపాదించుకొని విఖ్యాతిం గాంచి తరువాతివారికి మార్గదర్శకు లయిరి.

ఆ గ్రంథరత్నములే ముద్రణమునకు వచ్చినవిదప మాటు రూపమును దాల్చినవి. రసము పలుచనైనది. ఆకృతి మార్పు నొందినది. దురతురములు ప్రబలినవి. వర్ణాంతరములు చొరచి నవి. లావణ్యము గగనరవిందతుల్య మైనది. ఇట్లుకాగా నాయమరవాణ్యే త త్తటపడసాగెను. ఈముద్రణములు నాటిటి యల్పలంకారములఁ దెచ్చికెట్టి గొప్పతనము నడంచెనే యని వినుగునొందఁ జొచ్చెను. ఎట్లో "స్థితస్య గతి స్థితినీయా" యని సమాధానము చేసికొని యుండెను.

అమరవాణీ గ్రంథములు కాలానుసారమున నలంకారములకుఁ జాలవని ప్రజలకుం దోచెను. అదిమొదల జానని తన యపూర్వ మర్యాదను దినదినాభివృద్ధిని గోల్పోయెను. ఒకప్పుడు సభా వేదికలపై వినుతింపఁబడుచున్నను దానివృద్ధికి మార్గమే కానఁ బడలేదు. ఆసత్కవులు చెందవలసినప్పుడే యనందగినవారు. తపస్వితృదయాదులు వారి కగుతోఁ దెట్టినవై యుండె ననవచ్చును.

శ్లో॥ తాకికానాం హి సాధు నా వర్గం వాగనువర్తతే
ఋషీనాం పునరాద్యానాం వాచ మశోనధావతి.
అను నదియే యిందులకు దృష్టాంతము. ఈగొడవ యెట్టికని మీరు ప్రశ్నించురని నేనెఱుంగుదును. ఇందుక వినుఁడు. అట్టి తాళపత్రగ్రంథములు విశేషించి యెవరిచెంత నుండునో ఆతఁ డాచార్యుఁడనఁబడుచుండెను. నలసివలెటి వానిం బరిశీలించి యితరులు తృప్తి నొందు చుండిరి.

ఇప్పటి పద్ధతులు లేకున్నను, పుస్తకదివ్యరత్నముల సంపాదించు మన పూర్వులు బద్ధకంకణులై యుండిరిని విన్నవించుటకే యంతగొడవ చెప్పితిని. మన్నింపుదు. దీనిఁజెట్టి పరికింప గాఁ బూర్వకాలమునఁ జక్కని గ్రంథముల గాపాడి మన కెతోమేలు చేసి రసకతప్పదు. వారియుగము తీర్చుకొనఁజాల మనుటకన్న మిక్కిలి విన్నవించు కేమి యున్నది?

తరువాత నమరవాణిని దేశభాషాస్వరూపిణిగా మార్చు మొదలుపెట్టిరి. ఆపని కీయకొనినది సకలభాషావాగను శాసనండుగు నన్నయభట్టారకుఁడని మన మనుకొనుచుంటిమి. ఇటీవల క్రొత్తపద్ధతి పరిశీలనములవలన నన్నయ కామరూపి తప్పవని యున్నది. వారి కీయఁబూని సభలోనుంచిన తాంబూల ముంగలొడుచు నలుప్రక్కలనుండి నలుపురచేతను లాగ బడుచు నాకృతి విశ్చిన్నము కాఁగా తాముమాటగుచున్నది. అంతేకముందు గ్రంథము లుండకున్న నింతసద్బ్రష్టముగా గ్రంథ రచన సాగునాయని కొంద రనుచున్నారు. భారతముతరువాత దానిపొంకము పాడుచేసి గ్రంథములు రచించినవారు కలరుగదా. మీరుగూడ నన్నయకు బూర్వలేయగుదురాయని కొందఱునున్నవారు. ఏది యెటున్నను నన్నయభట్టారకుఁ డాది కవియని పేరెన్నికఁగాంచెను. ఇప్పటివారి యూహల ననుసరించి నచో వాల్మీకిగౌరవ మూడిపోవును. అనవసా ప్రసంగము వాటిల్లును. ఇంక నాగొడవ వదులుదును.

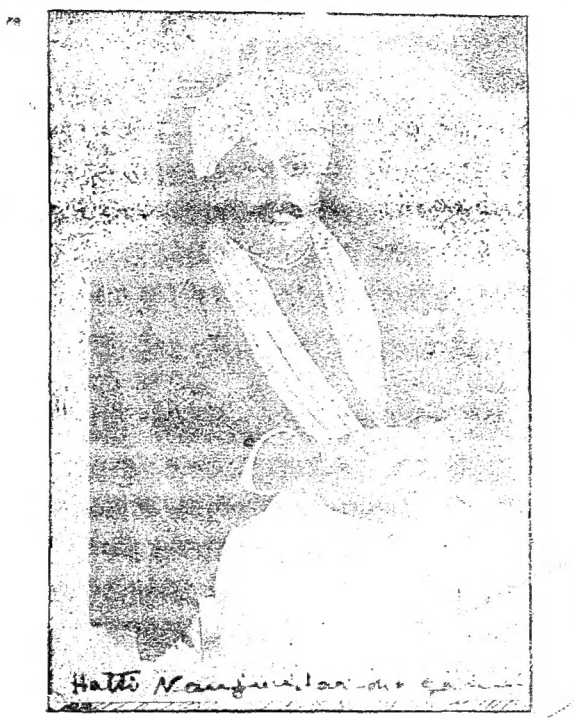
నన్నయదులు గ్రంథరత్నముల రచించి భాండాగారములను సార్థకములుగా నొనరించిరి. దేశభాషను బవిత్రీకరించి వారివంటి మహనీయులే. అట్టివారిగ్రంథములే లేకున్ననది పుస్తకభాండాగార మనబడును. కాని ప్రాచీన తాళపత్రగ్రంథములు లేకున్న నొకలోపమే యని నేనూహించెద. ఏలన నన్నయదు లలవరించిన భాషాయనకకు ముద్రణకర్తలు పెక్కు తావులఁ బనికిరాని రంగుల నలంది కళంకము గావించిరి, కావించుచున్నారు. ఎన్నియో క్రొత్తపాతములు కల్పింపబడినవి. వానినే యాధారములుగాఁగొని యధునాత కవులును, గవిపుంగవులును భారతాది గ్రంథములలో యతిప్రాసములు

తప్పినవి వివరము వారిమర్యాదకు లోపము రాదని వారిని గౌరవించుచున్నార. ఒక్కయడదాహరణము.

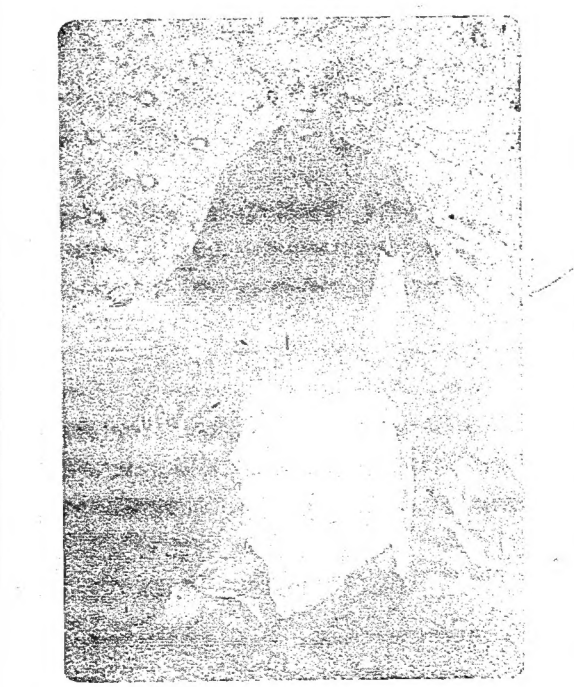
శ్లో॥ నేమనలేక పుత్రులైన యప్పాండవ జ్యేష్ఠునకుఁ దలవంతు గాంగి అను తిక్కణుజ్య పాతము మార్చబడి

జేతునలేక పుత్రులైన యప్పాండవగ్రజానకుఁ దలవంతుగాఁగ

అని ముద్రింపబడినది. దీని నాధారముగాఁగొని తిక్కణుజ్యక బంధుయతి సమృతమునని కొందరు భగోషించు చున్నారు. ఇప్పుడేపుడు నావంటి పండితమృత్యు లచ్చుకూటముల నాశ్రయించి యర్థముగాని తావులెల్ల స్వేచ్ఛమై దిద్దుచున్నారు. ఇంకను మార్చవలయునని కొందఱునుచున్నారు. ఆయాసా వాగ్రూపముగా నెడలకండఁ బనిసాగింతుమని కొందరు నడు

హత్తి నంజుండరావుగారు
అనంతపురములో జరుగు ఆంధ్రగ్రంథాలయ సభకు ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులు.

జనమంచి శేషాదిశర్మగారు
ఆంధ్రగ్రంథాలయసభాధ్యక్షులు

ముకట్టుచున్నవారు. కావున నిది మంచిదైనను గాకున్నను ప్రాచీన తాళపత్రగ్రంథముల నేకరించి భాండాగారముల నలంకరించినఁగాని యని సత్కృతుల నీయజాలవని నేను నిర్భయముగాఁ గనుకాప్రహర్షులై విలసిల్లు మీ చెంతఁ బలుకసాహసించుచున్నాడను.

పుస్తకభాండాగారముల వృద్ధిమార్గము
ఇంక వీరిఁ బంపించిండు మార్గము దానివలన యుపయోగములను గడించి నాలుగు మాటలు చెప్పెదను. దేశగౌరవము పుస్తకరత్నములై నాధారపడియుండును. చరిత్రము కవులద్వారా శాశ్వతముగా నిలిచియుండగలది. వారివాక్కులు లేకయునఁ బూర్వచరిత్ర మంధకారావృతము కావలసివచ్చెను. శాసనములు చాలవా యనవలెను. చాలవని బడులిడుచున్నాఁడను. ఇంతవి స్తరించి చరిత్రమును శాసనములు వలంపఁజాల

వు. కాఁజెట్టి గ్రంథరత్నములే దేశాన్నత్యసాపనమునకు మూలద్రవ్యము. మూలద్రవ్యమునకుఁ గొంతవెట్టియును వైక్యామేలాగుసాగదో పుస్తకభాండాగారములకుఁ గొంతవెట్టిదోదేశగౌరవమయో మయమగును. ఇట్లుకటచేసేదేశమున నప్పటితాటి యాకుల గ్రంథముల నిలుపవలసినదని నాభావము. ఇతర దేశముల నవి యుండరాదని మాత్రము పలుకఁజాలనుగాని యా ప్రాంతముల యుఖ్యముగా వానినునుపవలయునని భావము. ఈ మండమునందలి పుస్తకరత్నము లేయుతర మండలముతో కొనిపోవబడినవి. చరిత్రవిషయమున శంకలదయింప నాప్రాంత్యములవారు స్వగౌరవస్థాపనమునై పాటుపడుదురు గాన నీ మహావి యిందుండవచ్చును. కావుననే యిన్ని యిన్ని యాకుల గ్రంథములున్నవని పలుకుదురు. ఇట్టి సభాముఖమున నిందుక యొక్కముగ నేకనపట్టును. అపుడా సత్కవి నివసించియున్న మండలముననుండువారు పండిలింపవలసి నయ్యును. అట్లుకాక యుండ నేమండలములందు సత్కవుల గ్రంథము లామండలమున నొక పుస్తకభాండాగారమును నెలకొల్పి యందునిచి చదివెఱు లేకున్నను బూజించుచుండినను గౌరవమే యని నేను గోరుచున్నాడను. శ్రీపోతన నాచన సోమన్న మొదలగు మహావుల విషయమున నీవిషయము తెలిసికొనవలసినంత యవసరము కల్గినది. కాఁజెట్టి పుస్తకభాండాగారములయందఁ దన్మండలపు మహావికృత తాళపత్రగ్రంథములనే నెలకొల్పవలయును.

గ్రంథాలయములవలని యుపయోగములు

దేశగౌరవము నెట్లుభావించుమో జాతిగౌరవము నట్లు తలంపవలయు. పైదేశములపట్ల దిరస్కారభావము చూపరాదు గాని స్వదేశీయుల విషయమున నెక్కుడు ప్రేమమును జూపవలసియుండును. జాతిగౌరవములు నిలుపునది గ్రంథాలయములు. ఏమియుఁ దోచనపు డొక్కమాటు గ్రంథాలయమునకుం బోయి శ్రద్ధతోఁగాకయు బునుపోకకు గ్రంథమునొక్కదానిని విప్పి చదివినను మనస్సు వికసించి జాతిగౌరవస్ఫూర్తి గోచరము గును. ప్రతి గ్రంథమునందును దొలదొలత నిష్టదేవతాస్తూతి పద్యములుండును. వానింజదివినకొలది యవ్యక్తపరమానందమువృత్తిభక్తిని నెలకొల్పును. నీతిమార్గమున నడవవలయునన్న యూహ తనంతన జనించును. దేవతాభక్తిగలుగుటకన్న గొప్పలాభమేది కొరఁదగియుండును? అది స్వమతసిద్ధాంతముల నుదినుండి తొలగిపోకయుండ నిలుపఁజాలును. చదువఁజరువఁ జింతాపరంపరలు నశించి యానందలహరి రంగోత్తుంగ తరంగములు వేలఁ దాఁటఁ గలవు. దానికంటె గొప్పసంతోషమేది యుండును? ఎట్టిముక్కరుడైనను నీతా చంద్రమతీ దమయంతీ సావిత్రీ ప్రముఖ పాద్యమతల్లికల యల్లములు కలగుండుపడు పట్టులం జదివినచో జాలిపొండక కన్నీటిధారల భూమిని దడపక మనసును గలవరపాటొందనీయక నిశ్చింతగా నుండజాలవన్న నమ్మకము నన్నింకను వదలకున్నది. ప్రహ్లాదుని మీరణ్యకశిపుండు పెట్టుచాములు గల భాగవతభాగమును స్మరించిన నయ్యా యనక యెవనిచి త్రమానందసాగరమున నోలలాడగలదు? ఇట్టి నెన్నియోయదాహరణములు వ్రాయవచ్చును. అనకాశమునధి కూడఁజాలమిచే వదలెదను.

ఇట్టి మహోపకార మాగ్రంథములవలన సామాన్యజనులకుఁ గలుగుచుండు నట్టి గ్రంథరత్నములఁ దెక్కింటిని జేర్చిన గ్రంథాలయముమాట యింక జెప్పనేటికి? కొందఱు శృంగార ప్రబంధములఁ జదువరాదందురు. దానిచే జేబు గాటిల్లునందురు. కావున నట్టివానిని గ్రంథాలయమున చేర్చరాదందురు. అది జెట్టి యూహ. ఏలన నట్టిగ్రంథములు మనభాషలో లేనే లేవు. ప్రతిశృంగారప్రబంధము నీతినే తెలుపును. హంసవింశతిం బరికింపుదు. ఇరువదిదినము లూహంస దువ్వున రసకులోనుగాక యుండ నాయింటిప్రమదను గాపాడఁగల్గెను. దోషమును చెలిసి దానివలని చెడుపులను వివరించి పిదప నదిమానిన నెట్టిలాభము లగలవో చెప్పిన మేలని మనపూర్వులభావమని తోచెదని. ప్రత్యక్షమున సౌందర్యరాసులఁ గాంచుచు జెడిపోవనివారు నుంత శృంగారమును తెలిపినపద్యముల జదివినఁ జెడిపోవుదురనుటకన్న వెట్టివాదము మఱేముండును. ఇట్టి కొలదియూహలకుఁ జోటిచ్చి గొప్పలాభమును బోగొట్టుకొనఁ బ్రయత్నింపరాదు.

గ్రంథములే కాలదేశాంతల నెఱింగించు సాధనములు. ఆయాకాలములందలి యాచార్యవహారముల నెఱింగి యివి యపుడెట్లున్నవని సరిమాచుకొని మేలెంచున్నను వానిని జేర్చుకొని ప్రకృతకాలపుటాచారవ్యవహారముల సంస్కరణముకొనుట మంచిది గాదా? అట్టి యవక శములు ప్రాసనగ్రంథములే యొప్పును. వాని నన్నింటి నొక్కచోటఁ జూడఁగలుగుట భగ

వత్సంకర్మమునుండి. ఆట్టితావు పరమపరిత్రమ. దానిని మా నుట ముక్కర్చుమే.

సామాన్యజనులు

మనలో విద్యాగంధ మెటుంగనివారు కొందరు గలరు. ఇంక యెఱింగిన దానిని పెంపొందజేసికొన జాలనివారు కొందరు గలరు. వీరికి విద్యవృద్ధియగునట్లు చేయు టెట్టునది యొక ప్రశ్నము. గ్రంథాలయముల ద్వారా యిప్పని సాగునని కొందరు అందురు. గ్రంథాలయమునుండి యుక్కోగులను గొందరు ఖల్లెలకు బంపి పుస్తకముల వారలకొసంగి వారు వానింజదివిన వెనుక మరల బోయి వానిం బుచ్చుకొని క్రొత్తపుస్తకముల నిచ్చును నట్లు కొంతకాలము జరపినచో విద్యవ్యాపింపవచ్చును టైవారి యాశయము. ఇది నిక్కమేకాని ప్రకృతపరిస్థితులను బట్టి యీ ప్రయత్నము సాధకము గాదని నాకుం దోచిడిని. ఆట్టి గ్రంథాలయమును నెలకొల్పటకు ద్రవ్యము హెచ్చుగా కావలయును. దానికింద నొక్కకొంద టుక్కోగులు కావలయు వారి వేతనములకు ద్రవ్యముకావలయును. ఇంతటి ప్రయాసము నకు బాలుపడువారెందఱో యుండరు. కావున నీ ప్రయత్న మును జేయుక పల్లియలలో వారివారి కనుకూలించు పుస్తకముల జేర్చి గ్రంథాలయముల నెలకొల్పియు, నెలకొలుపువారిని శ్రో తృహించియు గొంతకాలము గృహింపినచో నిది యెట్టిసిద్ధికి రాగలనో తేటపడును. ఆనల నప్పటి లోపములను గుఱు తెలిసి గి వానిని సవరించుకొను పద్ధతుల నెమకవచ్చును. జనసామాన్య మున విద్యవృద్ధిగాంచినగాని జాత్యుత్కృష్టత కలుగదు. దురు ద్వేషములు తఱుగవు. సదుద్వేషములు పెంపొందవు. ఆట్టుతాటఁ బల్లియలయందుఁ జిన్నిగ్రంథాలయముల నెలకొల్ప నప్పటికిన పెంతులను శ్రోతృహింపవలయును. పల్లియలు బాగుపడినగాని పట్టణములు బాగుపడియు లాభములేదు. నాగరికత జనసామాన్యమున నెలకొనినగాని దేశగౌరవము నుస్థిరతంగాంచదు. కా బట్టి యందఱొక్కపట్టున నప్పనికి నడుములకట్టి పట్టుదల వదలకయుండ బాటుపడినగాని యాలాటిలోటులు తొలఁ గవు.

మహానుభావులారా! చప్పడి మాటలతోఁ గలము ద్రోసితిని. ఇంక నిట్టి కార్యముచేతనే కాలమును బుచ్చుజాలను. ఒక్క విషయముమరలమరలఁ జెప్పక మన్యానస మంగీకరింపక యున్నది. మన ప్రాచీన నిధులందగు నమూనా తాళపత్ర శిలములను గూడ వదలక నొక్కతావునఁ జేర్చవలయును. ఇతర మండలముల కీమరారు. దాన గొన్నిలోపములు గలుగక తప్పవు. మనము తెలుగు వారము. మనదేశము

శ్రీశైలంతు సమరభ్య చోళేశ్వరస్వామిభాగవతః

తైలంకదేశో దేశే ధ్యానార్థాయన తత్పరః

ఆను ప్రమాణము ననుసరించి శ్రీశైల ముత్తరపు మర్యాదగాఁ గాంచినగరముదనుక వ్యాపించియున్నది. పూర్వ మాంధ్రదేశము ప్రత్యేకముగ నుండెను.

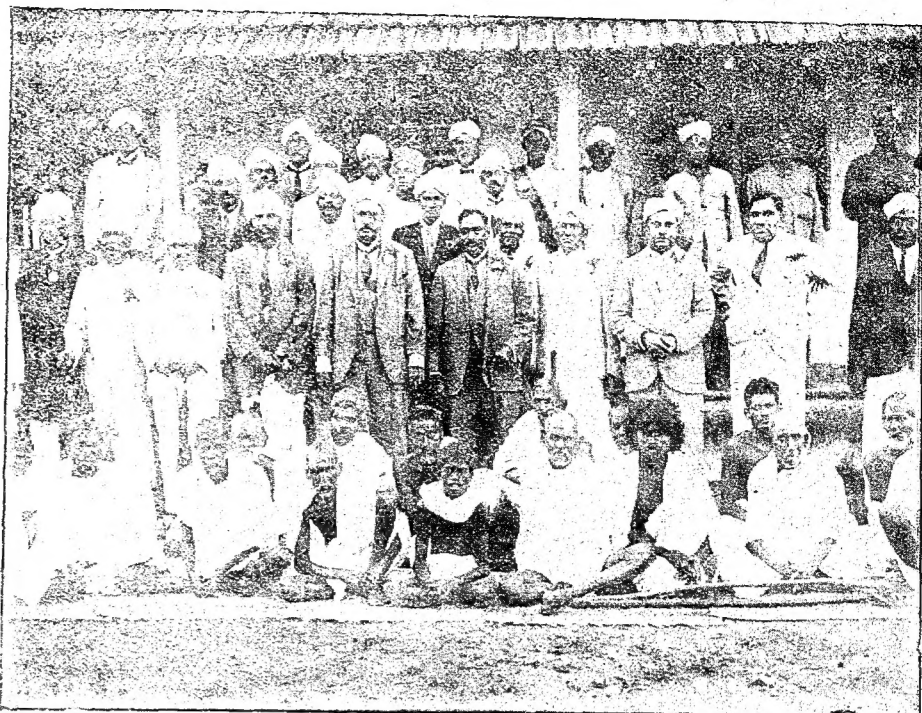
జగన్నాథ మార్కటభాగ మర్వాక్ శ్రీధ్రురాత్మికాత్ తానందప్రాణిభోదేశో స్సారాష్ట్రంశ్చైవ సాచరమ్|| ఆను నియమమును బట్టి జగన్నాథమునకు దక్షిణముగా శ్రీశైల శ్రీశ్రీమునకు నుత్తరముగానుండు దేశో మాంధ్రదేశము. అదియె ఆంధ్రమండలము. అందలి వారాంధ్రులు. పూర్వ మాంధ్రదేశము యజ్ఞాద్ధముగాక యటపులతోనిండి హింసాకర్మరతులగు మానవులచే నిండియుండినట్లు మహా భారతమునందును గలరు. ఇప్పుడాంధ్రదేశము పావన జనసహక్రాంతమై సాటి లేని భోగభాగ్యముల నలరారుడు యజ్ఞసూమావృత నురపురోద్వాస మై యున్నది. ఆంధ్రము తెలుగుకు గలిసిపోయిన వెనుట ప్రత్యక్షము గాదా! కాని మనదేశమునకజేరిన వారమని తెలిసికొన వలయునుగానఁ దెలుగువారెట్టి వారమనవలయు. ఆంధ్రులకు భాష యేదియో తెలియదు. పంచద్రావిడులలో నాంధ్రులకలక.

కర్ణాటాశ్చైవ తైలంకా గుజ్జరా రాష్ట్రావాసినః

ఆంధ్రాశ్చ ద్రావిడాః పంచ వింధ్యదక్షిణవాసినః||

అనుస్కాంద మహాపురాణవచనము ననుసరించి పంచ ద్రావిడులలోఁ జేరిన మనము ఆంధ్రులు నొక్క తెగవారగనే యిపుడున్న వారు. ఆంధ్రులకంటె విద్యావిషయమున వెనుక జనించిన తెలుగు సాటివారమగుమనుగ్రంథాలయములద్వారా విద్యాభివృద్ధిగాఁ గావలయున్నవారము. కావున మనదేశగ్రంథములఁ చాటికెట్లు పుస్తకముల నితరులచేతిలో బడనియక గ్రంథాలయములం దలంకరించి మర్యాదగాఁ గాపాడవలయును. అదియే మన కర్తవ్యము. అపనికి నడుము కట్టవలయు. ఆ కార్య

ఈ ప్రమాణము లన్నియు శబ్దకల్పద్రుమును నందును, వాద స్పర్శమునందును గలవని యెఱుంగవలయును.

మదరాసు కార్పొరేషనువారు రాయపుమరనందు క్రొత్తగా నొకవిశుకళరణాలయమును స్థాపించిరి. సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు ప్రారంభోత్సవమును జరుపుట (ప్ర. పో. వీ.)

మనంతపురమండలముననే యారంభము కావలయును ఏలన నీ నాల్గు మండలములకిది హృదయస్థానము. ఏయూహయు వృద్ధయమునం గదాయుదయించును. అంతియగాక పెనుగొండవంటి యత్కుత్తమస్థానము గలది యీ మండలమే. కావన నీ మండలమున నీ కార్యము కొనసాగించు నుద్యమముదయించి కార్యము సఫలముగఁగాక. పరమేశ్వరుడు మీరెల్లరకెట్టి మహత్తరకార్యనిర్వాహకైతి బ్రసాదించుఁగాక. దత్తమండలములు ప్రాచీన గౌరవమును నిలుపుకొనుగాక. మానవసోదరత్వ మభివృద్ధిం గాంచుగాక

భిక్షకులగృహము

సర్. ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడుగారిచే తెరువబడెను

రాయపురంలోనున్న కష్టహాళి చికిత్సాలయము భిక్షకుల గృహముగా మార్చబడి నిన్న సర్ ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడుగారిచే తెరువబడెను. సభకు గొప్పవారనేమలు వచ్చి యుండిరి.

కార్పరేషను కమిషనరుగారు కార్పరేషను సభ్యులచే ప్యానుచేయబడిన తీర్మానమును ఆముఖ్యోకి దెచ్చినందుకు సంతసించుచు ఈగృహము పూజనీయులైన సర్ ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడుగారిచే తెరువబడుచున్నందుకు చాల ప్రస్తుతించిరి. వెంకటరత్నంనాయుడుగారు శ్రీ రాజా పితాపురం రాజాగారిని ప్రోత్సహించి కాకినాడనుండిట్టి గృహము 16 సంవత్సరములక్రింద స్థాపించిరి.

సర్ ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడుగారు మద్రాసు కార్పరేషనుసభ్యులు ఇట్టి ఉత్కృష్టకార్యముచేయుటకు తలచినందుకు తమ సంతోషమును వెల్లబెట్టి ఆగ్రహవతో కావించిన ఈ చిన్నమంచి ఉద్యమము క్రమేగ గొప్పపదవికి వచ్చుగాక అని దీనించిరి. పితాపురం రాజాగారిచే స్థాపింపబడిన ఇట్టి బీదలసత్తిగృహమునకు నాయుడుగారు వారలను చాల ప్రస్తుతించిరి. ఇట్టి బోధార్థవములు కేవల సాంఘికమేగాక దైవికముకూడ నగునని నడిపిరి.

కార్పరేషను కమిషనరుగారు బీదలగృహమును గూర్చి గల చరిత్రమును జనివి బీదలసంధింతులకు ప్రయత్నము సలిపిన పట్టుములలో మద్రాసు నగరము అగ్రస్థము వహించియున్నది. ముందునుంచి గర్భరై వెంటువారు ఈగృహమునకు ధారాళముగ విరాళము నొసంగుదురనియు ప్రజలందరు ఈ మా ప్రయత్నములకు తోడ్పడుదురని తలచుచున్నాను అని నడిపిరి.

కార్పరేషను అధ్యక్షులు శ్రీయంత జి. నారాయణ స్వామిశెట్టిగారు పానుగల్లు రాజాగారు మంత్రిపదవియందున్నపుడు కష్టహాళిల శిశువులకు భిక్షకుల గృహముగ మార్చట కనజ్ఞపెచ్చినదనియు నేడు కార్యరూపము బాల్పినదనియు నడిపిరి.

విశ్వనాథశాస్త్రిగారు రావుబహదూరు వరదరాజులు నాయుడుగారి బ్రోమెడు ఛాయాపటమును 2000 విరాళమును ఈ గృహమునకు ఒసంగిరి.

ఆర్. వెంకటరత్నంనాయుడుగారు చిన్న ఉపన్యాసమునుజేసి బీదలగృహము తెరువబడినదని వెల్లడించిరి. బీదల

సంధింతులకు మద్రాసు పౌరులు చేయుపనికి చాలసంతసించిరి. భగవంతు డన్ని విధముల తోడ్పడుగాక యని దీనించిరి. డా|| సి. నజీశ్ గారిచే అగ్రాసవాధిపతి కళివందనము లిప్పింపబడిన తోడనే సభముగి నెను.

అబ్దుల్ రషీదు ఉరితీయబడుట

అంత్యక్రియలు జరుపునందర్పమున డిల్లీలో అల్లరులు జరుగుట

46 మందికి గాయములు తగులుట

ఒకడు మరణించుట

డిల్లీ నవంబరు 14:— అబ్దుల్ రషీదు నేటిదినము ఉదయము ఉరితీయబడెదరని జెయుఅధికారులు ఆతనితండ్రికి బంధువులకు రాత్రి వర్తమాన మందిరి ఈవార్త మహమ్మదీయులందు వీధులయందంతటకు ప్రకటింపబడెను. ఉదయ మగుసరికి దాదాపు 80 వేలమంది మహమ్మదీయు నాయకులు జెయులు ఎదుట గుమికూడియుండిరి. రషీదుబంధువులు హాకిం అజ్మలఖానుమన్నగు నాయకులకూడ వచ్చి యుండిరి. జిల్లామాజిస్ట్రేటు పోలీసుఅధికారులు వచ్చియుండిరి.

ఎట్టిఉరేగింపు జరుగకూడదనియు ఎట్టిఆర్వాటము లేక అంత్యక్రియలు జరుపవలయుననియు జిల్లామాజిస్ట్రేటుగారు 144 నెక్సుక్రింద ఉత్తరువులు బహిరంగముగ ప్రకటించి 11-20 గంటలకు అబ్దుల్ రషీదుశవము ఆతనిబంధువులస్వాధీనమొనర్చెను. అంత్యక్రియలు సలుపుటకు పూర్వము శవమును జమ్మియనీయనకు తీసికొని పోవలయునని మహమ్మదీయులు తీర్మానించుకొనిరి. అందుపై హిందువులు మహమ్మదీయులు అంగళ్లను మూసివైచిరి. దారియందున్న పాతకాలలన్నియు మూయబడెను. దారిలో జనసమృద్ధము అధికమగుటచే అల్లరులుజరిగెను. 46 మందికి గాయములు తగిలెననియు ఒకడు మరణించెననియు ప్రకటింపబడినది. గాయములు తగిలినవారిలో ఒకడుతప్ప మిగిలినవారందరు హిందువులు. పోలీసువారు నైనికదళమువచ్చి అల్లరులనుఅణచిరి. ఇప్పటికి 15 మంది మహమ్మదీయులు నిర్బంధింపబడిరి నగరమున బీదత్వము అధికముగ నున్నది. సైనికులు నగరమునంతయు కాపలాకాయుచున్నారు.

(ఆ. ప్రె)

గొడుగు దొరుకుట

“నిన్నును అనగా 13-11-27 తేదీ మధ్యాహ్నము 12-30 గంటలబడిలో గుంటూరు సర్కారుపుట్టు స్టేషనుల మధ్య ఎవరో గుడ్డ గొడుగును బండిలో మరచిపోయినారు. నర్సారాపుట్టు స్టేషనులో నేను దిగునప్పటికి బండిలో మరిఎవరు లేనందున ఆగొడుగును నేను జాగ్రత్తకెట్లుపరిశోధించిరి. స్వంతదారు వచ్చి గొడగు ఆనవాళ్లును, బండి ఆనవాళ్లునుచెప్పి తమవస్తువును తీసికొన ప్రార్థించుచున్నాను”

మంత్రిప్రగడ సాంబశివరావు, ఉపాధ్యాయుడు, అరండల్ పేట గుంటూరు.

3 వ పేజి 2 వ కాలము తరువాయిగా దీనినిచదువు కొని ఆపెనుక 3 వ పేజి 3 కాలమును చదువుకొన వలయును.

కొంతవఱకు పాటుపడినది. కాని ముండలవాసులకు ప్రకటనాసౌకర్యములు లేమిచేతన, ఆడంబరహితులగు నుండి, కార్యదీక్షానిమగ్నులైన యెండుటచేతన, తోడి ఆంధ్రసోదరులకు గ్రంథాలయోద్యమ మిమండలమును నెంతవఱకుభివృద్ధిగాంచినదని తెలిసికొనుటకు సదుపాయములు లేకుండుటచేతన, మా మండలములోని యాయుధ్యమవ్యాప్తి బహిరంగము గాలేదు.

ఆనంతపురమండలము

ఈ యుధ్యమ మి మండలమున; నుమారు, ఏబదివత్సరములకువఱకు ప్రారంభింపబడి, కారణాంతరములచే కొంతవఱకు నశివృద్ధిపొందినను ముందునడుటకు క్రితముండెను. కాని ఆయాస్థలములయందు నాటినుక, గ్రంథాలయములు కొన్ని యట్లే జరుగుచుండుటయు కొన్ని నిద్రావస్థలో నుండుటయు; కొన్ని భూభావముచే కృశించియుండుటయు సంభవించినది. ఇప్పటికి పురాతనమై యీ మండలమున పనిసేయుచున్నట్టిది కృష్ణదేవరాయలపుత్ర భాండారము-పెనుగొండ; దానికి తర్వాత క్రియాశక్తియొడయురు గ్రంథాలయము ధర్మవరము; హట్టి కృష్ణమూర్తి గ్రంథాలయము ఆనంతపురము; సరస్వతీ నిలయము భర్తవరము; తక్కుంగలవి. ఇప్పటికి పల్లెలలో యెన్నికగాంచినది నాగిరెడ్డిపల్లె భాండారము. ఈ మండలమున మాకు తెలిసినట్లుకు లెక్కచేసిమాడగా, పట్టణములయందున, పల్లెటూళ్ళయందును గలసి నుమారు 75 గ్రంథాలయములకు పైబడి యున్నవని తెలియుచున్నది. ఇదియుగాక చాలమట్టుకు నిటీవల నీ మండలమున సహకారపంచాయితీ యుధ్యములు వ్యాప్తిచే ప్రతియవారము వారాపత్రికలను దెప్పించు కొనబడుతున్నవిద్యారా విద్యాప్రబోధము సేయుటయు పుస్తక భాండారములను నెలకొల్పబడుటయు జరుగుచున్నవి. అన్ని చోటులనుండి సకాలమున మాకు వివరములు తెలియుచుచే సరియైన అంకెల నివ్వజాలకున్నాడను. అయినను నీ యుధ్యమ మి మండలమున వ్యాప్తిచేయుచున్నదనుటలో నణుమాత్రము సందియములేదు.

కార్యదీక్ష

పై పేర్కొనిన గ్రంథాలయములన్నియు నేటివఱకును సక్రమముగనే బరిచేయుచు చేతనెంతవఱకును ప్రజల మన్ననబడసియున్నవని మీయెడుట విన్నవించుటకు సంకల్పమునున్నది. ఏ తద్గ్రంథాలయస్థాపకుల వారును, వాని కార్యనిర్వహణమును దీక్షాబద్ధకంకణు లగువారును మాకు చిరకాలపుర జీయులు. అయినను కొన్ని యెడల పట్టణములయందు రెండు మూడు గ్రంథాలయములు యేకతరుణమున నెలకొల్పబడి ఏతత్కార్యనిర్వహణకు పరస్పర వైమమ్య కలహకారణములచే కొన్నిదినములు పోటీచే బాగుగ పనిచేసినను నయ్యది త్వరలో నభివృద్ధిపొందక నశించిపోవు నేమో యనుభయముమాత్రము కల్గుచున్నది.

ప్రబోధము

గ్రంథాలయములు, బాగుగపనిచేసి ప్రజలకు సౌఖ్యావహముగనుండవలయునన్న, యీ యుధ్యమ నిర్వహణలయందు, కార్యదీక్షాపరత్వ మొక్కటన్న మాత్రమున చాలను. ప్రజానాటికి గ్రంథాలయములు సౌఖ్యదాయకములననది తెలియజేయుటకు వలయుప్రబోధము విరివిగా సల్పవలయును. పుస్తక భాండారములపట్ల ఆరము చూపుటకు ప్రజలకు బుద్ధిపుట్టవలయును. ఈ గ్రంథాలయములు పండితపాదులకున, కృషి నులకును, కార్మికులకున, వ్యాపారులకును, ధనికులకున, వీదలకును యెల్లవారికు సమానముగ, అవకాశముల నొసంగి వారిజ్ఞానాన్నిత్యమునకు తోడ్పడవలయును. ఇయ్యెడలెల్లలకును శ్రద్ధలకున, నందఱును బుద్ధివికాసమును విజ్ఞానము నాపాదించుటకు దగిన అనుకూలము లేర్పాటు కావలయును.

ప్రకృత పరిస్థితులనుబట్టి ఒక్కపరి యాయుధ్యమవ్యాప్తివిషయమై సింహాలోకనము గావించినచో నెయ్యదికలగజేయగలంత యుపయోగమును ప్రజలకు కలగజేయలేదని చెప్పవలసినందుకు విచారించుచున్నాము. ఆంధ్రావనియందు పుస్తక భాండారములున్నవి గాని వానిలో చాలమట్టుకు నామమాత్రావస్థయందు. ఏ నుపాధియుని యుదారచిత్తముచేతనో పుస్తక భాండారములు నెలకొల్పబడి యాతని జీవితకాలములో కొంతవఱకు బరిచేసి మాతని యనంతరము అయ్యది రావసయించుండి యక్కడి గ్రంథములన్నియు క్రిమికికా

దుల కార్యములయొక్కవనిన నెట్టివారికిని గల నీకురాలక తప్పదు. అయినను, ఈ భారతభూమియందు స్వతస్సంస్థానములను, వీడిక ఆంధ్రదేశము ఈ యుధ్యమనిమగ్నులను, మిన్నయొప్పున్నదని తలచి కొంతవఱకుచేయవలయును. ఇంతటితో తనివిదీరవలయునా? నూర్యకొరము లేచెందు వ్యాపించునో ఆనోట్లెల్లను నీయుధ్యమము వ్యాప్తి జేందవలయును. ఈ యుధ్యమము తక్కుంగల విదేశములయందుజోలే యుదారస్వభావులగువారి మన్ననయు, సాహాయ్యమునంత బడయుటలేదు. పరిపాలకులకునైతము సంతగా దృష్టిపథమున బడియున్నట్లు గాన్పించదు. ప్రతివత్సరము రాజధాని కంతయు ఏ, 10, 15 వేల రూపాయలు విరాళములిచ్చి నంతనే యాయు

తరువాయి 3వ పేజి 3 వ కాలము చదువుకొనవలెను

వార్తావరణస్థితి

1927 నం|| నవంబరునెల 15-వ తేదీ మంగళవారము

Table with 6 columns: ముఖ్యశీర్షాలు, గోపాలపురం, విశాఖపట్టణం, కాకినాడ, న.చిలీపట్టణము, కర్నూలు, బళ్లారి, ఆనంతపురం, కడప, నెల్లూరు, మద్రాసు, కడలూరు, నేలము, కొయ్యంబుత్తూరు, తిరుమనావల్లి, నాగపట్టణము, మధుర, పాంబట్, తిరునల్వేలి, తిరువేండ్రము, కొచ్చిన్, కాలికట్టు, మంగళూరు, బెంగళూరు, మేరకార, కొడైకనాల్. Rows contain numerical data for each location.

సర్కారులు:—మచిలీపట్నములో 0.90" కాకినాడలో 0.74" ఎన్నించెను. గోపాలపురంలో తప్ప ఇతరచోట్ల మబ్బు దట్టముగాయున్నది. గోపాలపురంలో పగలు రాత్రి వేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. విశాఖపట్టణములో రాత్రివేడిమి 4 డిగ్రీలు ఎక్కువ. కర్నూలులో 0.46" ఆనంతపురంలో 0.25 నల్లించెను. కడపలో చినుకులు బడెను. కర్నూలులో 8.5. కడప బళ్లారిలో 2.5 డిగ్రీలు పగటివేడిమి తక్కువ. కర్నూలులో 4. కడపలో 5 డిగ్రీలు రాత్రివేడిమి ఎక్కువ. కర్నూలుకము:—నెల్లూరు కలుగురాలేదు. కడలూరులో 1.88" మద్రాసులో 1.16 ఎన్నించెను. మబ్బుదట్టముగానున్నది. మద్రాసులో రాత్రివేడిమి 3 డిగ్రీలు తక్కువ. కడలూరునుండి కాకినాడవరకు ఎన్నించుచున్నది. ఏ. ఏ. నారాయణ అయ్యరు, షహీద్ వాత్సల్యకావ్యప్రణాదు.

మధ్యపరగణాల మంత్రుల రాజీనామా

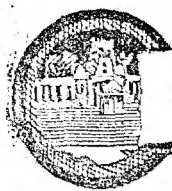
మెడికలు డిపార్టుమెంటు ఉద్యోగులను మార్పు అధికారము ఎవరి కుండవలెను? నాగపూరు, నవంబరు 14:— మధ్యపరగణాల మంత్రుల రాజీనామావిషయమై హితవాదపత్రిక ఈక్రింది వివరములను ప్రకటించుచున్నది. మెడికలు డిపార్టుమెంటునందలి ఇరువురు అంగ్లేయసివిలుస్వస్థలను బదలాయించు విషయమై మంత్రి రాఘవేంద్రరావు గారికి గవర్నరుగారికి భేదాభిప్రాయ మేర్పడెనని తెలియుచున్నది. ఇరువురు అంగ్లేయ : స్వస్థలను మంత్రి గారు బదలాయించిరి. మెడికల్ డిపార్టుమెంటు అధికారి ఈశ్వరపులపైభిన్నాభిప్రాయమును ప్రకటించుచు గవర్నరుగారికి తనఅభిప్రాయమును తెలిపిరి. గవర్నరుగారు మంత్రిగారి తో ఏకీభవంపక డిపార్టుమెంటు అధికారిలో ఏకీభవించిరి మెడికలుకాఫి పరిపాలనమునకు మంత్రి బాధ్యుడగుటచే రాఘవేంద్రరావుగారు తనఉద్యోగమునకు రాజీనామా నిచ్చిరి మంత్రిలకు సంయుక్త బాధ్యత యుండుటచే దేశముఖుగాకూడ రాజీనామా ఇచ్చిరిని తెలియుచున్నది. (ప్రీ ప్రెస్)

మాస్ట్రో జోన్సుగారు

కన్సర్వేటివువత్. నిరసనము భారత కార్మికుల హెచ్చరిక జమ్మూరు, నవంబరు 14:—“టోరి ప్రభుత్వమువారు చేపట్టినదంతయు పాడవుచున్నది. చివరకు రాయలు కమిషను గూడ అంతేఅయ్యెను.” అని మాస్ట్రో జోన్సుగారు పార్లమెంటు సభ్యులు నిన్నటిసభలో నుపన్యసించుచు చెలిపిరి. ప్రస్తుతమున్న టోరి ప్రభుత్వముక్రిందనే పెక్కు పారిశ్రామిక తగవులు, నిరుద్యోగసమస్య కార్మికసమస్యకట్టులు అనేకము జరిగినవి. వీరి సభికసంఖ్యాకులగ కలపంపితిమాయని బ్రిటిషుప్రజలిప్సను విచారించుచున్నాడు. రానున్న ఎన్నికలలో కార్మికపక్ష నాధికారమునకు వచ్చునప్పుడన్నియు చక్కబడగలవు. అప్పుడు టోరిపక్షమువారే బాల్మీవుక్కులగుదురి జోన్సుగారనిరి. జమ్మూరు కార్మికులు ప్రేమయూనియను సంస్థలలో చేరవలెను. ఈ సంస్థలవలన జీ వి త వి ధా న ము మా డ్యు చెందును. దానితోబాటు రాబడిపొందును. దానిననుసరించి రాజకీయాధికారము హెచ్చును. ప్రస్తుతము భారతీయుల జీవి తవిధానము నాగరికజాతులన్నింటి విధానముకన్న తక్కువస్థితి యుండున్నది. బాలుర విద్యావకాశములను, పెన్షన్ సాంకేతిక విద్యాభివృద్ధికి పాటుబడవలెను. ఇందుకు కార్మికసంస్థలేగాక కామందులుగూడ బాధ్యత వహించవలెను. కార్మికులు సహకారసంస్థ లేర్పరచుకొని యింట్లు బాగుజేసికొనవలెనని భారతీయు కార్మికులకు జోన్సుగారు హితవోసరిరి. కార్మికప్రభుత్వము వచ్చినచో భారతదేశమునకు రక్తపాతము లేకుండ స్వాతంత్ర్యము రాగలదనిరి. జమ్మూరులో మూడురోజులండి కర్మాగారమును కార్మికుల సింకితులను స్వయముగ నెరింగి జోన్సుగారు నిన్నును శుద్ధపూరునకు బోయిరి. (ప్రీ ప్రెస్.)

The All India Agricultural, Industrial, Khaddar & Arts Exhibition 1927.

"Tenders are invited for the right of Collecting Gate Fees for admission into the Grounds of the All India Exhibition. The Committee will issue admission tickets separately for the Fine Arts and Khaddar Court areas and also reserve the right to issue Free Passes at their discretion. The Committee may reject without reasons any or all tenders. Tenders, below a lac and twenty thousand Rs. will not be considered. Tenders received after the 1st December 1927 will be rejected. For further particulars. Apply to:— Mr. V. C. RANGASWAMI IYENGAR, Joint Secretary, The All India Exhibition, M. C. U. Bank Buildings, Mylapore, Mad

మదరాసు వార్తలు

కాంగ్రెసు కార్యనిర్వాహక సంఘసభ:-

16 వ తేదీ బుధవారం సాయంకాలం 5-30 గంటలకు మహాజనసభా మందిరములో ప్రైవేటుముయొక్క యివారపు సభిజరుగును.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయరీడరు పిన్ ఉపన్యాసములు:- ప్రైవేటుపాఠశాల యొక్క అంత్యోపన్యాస "బ్రాహ్మణుని లిక్కినిదాంతము" 17-11-27 తేదీ సాయంత్రము 5-45 గంటలకు సెనేట్ మందిరమున పి. యస్. శ్రీవాసాచారియారు గారిచే నొడగబడును.

ఆకస్మికమరణము:- నిన్నటిదినము ఒక ముసలివాడును తనకుమారుడును కొడంబాకం రైలువంతెనమీద నడుచుచుండగా ఆచారిని బోలుచున్న రైలుబండిచే యెక్కిలోకి త్రొక్కివేయబడిరి. ఇద్దరికిని గాఢమగు గాయములు తగిలెను. ముసలివాడు జనరలు ఆసుపత్రిలో మరణించెను. వీరికిపురుగు చెల్లునంది కట్టుబడియువారు. శేడు చాలీసుపంచాయితీ జరుగును.

రాకపోకలు:- గొల్లపి గుబ్బరాయనగారు నేలమునుండి శేటి యువయుము నుద్రావనచ్చిరి.

ఎ. ఎ. లింగగారును, సత్యయ్య, రెంగుపూరునుండి నిన్నటిదినము మద్రాసువచ్చిరి.

రైలు యినస్పెక్టరు జనరలు జి. పి. కేమికొగారు నిన్నరాత్రి మద్రాసువిడిచి వచ్చెరుగు వెళ్లిరి.

ఒక సవరణ:- మద్రాసు జమీందారుల మహాసభ 17 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు ప్రారంభింపబడునని నిన్నటి సంచికలో ప్రకటించియుంటిమి. దర్బంగా మహారాజాగారు 17 వ తేదీ ఉదయం 6 గంటలకు పాన్సేరివచ్చి ఆచ్చటి నుండి ప్యాసెంజరు బండిలో 10-30 గంటలకు మద్రాసుచేరగ రనియు, సభ మధ్యాహ్నము 12 గంటలకు గాక సాయంత్రము 3 గంటలకు ప్రారంభింపబడుననియు, శేడు తెలియవచ్చినది.

కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు

శ్రీయుత శ్రీనివాసయ్యగారి పర్యటనము

వీరి దేశభాగ్యవిపులు స్వర్ణపదీనందున మద్రాసు రాష్ట్రములో పర్యటకము సలిపెదరు. పర్యటన ఉద్దేశము లేవనగా:- (1) కాంగ్రెసు ఆహ్వానమునకు యేర్పాటులు గావించుట (2) రాయలకమిషను బహిష్కారమునకు యేర్పాటులు (3) బ్రాహ్మణులకును బ్రాహ్మణేతరులకును గల మతభేదములను రాజకీయభేదములను పరిక్షింపుటకు అవకాశము గలుగజేసికొనుటయు, అట్టి భేదములను అంతరింపజేయు ప్రయత్నములు సలుపుటయును.

కార్యరేషను రోడ్డుకూలీల సభ

18-11-27 తేదీ సాయంకాలము శేషియరు పార్కులో కార్యరేషను రోడ్డు కూలీలు యూనియను కార్యకర్తయగు ఎస్. శ్రీరాములు నాయకుగారి యధ్యక్షతన సమావేశమయిరి. కూలీలలో కొందరు తమ కష్టములకు వివరించుచు ఉపన్యాసములనిచ్చిరి. ఉదయము సరిగా 7.30 గంటలకు హాజరుకాని వారలకు ఆనాటి జితము కొట్టికేయబడుచున్నదనియు, పంపింగుస్తేమనులవద్ద పాకివాండ్ర పనిని తాము నిర్బంధముగా చేయబడుచున్నామనియు, సబ్బుగాని నూనెగాని తమకు పట్టు చేయబడుచున్నదనియు, 15 దినముల నెలపు హక్కున తాము పొందియున్నను ఇట్లు నెలవొంపగబడకున్నదనియు, తమకు యిచ్చుచున్న జీతమును యెందుకును చాలనియను, కార్యరేషను సూపరువై జనుగా రొంగు కొందరు కూలీలనుకొట్టి యవమానపరచిరనియు, మొదలగు వివరములను సభిభక్తునియెదుట విన్నవించిరి.

శ్రీరాములు నాయకుగారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, కూలీలయవలన యనివరకే కమిషనుగారి యెదుట చెట్టిదిననియు, కమిషనుగారి జబాబున కెదురు జూచుచున్నామనియు చెప్పిరి.

నీలు సత్యాగ్రహము

గత నాయకుని అభిప్రాయమును ఖండించుట

నీలు సత్యాగ్రహ నాయకులైన శ్రీయుత యస్. వీ. దేవనాయగయ్యగారు, పవన్‌బేగారిట్లు ప్రాయముచున్నారు.

నీలు సత్యాగ్రహము ఆపివేయబడినదని అంటూకు మూర్తిగారు వారాపత్రికలయందు ప్రాసినదిమాచి చాలదిగ్గ్రుమజేసిరి. అందులో నాయకుల నైత్యుండ అనేకమందిమీద ఆకారణముగ నిందల నారోపించిరి. అట్టినింద లీడుజ్ఞాతమైనవలెనని శేను పూర్తిగ ఖండించుచు న్నాను. శేటి నుండియు నీలుసత్యాగ్రహ ఉద్యమమునకు నాయకుడుగానే యుండెదను. ఆంధ్రదేశము మహమ్మదీయుల ధనసహాయము చేయుటలో ముందంజవేయుచున్నదని తెలియజేయుటకు విక్రీలి సంతరించుచున్నాను పిన్న పెద్దలకు ఉత్సాహము కలిగించుటకై 74 సంవత్సరములు వయస్సుగల శ్రీయుత బి. సాంబమూర్తిగారి తల్లి శేడోరేపా ఇచ్చటికిరానున్నది ఉద్యమమును జవాప్రదముగ జగవుటకు నేనుడికొంటును 8,4 తేదీలయందు గూడలూరునందు తమిళయువకులసభ కావించెదను.

సింహళమున మహాత్మునిసంచారము

నన్యానసంఘమువారిలో సంభాషించుట

నిన్న 14 వ తేదీన మహాత్ముడు మానవతమున సభిపెను. సాయంకాలము సన్యాససంఘమువారిలో సంభాషించెను. మొదట నిర్ణయింపబడిన తేదీలకు రాజాలకు పోయినందులకు త్తమింపగోరెను. ఆరేండ్లక్రితము మన దేశమున ఖద్దరునేయువాకే లేరు. ఇప్పుడు చాలఖద్దరు తయారగుచున్నది ప్రజలలో దారిద్ర్యము చాలమెప్పుగానున్నది గామములలో వెనుక శతపనిచాలమెప్పుగానుండెను. నిర్బంధములన వారాపనిని వదలి యితరస్థతుల నవలంబింపవలసివచ్చెను. వారిలో కొందరు నేనలో చేరిరి. దీనికి దేశమున విల్లులను పెట్టుటయే ముఖ్యకారణము. విల్లులలో విక్రీలి నాకామబట్టులను తయారుచేయుజాలవండమన్నారు వానిని చేతిమగ్గులమీదనే వెనుక నేయుమండి ఆరేండ్లుపనిచేయగా నిపుడు సన్ననిఖద్దరును నేనుగలుగుచున్నాను. ఇప్పుడు చాలమంది మరల నూలువెడుచుచున్నార గాన పెక్కుమంది శేత పనిని గూడ నవలంబించుచు న్నారు. ఒక శేత పనిని వాడు నెలకు రెండు రూపాయలను మాత్రమే ఆర్జింపగలుగును. వీర వితంతువులకి చాల ఆధారముగానుండును. సింహళమునా రొంగుసంధనము కొట్టికొని బీదలకారకే వినియోగింపబడును. గ్రామములలో మరల నూలువేడుచుండుటవలన మరల కళ కలుగుచున్నది. బట్టల విషయమున మనము పాశ్చాత్యదేశములపై సాధారపడగూడదు. వారిబట్టల పద్ధతి మనదేశపు సిల్వోస్ట్ నీటికి వరికి రాదు. మన కన్ని బట్టలనివరము వివేకములేమిటి మనము పాశ్చాత్యుల పద్ధతులన్నిటి నవలంబింపగూడదు. మహాత్ము ఆరోగ్యమును మాచి యితరులు తమకట్టి ఆరోగ్యమునేనుగదాయని విచారింపదగునని అయ్యో పాపమని యెరుగు జాలి పడ నవసరము లేదు" అని యిర్విను ప్రభువు నుడిపెను. అని మహాత్ముడు తెలిపెను. (ఫీ (పెను)

తూర్పుకృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘము

ఈక్రింది విషయములను చర్చించి తీర్మానించుటకు "తూర్పు కృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసు సంఘ" సభ్యుల సాధారణసమావేశము ఈనెల 25 తేదీ కుక్రవారము సాయంకాలము 5 గంటలకు బందరు పూభవనమున జరుగనున్నది.

- 1. తూర్పుకృష్ణా జిల్లా కాంగ్రెసుసంఘముయొక్క రికార్డులు ఆస్తి పర్యవేక్షణవిషయములలో భైరవభొట్ల వెంకటసుబ్బారావుగారు తనవద్దకువచ్చిన బొబ్బా వెంకట శేషయ్య, కొదాలి నరసింహారావుగార్లకు యిచ్చిన జవాబునకు ముందు జరుపవలసిన చర్యనుగూర్చి,
- 2. జిల్లాకాంగ్రెసుకమిటీయొక్క గడవిన 3 సం॥ల లెక్కలు ఆడిట్ చేయుటకు ఆడిటరును నియమించుటనుగూర్చి,
- 3. జిల్లాలోని ఏపట్టా ఏగ్రామకాంగ్రెసు సంఘములను సభ్యులుగాకుండ జిల్లాకాంగ్రెసుసంఘములో సభ్యులుగా నున్న వారినిగూర్చి,
- 4. కెక్రలరీ ద్యూటీలు, అఫీసు, బ్యాంకు కరెంటుఆక్కంటుల విషయములు.

బందరు } చె. వెం. నరసింహారావు
12-11-27 } సూ. గోపాలకృష్ణయ్య
సం॥ కార్యదర్శులు.

శ్రీగాంధీ ఆదిమాండ్ర రాత్రిధర్మపాఠశాల:-

అయ్య, శేను 1927 వ సం॥ నవంబరు మాసము 12వ తేదీన శనివారమురాత్రి నుమారు 7-30 గంటల సమయమున స్థాటరు హానుకోడున వచ్చుచుండగా అచ్చట భజనమందిరమున భజనజరుగుచుండెను. భజనను చూడగోరి అచ్చటికి వెళ్లి నాడను. వెళ్లిన తరుపరి అం దొక పాఠశాలకూడనుండు చిహ్నములు కనుపడినవి. విచారించగా శ్రీ గాంధీ ఆదిమాండ్ర రాత్రి ధర్మపాఠశాలయని తెలియవచ్చినది. అవల ఉపాధ్యాయులు అన్నియు సవిస్తరముగా తెలియజేసినారు. శేనును భజనయందు కొంతసేపు పాల్గొనియుండినాడను. నిమ్మజాతిబాలరు బాలికలు చాలకుతూపాలముతో నిద్రగేర్చుకొనుచున్నారు. వీరియొక్క భజనము 0 ది ర ము చూ డ నా కెం తో సం తో ప మ యె ను. వీ రు ప తి తు ల య్య యాలాటి ఆచారములను అనుష్ఠించుచు ప్రతి శనివారముల నందు భజనలు సలుపుచు న్నారట. ఈపాఠశాలను ప్రస్తుతము అభివృద్ధికి దెచ్చుచుండెడి శ్రీ దేశోదారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులుగారికిని, శ్రీ గద్దేరంగయ్యనాయుడుగారికిని, శ్రీ చల్లా శేషగిరిరావు పంతులుగారికిని ఈ బాలికలకు విద్యాబుధులు గజపుచుండెడి బందరు శ్రీనివాసయ్యగారికిని నావందనములు. ప్రస్తుతము యీ పాఠశాలయందు ముప్పది మంది బాలబాలికలు చదువుచున్నారు. నిమ్మజాతిపునరుద్ధరణకై గాంధీగారి యాశీర్వాదముసారముగా వారు వీరనడికత్తు భేదము లెంచక ఎల్లరు తోడ్పడి ద్రవ్యసహాయముచేసి యీ పాఠశాలను అభివృద్ధికి దెత్తునని మనఃపూర్వకముగా ప్రార్థించు నచేగాక యీనామనవని ఆంధ్రపత్రికా రాజమున ప్రచుర పరచవలయు నని విగుల వేడుకొనుచున్నాడను.

టి. ఎస్. వాస్,
బ్లూహాను, తండియాల్వేట మదరాసు, 12-11-27.
మోటారు డ్రైవర్లు
(గవన్న మెంటు ప్రకటన)
మత్తుపదార్థములను తిని మత్తుగానుండు వా రెవ్వరును మోటారుబండిని నడపగూడదు.

రాజమండ్రి డి॥ మునసబుకోర్టులో

స్మృత్ కాజు నెం॥ 808/1927
వాది:- పువ్వాడ లక్ష్మీనరసింహంగారు.
ప్రతివాది:- బాబు అబ్దుల్ గన్నీ ఆండ్ నన్ను
అనుపేరుతో వ్యవహరించే బాబు అబ్దుల్ గన్నీ
సాహెబ్ గారు, సా॥ గుంటూరు.
వాదికి ప్రతివాదివల్ల రావలసిన కాతాబాకీకి గాను రు 262-10-0 లుకు యీ నెంబరున దావా చేసియున్నాడు. సదరుదావా ది. 14-12-1927 తేదీకి వాయిదావేయబడి వున్నది. ప్రతివాదికి యే మయినా ఆక్షేపణలు వున్నయెడల ది 14-12-27 తేదీని సగలు పదిగంటలకు రాజమండ్రి డిస్ట్రిక్టు మునసబుకోర్టువారియెదుట ప్రతివాది స్వయముగా గాని వకీలుగారిద్వారాగాని హాజరయి తెలియపర్చుకోవలెను.

వి. వెంకటరామయ్య,
వాదితరపు ప్లీడరు.

జీర ర సాయము

25 మాత్రల డబ్బీ వెల రు. 1-4-0.
1. ఆకలి లేకపోవుట, 2. అగ్నిమాంద్యము, 3. మల బద్ధము, 4. కడుపులో శూల, 5. అరుచి, పులికేపులు, 6. వికారము, గుండెలోను రొమ్ములోను మంట, బరువు 7. తలనొప్పి, తలదియ్య, 8. చిక్కిపోవుట, 9. జ్వరము, 10. వెన్నుపూసమీదను ప్రక్కను గూళ్లలోను పోటు, ఆయాసము మొదలగునవి. అజీర్ణలక్షణములు కనిపించిన వెంటనే జీరరసాయనపు మాత్రలను నేవించిన, జీర్ణశక్తి మెచ్చును, బలబడదు మానును. రక్తము పుష్టి జెందును. ఆకలి మెచ్చును.
అమృతాంజనం డిపో, బొంబాయి-మద్రాసు

బహిష్కారము జయ మొందునా?

ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయుల చేరదీయుట

రూటరు సంజయుని ప్రతికూల ప్రచారము

ఇంగ్లాండులో సరియగు చార్తర్లు చెలియకుండుట - కార్మికనాయకుల సందేహము

మహమ్మదీయుల బుజ్జగించుట - హిందువుల

భయపెట్టుట

లండను, నవంబరు 14:—

రాయలు కమిషను బహిష్కారమునకు పంజాబులో జరుగుచున్న ప్రతికూల ప్రచారము గూర్చి విచారింపగ యిట్లు చెలిసెను. బాత్మీయపక్షమువారు బహిష్కరించినచో మహమ్మదీయులను చేరదీయుటకు యిది యేక యత్నములు జరిగినవి. గత వేసంగిలో ఇంగ్లాండునందుండిన హిందూనాయకులు లిబరల్స్ మున్నగు అభివృద్ధిగోరు భారతీయ నాయకులు ప్లేటు సెక్రటరీగారిని పందర్బింపగోరినను వారితో భారతీయసంస్థగూర్చి చర్చింప నవకాశమియ్యకుండిరి. మహమ్మదీయులలో నేమాత్రము పేరున్న నాయకులైనను బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు ఇండియా కార్యాలయమువారు బుజ్జగించుట మానలేదు. సర్ అబ్దుల్ రహీముగారి ప్రవర్తన ఇండియా కార్యాలయమువారికి వింతగొలుప నవసరములేదు. పంజాబులో మహమ్మదీయులందరు సంఘమునకు తోడ్పడెదరు. బెంగాలులో హిందువులను చేర్చుకొనటకు యత్నములు జరుగును అని అనుకొనుచున్నారు. అప్పట్లో ఇంగ్లాండునందున్న వంగ రాష్ట్ర భూస్వాములలో పలుకుబడిగల కొందరు నాయకులను సహాయము చేయవలెనని కోరియుండిరి. మహమ్మదీయులలో నొక తెగవారు తప్పక సంఘమునకు తోడ్పడెదరని నిర్ధారణ చేసికొనిన పిదప ఆ మాట హిందూసంఘాభిమానులకు చెలిపి "హిందూరపడి బహిష్కరించినచో మీరు నష్టపడెదరు. మహమ్మదీయులు బహిష్కరింపరు" అని బెదిరింప నెంచుచున్నారు.

హిందూనాయకులేమి నిశ్చయించిరో రూఢిగ తెలియ నందున లండనులోనున్న భారతీయులు ఆందోళన పడుచున్నారు. మహమ్మదీయు లెట్లు ప్రవర్తించినను హిందూనాయకులు మాత్రము కాంగ్రెసు ననుసరింపవలెనని గోరుచున్నారు.

కార్మికనాయకుల ప్రాతికూల్యము

లండను, నవం 14:—కార్మికపక్ష నాయకులు ముఖ్యముగ అతివాద కాఖకు చెందినవారు, సంఘమునందు భారతీయులు లేనందున భారతీయాభిమతిని బడయనందున తా మా సంఘమునకు పాల్గొనరాదని నిశ్చయించుకొనినట్లు శ్రీ ప్రెసు లండను ప్రతినిధి రూఢిగ తెలుపుచున్నాడు. వారు ఇండియాలో వివిధసంస్థ నాయకుల యభిప్రాయమును ముందుగ తెలియ గోరుచున్నారు. కమిషను సభ్యుల నాయకులు సార్వభౌముని ఆంకికారమునకు పంపెడి తీర్మానము చర్చజరుగు లోపున భారతీయాభిప్రాయము తెలియవలెనుచున్నారు. భారతీయుల ఇద్దరుండి వచ్చువార్త లన్నింటిని ఆచరించుచున్నారు. బహిష్కారమునకు ప్రతికూలోద్యమముగూర్చి వచ్చువార్తల అసత్యములు వెల్లడియగుచున్నది.

రూటరు ప్రచారము

పార్లమెంటులో ఇండియాకనుకూలరుగానివారు గూడ యిదివరకు భారతీయులు సంఘమును బహిష్కరింతురేమోయని భయపడుచుండ వారి భయమును తొలగించుటకై ఇండియానుండి క్రొత్తగా తంజివార్తలు వచ్చుచున్నవి. బహిష్కారమునకు ప్రతికూలోద్యమము క్రమేణ యభివృద్ధిచెందుచున్నదని అవి చెల్పుచున్నవి. ప్రతికూల ప్రత్యేక విలేఖలు సంఘమునుండి భారతీయులను బహిష్కరించుట ప్రమాదమేమని సూచించుచున్నను రూటరు తంజివార్తల బహిష్కార ప్రతికూలోద్యమము పంజాబు మహమ్మదీయులలో ప్రారంభమయి క్రమేణ దక్షిణమునకు వ్యాపించుచున్నదని చెబుతున్నది. మదరాసులో బ్రాహ్మణతేజరులు బహిష్కారమునకు ప్రతికూలముగ నున్నారు. మహమ్మదీయులతోను సిక్కులతోను చేరగలరని చెల్లియుచున్నది. అందుచే ఇండియాలో సంఘమునకు ప్రతికూలాంధోళన సర్వత్ర వ్యాపించియున్నదను భావముతో మేము పార్లమెంటునందు మీతరపున పట్టుదలతో బోరాడవలసినపుడు ఒకవారములోనే ఇండియాలో అన్ని పక్షములవారు నిడిబడి

పోయినచో మహమ్మదీయులను అని ఇండియాకనుకూలముగనున్న బ్రిటిషు రాజనీతిజ్ఞులను మున్నగు తరమునందు రూటరు ఏజెన్సీవార్తలు నిజమా అప్పుడప్పుడు వచ్చు భారత వార్తాప్రచారక సంఘములవార్తలు నిజమా అని సందేహించుచున్నారు. కార్మికపక్ష నాయకులు దీనిననుసరించెనుకంజవేయనున్నారు. ఇండియాలో సంఘమునకు ప్రతికూలాభిప్రాయము యేకగ్రీవముగ నుండవలెననియు వివిధ రాజకీయపక్ష నాయకుల ప్రకటనలు తమను చేరవలెననియు కోరుచున్నారు. ఇండియానుండి వార్తల చెప్పించు భారతీయసంస్థ లండనులో విప్లవకరండికరుగారి దొక్కటియే వారికి తగిన ధనసహాయము లేకున్నది.

(శ్రీ ప్రెసు)

రా. మాగ్డనాల్లుగారికి బి సెంటుగారితంతి

మదరాసు, నవం 15:—రాయలకమిషనునుండి కార్మికపక్షసభ్యు ల్లికపుగను తీసివేయవలెనని సూచించుచు రామ్మే మగ్డనాల్లుగారికి డా॥ అబి సెంటుగారు కేబిలువార్తనంపిరి. మదరాసులో అన్ని పక్షముల నాయకులు సభిచేసి శ్రీనివాస య్యంగారు, సభా మొదలగు నాయకుల సంతకములతో వెలువడిన ప్రకటనగూడ లండనునకు తంజివార్తా నంపెను. బి సెంటుగారు దక్షిణదేశమునందు సంచారముచేసి భారతదేశ స్వాతంత్ర్య సంపాదన విధముగూర్చి ఉపన్యసంపడుచున్నారు.

(శ్రీ ప్రెస్)

ఆంగ్ల కార్మికనాయకుల సందేహము

కాంగ్రెసు అధ్యక్షులగు శ్రీనివాసయ్యంగారికి డా॥ జి. బి. కార్మిక్ కాంగ్రెసు సంఘపు ప్రాతకార్యదర్శి, ఫెన్నరు బ్రాక్స్, ఇండియన్ టెంట్ కారి కపక్షము రాజకీయ కార్యదర్శివద్దనుండి యాదినవ కేబిలువార్తవచ్చెను. "భారతీయ నాయకులందరు ఏకగ్రీవముగ పనిచేయుచున్నందుకు యిక్కడనుంచి యభిప్రాయము కలుగుచున్నది. ఈ అవసానసమయమునందు లిబరల్స్ యితర పక్షములవారు పాక్షికపు సంస్థల విడిచిపెట్టి కాంగ్రెసుతో గలసి పనిచేయుటవసరమని చెల్పుచున్నారు. వికమత్యముతో పనిచేయుట కింతకన్న మంచిదనియుండదు. మేముసంపూర్ణముగ సానుభూతి చెబుతున్నాము.

జి. బి. కార్మిక్,

ఫెన్నరు బ్రాక్స్.

"ముస్లిము టౌంటులకు బహిష్కారము వలదనుట"

లాహోరు, నవంబరు:—రాయలకమిషనుగూర్చి విమర్శించుచు "ముస్లిము టౌంటులకు" ప్రతికూల మహమ్మదీయు లీసంఘమును బహిష్కరింపనొల్ల రనుచున్నది. సంఘమును గాని, సంస్కరణములగాని బహిష్కరించుట కిది సమయముగాదు. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు విట్టివివరకు భారతీయుల కెట్టిప్రాతినిధ్య మియ్యకున్నచో అప్పుడు బహిష్కరింపవలెను. ప్రస్తుతము మహమ్మదీయులే నాయకత్వము నిహింపవలసియున్నది. కాంగ్రెసు హిందూకాంగ్రెసునటులే ఓడిపోయెను. ఆ. భా. మహమ్మదీయసమితి యిప్పుడు అన్ని సంఘములవారిని చేరదీసి ఒకసంస్థగ నేర్పరచి భావిభారతాభివృద్ధి కదియే ప్రధానసంస్థగ నుండును. ముస్లిముల సంఘములందు తప్పక ప్రాతినిధ్యము పొందు అని యాపత్రిక హెచ్చరించుచున్నది.

పంజాబు మహమ్మదీయులు

పంజాబు మహమ్మదీయసమితి సభ సర్ మహమ్మదు హుసేన్ గారినివద్ద వారిఅధ్యక్షుల క్రిందనే జరిగెను. ముఖ్యము యిన నాయకులు జిల్లాప్రతినిధులు వచ్చియుండిరి. 2½ గంటల నేపు చర్చించిన పిదప, రాయలు సంఘమును బహిష్కరించుట భారతదేశమున కనర్థదామకమనియు, హిందూమహమ్మదీయనాయకు లందరు గలసి మతతగవులమూలారణములగుర్తించి, వాటిని తొలగించి సామ్రాజ్యధాన్యతాయితీ స్వపరిపాలనము సంపాదించుటకు వికమత్యముతో పనిచేయవలెనని తీర్మానించిరి. సర్ మహమ్మదు హుసేన్ గారు తీర్మానమును ప్రతిపాదించుచు సంఘమును బహిష్క-

రించుట కష్టసాధ్యమనియు నిరూపయోగమనియు రాయలుకమిషనువెదుట తను కోర్కెలు చెబుతున్నానో ఇండియాకు లాభము కలదనియు చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

పండిత మాలవ్యాగారు ప్రత్యేక కాంగ్రెసును గోరుట

డిల్లీ, నవం 13:—పండిత మదనమోహన మాలవ్యాగారు రాయలు కమిషనునకు భారతీయ నాయకుల తెట్టిఅవరణ జూపవలెనను విషయమై డిర్క్ల ముగ నాలోచించుచున్నారు. ఈవిషయమై అన్ని పక్షములనాయకులు గలసివివరములు చర్చించి నిశ్చయించుటకై మదరాసు కాంగ్రెసునకు పూర్వముగాని తదనంతరముగాని ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సంఘసభను ఏర్పాజే పలుపవలెనని మాలవ్యాగారు చెబుచుచున్నారు. ఈ విషయమును త్వరలో ప్రకటించ నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

నేటు కొన్నింటిలో తీర్మానము.

కలకత్తా, నవం 12:—గౌ॥ లోకనాథ ముఖర్జీగారు నేటు కొన్నింటి సభ్యులు ఆ సభలో యాదినవ తీర్మానమును ప్రతిపాదించ నున్నారు. భారతరాజ్యాంగ విధానమును సంస్కరింపనియమింపబడిన పార్లమెంటరీ సంఘమును తా మె.తమాత్రము విశ్వసించజాలమనియు భారత స్వపరిపాలన చేకూరుటకు 1925 నెప్టెం 8 తేదిన ఎసెంబ్లీలో గావించబడిన తీర్మానముననుసూచించబడిన విధానమునే నమ్ముచున్నామనియు యీ సభవారు సార్వభౌమని ప్రభుత్వమునకు తెలుపవలసినదిగ రాజప్రతినిధిని కోరుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వైస్రాయిగారు ఇంగ్లాండు బోవుట

భారతీయులు గల వేరొకసంఘము నియమించుట

బొంబాయి నవం 15:—నేమనలు హెరాల్డు పత్రిక యిట్లు చెల్పుచున్నది:—

"రాయలు కమిషనుగూర్చి రాజీనామ చర్చింప ఇర్రి ను ప్రభువుగారిని బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభువు లండనున కిచ్చినించెను. భారతీయప్రతినిధులు గల వేరొక సంఘమును నియమించి పార్లమెంటు సంఘమున కున్నంత అధికార మొసంగి, వారు మొదటి సంఘముతో కేకీభవింపకున్నచో వేరుగ నొక రిపోర్టును పార్లమెంటునకు దాఖలుచేయవలయును."

బొంబాయి గవర్నరు ఎవరు?

ఇర్రిను ప్రభువుగారు యింగ్లాండునకు బోయిచో గవర్నరులలోకెల్ల పెద్ద యగు సర్ నెస్టి విల్కెనుగారు రాజప్రతినిధిగ పనిచేయుదురు. బొంబాయి కార్యనిర్వాహకవర్తమునందు ప్రధానుడగు సర్ చూనీలాలు మెహతాగారు తాత్కాలిక బొంబాయి గవర్నరువడివిని పొందగలరు. సర్ చూనీలాలు గారి కొసంగకున్నచో వారు రాజీనామా నిచ్చుటకు నిర్ధముగ నున్నారని నేమనలు హెరాల్డు పత్రిక సూచించుచున్నది.

ఈవార్త ఇంకను రూఢిపరచుటకు వీలులేదని శ్రీ ప్రెసు వారు విచారింపగ చెలిసెను. (శ్రీ ప్రెసు.)

* * *

సభ్యులను గూర్చి

అందొకరు వైస్రాయిబావమరది

లండను, నవంబరు 9:—రాయలు కమిషను సభ్యులను గూర్చి ప్రకటన వెలువడక ముందు నవంబరు 7 వ తేదిన మార్షింగ్సపోర్టుపత్రిక యిట్లు వ్రాసెను:—

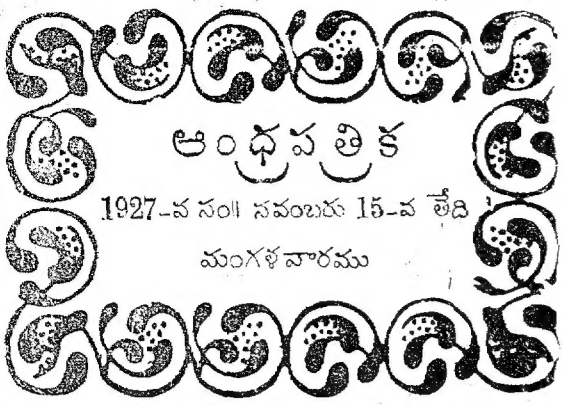
"కర్నూలులేను ఫాక్సుగారు వైస్రాయిగారిబావమరది, కాడొగనుగారు, వీరిరువురును కన్సర్వేటివు పక్షమునకు పూర్తిగ విక్యాసము గలరు. స్టాత్స్మాన్ ప్రభువుగారు యాయుధసమును ముస్లిముల ఉపయోగపరచుకొనగల్గును. బర్మ హమ్మత్రువుగారు లేనిది సామ్రాజ్యసంచారమునకు శోభయొండదు. విందువిషయమునం దైన వారుంక తప్పదు. స్టీఫెనువాల్లుగారు, మెదరు ఆట్లీగార్ల రువురును కార్మికపక్షమునం దింతకాల మెట్లుండిరాయని ఆశ్చర్యము కలిగించునంతటి మేదకులు."

The All India Agricultural, Industrial, Khaddar & Arts Exhibition 1927.

"The Tenders for Catering will be closed on Friday the 18th November 1927. Intending tenderers will have to apply before that date."

(Sd) V. C. RANGASAMI IYENGAR

Joint Secretary,
The All India Exhibition,
M. C. U. Bank Buildings,
Mylapore, Madras,

గ్రే ప్రభువు:

ప్రజాపరిపాలనము

శ్రీమంత్రి

బుద్ధింగుహామునందు గ్రే ప్రభువుగా రిటీవల గా విచిన ప్రసంగము, ప్రజాపరిపాలనమును సమర్థింప దొడంగెను. ప్రజాపరిపాలనమునం దెన్ని లోపము లున్నను, మిగిలిన పరిపాలన పద్ధతుల కన్నను నిది శ్రేష్ఠమయినది. ఏలన, పశుబలముపై గాక ప్రజల సమ్మతిపై పరిపాలనము విశేషముగ నాధారపడియుండును. పరిపాలనా స్థైర్యమునకును, దేశాభివృద్ధికిని గూడ ఇయ్యది దోహదమొనగును. ఈ శతాబ్దమున ప్రజాపరిపాలనమును సమర్థించుట కవసర మేమి గలిగెనని యడుగవచ్చును. యూరపునందే ప్రజాపరిపాలన పద్ధతి గూర్చి శంకలు పొడముచున్నవి. ఇటలీలో నేమి, స్పెయిను నందేమి, ప్రజాపరిపాలనపు స్థానమును సంపూర్ణ నిరంకుశత్వ మాక్రమించినది. ఇట్టి విధానము ఇతర దేశములలోనికి గూడ బ్రాకవచ్చును. అందుచే ప్రజాపరిపాలనపు లాభములను గ్రే ప్రభువు బోలు వారు చాటవలసివచ్చుచున్నది. ఇప్పటికయినను ప్రజాపరిపాలనము ఇంగ్లండులో పూర్తిగా వ్యాపించినది జెప్ప వీలులేదు. అన్ని తరగతులవారికిని పరిపాలనములో సమానమగు ప్రవేశము గలుగలేదు. కార్మికుల ప్రాతినిధ్యము, తగులితిని వృద్ధిగాంచలేదు. ఇంకను మధ్యపు తరగతులవారే పరిపాలనమును నిర్వహించుచున్నారు. ప్రజలును ప్రభుత్వమును ఏకమనుభావ మింకను బెరుగలేదు. పార్లమెంటు సభ పైతరగతులవారి యభిప్రాయములనే న్యక్షపరచుచున్నది. అందుచే ప్రజాపరిపాలనపు బారియందు ఇంగ్లండు మున్నగు దేశములు చాల దూరము బ్రయాణము చేయవలసియున్నవి. కాని, నేడు గాకున్న రేపయినను ప్రజాపరిపాలనము త్వరితముగ ముందుకు సాగకపోదు.

ప్రజాపరిపాలనమునందు గొప్పవార లుద్భవింపరను నాతీతకా కలదు. ధీమంతులును, ప్రతిభావంతులును బైకివచ్చుట కవకాశములేదని జెప్పచున్నారు. 'ప్రజలు అజ్ఞానులై యున్న సమయమున, ధీమంతుల ప్రతిభ గొప్పగ గనుపింపవచ్చును. కాని, వ్యక్తులొకరిరువురు ప్రజావంతులై యితరులను గొట్టెలవలె నడుపుటకన్నను, జనసామాన్యమునందు విశేషము జ్యోషించుటయే మేలని జెప్పవచ్చును. అప్పుడు ప్రజలు తమస్వత్వములను గ్రహించి స్వపరిపాలనమునకు తోడ్పడగలరు. నిరంకుశాధికారము రూపు సూయును. నిరంకుశాధికారు లెంతటి మేధావులయినను, ప్రజాపరిపాలనము బోలి పాలింపజాలరు.

పార్లమెంటు సభయందేగాక కార్మిక సంఘముల లోగూడ దూరదృష్టియు, బాధ్యతయు ప్రబలమగువలయునని, గ్రే ప్రభువుగారు కోరుచున్నారు. ప్రజా పరిపాలనమువలన గలిగిన ఫలములు, శాశ్వతముగ నిలిచియుండును. ఏలన, అయ్యవి జాతీయానుభవములను తేటపరచు చుండును. ప్రతిభావంతు లొక్కరు జరిపెడికృషి తాత్కాలిక ఫలముల నొసగినను, శాశ్వతాభివృద్ధికి దోహద మొనగజాలదు. ప్రజాపరిపాలనము, జాతీయశీలమును పెంపొందించును. నిరంకుశ పరిపాలనముటుగాక, వ్యక్తుల ప్రతిభాతీయమునకు మాత్రము తోడ్పడును. ఇంగ్లండుకు ప్రజాపరిపాలనమువలన గలిగిన లాభములలో ముఖ్యమయినవి వాక్స్వాతంత్ర్యము, పత్రికాస్వాతంత్ర్యము, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యములని, గ్రే ప్రభువు గారు వివరించుచున్నారు.

ఎట్టివారిపై నేర మారోపింప బడినను వారిని న్యాయస్థానములలో విచారణజేయక తీరదు. ఇంతియ గాక సోదర ప్రజలు జ్యోరరులుగ నుండి, నిర్ణయము గా వింపవలయును. నిరంకుశముగ నెవరినయినను నిర్బంధించవీలులేదు. వ్యక్తి స్వాతంత్ర్య రక్షణ కిట్టి ఏర్పాటు ముఖ్యవశ్యకము. జన్మస్వాతంత్ర్యముల కేమాత్రమయిన భంగము కలిగినపుడు, పార్లమెంటు సభ ద్వారా ప్రతిక్రియ జరుగ గలదు. పార్లమెంటు సభ ప్రజా ప్రతినిధులపై నాధారపడి యుండుటచే సామాన్యముగ నెట్టియక్రమము జరుగజాలదు. ప్రజాపరిపాలనము లా ఆర్డురులను కాపాడును. ప్రజల యనుమతిపై నాధారపడి లా ఆర్డురులే సుస్థిరముగ నుండగలవు. నిరంకుశేచ్ఛపై నాధారపడి లా ఆర్డురులు అశాంతికిని, అక్రమములకును తావిచ్చి, త్వరలో విచ్చిన్నమగుట సహజము. ప్రజాంగీకారము పై నాధారపడి చట్టములను ప్రజలు సంతసముతో ననుసరింతురు. లా ఆర్డురుల విలువ నిరంకుశ రాజ్యములలో ప్రజలకు తిన్నగ గోచరింప జాలదు. ప్రజాపరిపాలనము వలన, వివిధపక్షముల మధ్య సమాధానభావము బెరుగును. దేశాభివృద్ధియే ముఖ్యమని వీరెల్ల రెండరు. మరియొకసత్యమును గూడ గ్రే ప్రభువుగారు సూచించిరి. విద్యయే ప్రజాపరిపాలనమునకు మూలాధారమని, గ్రే ప్రభువు నమ్ముటలేదు.

విద్యవలన కొంత ప్రయోజన మున్నను శీలము బెరుగనిది విద్యవలన విశేష లాభముండదు. విద్యవలన భేదములన్నియు దొలగునను విషయమును గ్రే ప్రభువుగారు విశ్వసింప కున్నారు. కొన్ని సమయములలో విద్య భేదములను దొలగించుటకు మారుగ, వానిని స్థిరపరచు చున్నది. వానిని బలపరచు చున్నది. గ్రే ప్రభువు గారు సూచించిన ప్రజాపరిపాలన సూత్రములు ఇంగ్లండుకును పాశ్చాత్య దేశములకును మాత్రమే వర్తించునని, తలంప వీలు లేదు. స్వపరిపాలనాభిలాష మానవకోటి నంతను ప్రేరేపించు చున్నది. పత్రికా స్వాతంత్ర్యము, వాక్స్వాతంత్ర్యము, వ్యక్తి స్వాతంత్ర్యములను రక్షించుట, ఇంగ్లండులో నవసరమగుచో, హిందూదేశమునందును అవసరమే యగును. జన్మ స్వాతంత్ర్య రక్షణకు ప్రజాపరిపాలనము, ఇంగ్లండులో తోడ్పడుచో, హిందూదేశమునందును అయ్యది తోడ్పడకమానదు. హిందూదేశమునందు విద్య వ్యాపింపలేదుగాన, ప్రజాపరిపాలనము అసం

భవమని జెప్పవో, అంక కును గ్రే ప్రభువుగారు వాదమే సమాధాన మిచ్చుచున్నది. విద్య కన్ననే శీలము ముఖ్యమని ఎంచువో, భారతీయులు సహజముగ సామ్యహృదయులనియు, పాపభీతి గలవారయి, భర్తబుద్ధిగలవారనియు, పేరొందుటచే, వారతప్పక స్వపరిపాలనాహ్వానే యగుదురు. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందలి వివిధభాగములలో సమాన స్వేచ్ఛయు, సమానమగు హోదాయ గలవని, గ్రే ప్రభువుగారు సూచించిరి. కాని, ఒక్క మినహాయింపు మాత్రము గలదు. అది ఏదన, హిందూదేశమే. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యమునందు హిందూదేశము తప్ప ఇతరభాగములన్నియు స్వేచ్ఛ ననుభవించుచున్నవని జెప్పవచ్చును. మిగిలిన భాగముల కన్నిటికిని వర్తించెడి ప్రజాపరిపాలన సూత్రములు హిందూదేశమునకు వర్తింపజాలవని గ్రే ప్రభువుగారు రయినను, జెప్పజాలరు. హిందూదేశ మొక్కటియే నిరంకుశపరిపాలనము క్రిందట నుండుటచే, మిగిలినభాగముల స్వేచ్ఛగూడ సంపూర్ణవికాసము గాంచకున్నది. బ్రిటీషు సామ్రాజ్యప్రతిష్ఠను విస్తరింపజేయకున్నది. ఇంగ్లండుకు మాత్రము స్వపరిపాలన మవసరమని చెలుపుచు, హిందూదేశము విషయమున కొరమాలిన యభ్యంతరములను బ్రిటీషు ప్రముఖు లెంతకాలము సూచించుచుందురో, వారి ప్రసంగముల కేమాత్రము విలువయుండదు. వారు నిరూపించెడి సూత్రములు బూటకములగును. ఇంగ్లండుపట్ల భారతీయుల విశ్వాసము గానురాను తగ్గిపోవుటకు, అంగ్ల ప్రముఖులు రెండునాల్గులతో ముచ్చటించు చుండుటయే ముఖ్యకారణ మగుచున్నది.

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభ

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభవారు, గావించిన తీర్మానములు ఎప్పటివలె విశేషోత్సాహము జూపుచున్నవి. రాయల్ కమిషనును బహిష్కరింప వలెననియు కాంగ్రెసు క్రీడును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము క్రిందకు మార్చవలెననియు, నీలు సత్యాగ్రహమునకు ప్రోత్సాహ మొనర్పవలె ననియు, శాసనసభలలోని స్థానములను ఖాళీగనుంచ వలయుననియు, మున్నగు తీర్మానములు ఆంధ్రుల సహజోత్సాహమునకు నిదర్శనములు. ఇట్టి తీర్మానములకు దగిన కార్యదీక్ష గూడ ప్రబలినగాని ప్రయోజన ముండదు. స్వరాజ్య ఫలము నెవరయినను చేతికొచ్చుటకల్ల. స్వతంత్ర మూలమునే యియ్యది చేకూరగలదు. బ్రిటీషు పక్షములలో నేదియయినను, హిందూదేశమునకు స్వరాజ్యము ననుగ్రహ పూర్వముగ ప్రసాదించునను సమ్మతము రానురాను యడుగంటుచున్నది. మితవాదులకు సయితము ఇట్టి సమ్మతము దొలగుచున్నది. వారు సయితము అసహాయమును బోధించుట జూడ, భావి కర్తవ్య మేమియో నిర్ణయించుట సులభసాధ్యము. ఈ సమయమున కాంసు మహాసభ, ప్రజలకు మార్గము జూపవలయును. కాంగ్రెసు సంచలన మిటీవల చాలవరకు మందగించెను. అంతఃకలహము లందుచే బెరుగసాగెను. కాంగ్రెసు సంఘములను పునరుజ్జీవింపజేసి, కాంగ్రెసు కార్యక్రమము చురుకుగ కొనసాగునటుల జేసినగాని, సభలవలన ప్రయోజనముండదు. అనంతపురమున జరిగిన ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ కార్యోత్సాహమును పురికొల్పుటకు తోడ్పడుగాక!

రాజీనామా తారణము

మధ్యరాష్ట్ర మంత్రులు రాజీనామా నిచ్చిన కారణము, సహాయముగ నున్నదని, ప్రజలు పరికింప గలరు. యూరప్ యనునదియు సర్వములను ట్రాన్సుఫరు జేయుమియమున, గవర్నరు గారికిని మంత్రి రాఘవేంద్రరావుగారికిని మధ్య భేదము గలిగెనట. ట్రాన్సుఫరు విషయమై మంత్రికొన్నిసూచనల గావించెను. కాని వైద్యశాఖాధికారి యాసూచనల నంగీకరింపక బోయెను. ఈవిషయము గవర్నరుగారివద్దకు ఫలిష్కారమునకుపోగ, వారు మంత్రిగారి సూచనలను నిరాకరించిరి. ఇట్టిస్థితి ట్రాన్సుఫర్లుశాఖలలో తరుచుగ సంభవించుచునే యుండును. కాని, మంత్రిలెటులో పరిష్కరింపబోవుచుండును. రాఘవేంద్రరావుగారు మాత్రము తమకుగలిగిన అవమానమును భరింప నంగీకరింపలేదు. అందుచే రాజీనామానియవలసివచ్చెను. రెండవమంత్రియగు దేశముఖుగారు గూడ రాఘవేంద్రరావుగారితో నేకీభవించి రాజీనామానిచ్చిరి. తమక్రింద బనిచేసెడి యుద్యోగులను నడుపుటకు మంత్రిలకు అధికారము లేనిదో, వారు తమశాఖల నెటుల పరిపాలింప గలరు? సర్వీసు యుద్యోగులు గవర్నరుగారి యండతో, మంత్రిలను ధిక్కరింపగలుగు సంతకాలము, మంత్రిలపరిపాలనము నామమాత్రమే యగును. రిజర్వ్ డివిజన్ల నయినను, ట్రాన్సుఫర్లు శాఖలనయినను సర్వీసు యుద్యోగులను ఉక్కుచట్టమే పరిపాలించుచున్నటుల తేలును. మంత్రిల నిస్సహాయస్థితిని గ్రహించుట కీనిదర్శనము చాలదా?

హిందూమహమ్మదీయ సమన్వయ

అఖిలభారతీయ కాంగ్రెసు సంఘమువారి సఖ్యతీర్మానముననుసరించి, కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు దేశప్రముఖులను కొందరను ప్రచారకసంఘముగ నియమించుట భావ్యముగనున్నది. ప్రచారకసంఘమువారు దేశమందంతటను ప్రబోధము గలిగించుటకు విశేష కృషి జరుపుట యవసరము. లేనియెడల, విభేదములు విస్తరించి ఎడబాటు యింకను బలపడక మానదు. శ్రద్ధానందుని హంతుకులగు అబ్దుల్ రషీద్ గారి ఉరి జరిగిన పిమ్మట, మహమ్మదీయులు కొందరు దేశ పూరితులై హిందువు నొకరిని చంపుటయు, ముష్టిదిమిందిని గాయపరచుటయు, మిగుల అవమానకరము. సంతతప్రబోధమువలనగాని యిట్టి దుస్థితి దొలగజాలదు. గాంధీమహాత్ముడీ విషయమై ప్రతికా ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు, దేశమునందు ప్రస్తుత సమయమున ఆంతరంగికపు పోరాటములున్నను, త్వరలోనివి సమసిపోయి హిందూదేశపు నిజ హృదయము బయల్పడునని చెలిపెను. మహాత్ముని విశ్వాసమును సార్థకపరచుటకై, నాయకులెల్లరును విభేదములను తొలగించుటకు యావత్ కృషి వినియోగింపవలెను. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర విభేదము లెవ్వయో కనుగొని, వానిని పరిష్కరించుటకు గూడ కృషి సలిపెదమని, శ్రీనివాసయ్యంగారు తెలిపిరి. భారతీయుల స్వపరిపాలనార్హతను శంకించుచు, వారిగూర్చి విపరీతాభిప్రాయముల చెల్లుచున్న బ్రిటీషుప్రముఖులకు జెప్పదగిన ఘటనదమగు జవాబిదియే.

అస్థికా : తెల్ల కిటుపను

తూర్పుప్రకా, మధ్యప్రకాశాలో పర్వతనము నలిపి, సింహస్థానములకుగాను, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి విచారణ సంఘము నేర్పరచిరి. ఈ భాగములలో భారతీయులు నలువురు నివసించుచున్నారు. వీరి హక్కులు శక్తిపరులనని, యిది వరకు క్రికటింపబడెను. అందుచే కమిషనునందు భారతీయులను నియమింపవలెనని, ఆందోళన జరుగుచున్నది. కాని, వీరి ఆందోళనము నిష్ఫలమయినట్లు, నేటి వార్తలు చెల్లుచున్నవి, కమిషనునందు నియమింపబడిన సభ్యులందరును తెల్లవారే గొ. పిల్లను యంగుగారు అధ్యక్షులు. సభ్యులలో నెల్లరును తెల్లవారి హక్కులను విస్తరింపజేయువారే. వీరందరును కన్సర్వేటివులే. లేబరు పక్షమువారి నొక్కరినయినను జేర్చనందుకు, కలనల్ వెడ్జివుడ్డుగా రాక్షేపింపవలసివచ్చెను. ఇట్టి కమిషను వలన, భారతీయుల హక్కులు భగ్నమగుట సహజము. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి విన్నపముగూడ విఫలమయ్యెను. విదేశములలోని భారతీయుల హక్కులను సంరక్షించువారేరును గనుపించరు. స్వరాజ్యము లభించినగాని, భారతీయులు ఇంటగాని, మొలపగాని స్వాతంత్ర్యము ననుభవించ గలరని దోషదు.

మరియోక సరిహద్దు రాష్ట్రము

అస్సాం ప్రాంతములందు మరియొక సరిహద్దు రాష్ట్రమును నిర్మించి పిల్లంగును దీనికి ప్రధాన పట్టణముగ జేయుట కాలోచనలు జరుగుచున్నవని ఫార్వర్డ్ ష్ట్రీకా విలేఖకుడు చెల్లుచున్నాడు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారికిని అస్సాం ప్రభుత్వమువారికిని మధ్య నీ విషయమై ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు జరిగెనట. ఇందుకు ఫలముగ, సైన్యాధిపతి అస్సాం సరిహద్దులను పరీక్షించెను. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు యిట్టి మిలిటరీ రాష్ట్రమును కోరుచున్నారనియు, యుద్ధమంత్రి వచ్చుట కిదిగూడ నొక కారణమనియు, తెలియుచున్నది. సరిహద్దు రాష్ట్రముల నేర్పరచుట, మిలిటరీ యక్కరలకు ముఖ్యమేమో తెలియదుగాని, ప్రజల సౌఖ్యమున కేమాత్ర ముపకరింపదు. ఇట్టి ముఖ్యవిషయముల గూర్చి ప్రజలతో యోచింపకుండుట సంభావ్యము గానేరదు.

గ్రామపు కోర్టులు

1926 సంవత్సరపు గ్రామపుకోర్టుల రిపోర్టుజూచిన, పంచాయతి న్యాయస్థానములను ప్రజలెక్కుడుగ నభిమానించుచున్నారనియు, గ్రామముననుకొర్టులవల్ల అభిమానము తగ్గుచున్నదనియు, గనుపించుచును. దాదాపుగ నన్ని మండలముల కలెక్టరులును పంచాయతులగూర్చి సదభిప్రాయముల నొసగి, వీని కింకను ప్రోత్సాహ మొనగవలయునని కోరిరి. గుంటూరు కలెక్టరుగా రొక్కరుమాత్రము పంచాయతుల విషయమై ప్రతికూలాభిప్రాయ మొనగిరి. పంచాయతికోర్టులు తృప్తికరముగ బనిచేయుచున్నవని తహసీల్దారులు పంపినరిపోర్టులను వీరు చులకన జేసిరి. పంచాయతుల వలన ఇంకను ఎక్కుడు లాభముగలుగవలెనని, వీనిని రివిన్యూఅధికారుల వశమునుండి తొలగించి న్యాయశాఖక్రిందికి దీసికొని వచ్చుట యవసరము.

ప్రైవేటు అంకియోకద

ప్రస్తుత సందర్భ సమయమున, టైముస్ ఆఫ్ ఇంగ్లాండు పత్రిక లేబరుని కలవరము బట్టింప ప్రయత్నించుట శోచనీయము. బాంబాయి గవర్నరుగారు ప్రయాణము నలుపుచున్న రుసులును పడద్రోయుటకు, బెంగాలు విప్లవకారులు ప్రయత్నించినయు, వీరు పోర్చుగీసు పరగణాలలో నుండి యిట్టిమ్యూత్వములకు పాల్పడుచున్నారనియు, టైముస్ పత్రిక చెల్లుచున్నది. ఇది సమ్మదగిన కథగాదని, పోర్చుగీసు కాన్సలుగారు చెలిపిరి. ఇయ్యది టైముస్ పత్రిక జేసినకల్పయని, ఇండియను డెయిలీమెయిలు వ్రాయుచున్నది. దేశమునందపుడు సక్రమాంతోశేనమే జరుగుచున్నది. బాంబాయి రాజధానికి కళంకముచెచ్చి, రాజకీయాభివృద్ధిని స్థంభింప జేయుటకు, అంగ్లో హైందవ పత్రిక యగు టైముస్ ప్రయత్నించుటచే, ఇట్టి దుష్ప్రయత్నములను బాంబాయి ప్రముఖులు నిరసించుట యవసరము.

గాంధీమహాత్ముడు : రాయల్ కమిషను

రాయల్ కమిషను విషయమై గాంధీమహాత్ముని యభిప్రాయ మేమని సిలీను టైముస్ పత్రికా ప్రతినిధియడుగగ, కాంగ్రెసు నిర్ణయించిన విషయమున తానునడిచెదనని, మహాత్ముడు బలికెను. ఇంతటి తోనాగక, స్వంతయభిప్రాయ మేమని యడుగగ, కమిషనును బహిష్కరించుటయే బ్రిటీషు ప్రభుత్వమునకు జెప్పదగిన జవాబని మహాత్ముడు బలికెను. ఇంగ్లండు నేని హామును హిందూ దేశము వాంఛించుచున్నది గాని, దాని యాజమాన్యమునుగాదని, మహాత్ముడు స్పష్టపరచెను. మహాత్ముని యభిప్రాయము, భారతీయులలో బహిష్కార వాంఛను దృఢపరచుటకు తప్పక తోడ్పడగలదు.

న్యాయస్థానవార్తలు

జస్టిసు వేలరుగారి మొదట

జాకబ్ రోబిన్సన్ అనువాడు చె నాబజారులోనున్న రూపుచెందు సాహకారుడు దొంగకరస్సివోట్ల నిచ్చి మోసముచేసెనని నేరముమోపి జస్టిసు వేలరుగారియెటుల విచారంపబడెను జాకబు రోబిన్సన్ యస్. యస్. యుటోపియా అను పదనలో ఉద్యోగము చేయుచున్నాడు.

నిన్న వాడితరపున 7 గురు సాక్షులును, ప్రతివాదితరపున ఒకడును విచారంపబడెను. వాడితరపునను ప్రతివాదితరపునను న్యాయవాదులు వాదించిరి. ఫలవంతాంతరము జూరీల ఉపయోగార్థము కేసుయొక్క సందర్భమును జడ్జిగారు చదివిరి. కరస్సివోట్లు దొంగనోట్లు అనునా కాదా? కోర్టులో దాఖలు చేయుబడిననోట్లే ముద్దాయి వాడి కిచ్చెనా లేదా? ముద్దాయి నోట్లు దొంగనోట్లు తెలిసియు మంచివే అని ఇతరలకిచ్చెనా అను విషయములు ముఖ్యముగా సాలోచించవలసియున్నవి. సాక్షులెచ్చిన సాక్ష్యమును జూరీకి చదువబడెను.

తరువాత జూరీలు ముద్దాయి నిర్దోషి అని నుడిచిరి. నేడు జడ్జిగారు జూరీలతో కలిసి ముద్దాయిని వదలిపెట్టిరి. ఈ కేసుతో ఈసంవత్సరము గల నెషచ్యూర్ర్టు మూసివేయబడెను.

* * * * *
సమ్మికద్రోహము రాజీపడుట

టాకరు ఆండుసన్న (పదిరి) సి. కె. ఆండుసన్న న్యాయవాదుగారియెదుట సి. కె. ఆండుసన్న కంపెనీవారు టాకరు ఆండుసన్న కంపెనీవారిపై చెచ్చిన ఆధారముల సంబంధపుకేసు నిన్న విచారణకు వచ్చెను. ఉభయపక్షములవారును రాజీపడుట కంగీకరించిరి.

విదేశవాస్తవము

రాయలు కమిషను

సర్ జాన్ సైమన్ గారిని అధ్యక్షునిగా నియమించుట యే బ్రిటిషువారి న్యాయబుద్ధికి తార్కాణము

టోరెన్స్ ఫ్యూల ఆరోపణలు

లండన్, నవంబరు 12:—సర్ జాన్ సైమన్ గారిని రాయలు కమిషను అధ్యక్షునిగా నియమించుట యే ఇండియాను న్యాయమును కలుగజేయు తలంపు బ్రిటిషువారికి గలదనుటకు తార్కాణము. కాని భారతీయులు దాని విలువను గ్రహించ లేకుండుట విచారకరము. భారత రాజకీయ జీవితము టోరెన్స్ పక్షమువారిట్టి ఆరోపణలను గావించుచున్నారు. భారత నాయకులు సర్ జాన్ సైమన్ గారిని యనుసరించుట తప్పింపదు కున్నను సంస్థానాధీశ్వరుల తలంపును అనుసరించుచున్నార. దీనికి కారణము సంస్థానాధీశ్వరులు సార్వభౌమముని ప్రభుత్వమునకు తరవాదులుగాని ఇండియా ప్రభుత్వము క్రిందినారు గారని సైమన్ గారునుటయే ఇందులకు కారణము.

కార్మిక పక్షమువారు

భారత నాయకుల తీర్మానములు

సరిగా తెలియకపోవుట

రాయలు కమిషనుగూర్చి భారత నాయకుల యభిప్రాయములు ఇదమితమున తెలియకపోవుటచే కార్మిక నాయకులు కలవరపడుచున్నారు. వివిధములను యభిప్రాయములు వారికి దెలియుచున్నవి. ఇండియా కార్యాలయపు ప్రతినిధులు ఇటు నటుదిరుగుచు కార్మిక నాయకులతోను ర్యాడికలు లిబరలు పక్షమువారితోను భారత ఆందోళనము బుద్ధున పోయి చున్నారు. ముఖ్యము మొదటపడుచున్నార. ప్రభుత్వమునందే విశ్వాసము నుంచి ప్రభుత్వవిధానము అటులు జరుగుటకు ఆవకాశమిచ్చి జేచిమాతురేని రాయలు కమిషను పనిని ప్రారంభించువరకు పరిస్థితులను చూచుచే చాలామంది బాధ్యుల భారతీయులు ఎందరో రాయలు కమిషనుతో సహకారము సల్పుటను వీరే జూడగలరనుచున్నారు. ఈలోపున ఇక్కడనున్న భారతీయులు లిబరలు కార్మిక పక్షములో ఉదారభావము గలవారిని కలిసికొని వారందరను తమ ఆంతర్యామ్య వేషిన ప్రతిపక్షకు విరుద్ధముగా ప్రకటించుచున్నారని నిందించుచున్నారు. భారతీయుల కోపము తీవ్రభంగకరము కాదనియు తీవ్రముగ వ్యవధాంతరాళమున పాటుకొన్న క్రోధమునియు యువరాజు ఆగమనమును బహిష్కరించినటులే రాయలు కమిషనునుగూడ జయప్రదముగ బహిష్కరించెదరనుచున్నారు.

భారతీయులు ఏమి కావలెననునది కార్మిక నాయకులకు సరిగా తెలియలేదట. నిజముగ సంగతులు జేరుటలేదనుచున్నారు. అసలు వివరములు పూర్తిగా తెలియని జేకార్మికులు ఏదో ఒకమార్గమును ద్రోశించి వారిని నిందించి ప్రయోజనములేదు. భారత నాయకులు అందరను బహిష్కరణమువలన నిశ్చయించిరని ఖాయపడినచో భారత నాయకులందరను కలిసి తమ యభిప్రాయమును దెలిపి అధికారహాపముగ భారతాభిప్రాయమును కార్మిక పక్షమువారికి దెలిపిన కార్మిక పక్షముతరపున రాయలు కమిషనునుండి కార్మిక సభ్యులను తేని రమ్మని తీర్మానించవలెనని పార్లమెంటు కార్మిక పక్ష కార్యనిర్వాహకవర్గమువారిని గోరెదనని కార్మిక పక్ష నాయకుడు చెబుచున్నాడు. కార్మిక సభ్యులను రాయలు కమిషను నుండి మరలించి స్వతంత్రముగ భారత సమస్యను పరిష్కరించుటకు సాధనముల వెదకవలె ననెరి.

భారత సంఘ నాయకులందరను కలిసి తమలో ప్రతినిధులను ఒకకమిషనుగ నియమించి కార్మిక పక్షము ప్రతినిధులను, లిబరలుపక్షములో ముందడుగుజేయువారుగూడ సహకారము సల్పుచో వారినిగూడజేర్చి రోడ్డుకనవో మేము సాధిగలము. ఈ భారత సభ్యులు స్వతంత్రముగ విచారణసల్పవచ్చు సాత్వము తీసికొని, విషయముల నన్నిటిని గ్రహించవచ్చును. సుకేమారు పార్లమెంటుకు, డిల్లీ సభకు తమ నివేదికను సర్పించ

వచ్చును. అధికారహాపమును వారి నివేదికను చాల్చున్నను వ్యక్తిగతముగ చేయు సూచనలకు ఆధారముగా నుండును. వాటి ననుసరించి ఎవరైనను ఒకవిధానమును తయారుజేయవచ్చును. నియోజకవర్గాలు, నియోజకాధికారము మున్నగు విషయము లో వీరు అన్ని పక్షములకు అంగీకారమును తీర్చుకొనుట గావించవలెను. భారత కార్మిక పక్షమునకు సత్యేక నియోజకాధికారము నీయవలెను. ఈ విషయము వెనరును శ్రద్ధగ ఆలోచించలేదు. కాలచక్రము గిట్టున తిరిగిపోవుచున్నది. భారతీయులేమైన చేయవలయుకొన్న కమిషనుగూర్చి అన్ని పక్షములకు సమ్మతమునలుల తీర్మానించుగావలెను. ఇప్పుడు నూచించిన ఏర్పాటుల కంటే మంచివాటిని చెబుట, వాటికి కావలసిన కనీసపు కోర్కెలను చెబుట, వారికి గలపు కోర్కెలను చెల్లించినచో వారేమి చేయవలయుకొన్నది ఏవిధముగ భారతీయులు తమకో సహకారము సల్పవలయుకొన్నది చెబువలెననుచున్నాడు.

ఇంగ్లండులో నన్న భారతీయులు రాయలు కమిషను మా కక్కరలేదు. బహిష్కరించెదరనుని చెబుటకు కేర్పాటులను జేయుచున్నాడు. ఇటీవల కెళిల్స్ బడిన భారత పక్షము సంఘమువారు ఏర్పాటు జేయుచున్నార. రాయలు కమిషను గూర్చి భారత నాయకులు తమ యభిప్రాయములకు తంతియాలనుగ దెలిపి ఆపభలో చరననలెనని చెలియ జేయవలెనని భారత నాయకులను ఆహ్వానించుచున్నాడు. ఈ సలహానుసరించి భారత నాయకులందరేయు యభిప్రాయములను ఇంగ్లండులోయున్న ఈసంఘమున కందజేయుటకు తంతి వార్తల ఖర్చునాత్రము ఇచ్చిన బంపెన మని బొంబాయి ప్రీస్ పేపర్ వారు చెబుచున్నారు.

భారతీయుల కనుకూలముగ రాయలు కమిషను నేర్పాటు జేయనిచో కార్మిక సభ్యులను మరలి రమ్మనెడము

రాంశేమగొనాల్డు ల్యాన్సుబరీగార్ల ప్రకటనము
భారతీయుల కనుకూలముగ రాయలు కమిషను నేర్పాటు జేయనిచో రాయలు కమిషను సభ్యులగు నియమించబడిన వారిని పోకుంప మరలింపెదమని బర్మెన్ హెడ్ ప్రభునితో రాంశేమగొనాల్డు ల్యాన్సుబరీగార్ల జెప్పిరని యాధికారి చెబుచున్నది.

ఇండియా కార్యాలయము-కార్మిక పక్ష రాయ భారములు

కార్మిక పక్షముతో ఇండియా కార్యాలయమువారు ఆతురతగ రాయ భారములను సల్పుచున్నారు. జులై 15వ తేదీన, బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు పైకి ఒక్కొక్కనట్లు ప్రవర్తించి తుదకు భారత కానసభ్యుల నొక కమిషనుగ నేర్పరుచుటకు అంగీకరించెదరనుచున్నారు. కాని వీరు రాయలు కమిషనులో రెఖగారు. కావలసిన కాగితములను జూడవచ్చును. సాత్వల సాత్వమును దీసికొనవచ్చును. కాని దానియ-మేమో ఎవరును దీనిని ఆపేక్షించువారు చెబుచులేదు. ఈ కమిషను అసలు రాయలు కమిషనులో నిదే అన్నచో దానికి సార్వభౌమముని ప్రభుత్వమే ప్రకటించుట కధికారముగలదు. అప్పుడు వ్యత్యాసమేమి యుండును. రాయలు కమిషనుక్రిందే లేఖ నిజముగ అనగా 7 గురు బ్రిటిషు సభ్యులు 7 గురు భారతీయులు కమిషనులో యంద రన్నుట కాని అదే యుద్దేశ్యముని స్పష్టముగ ఎవరును చెబుపలేదు.

ఈ ప్రకారము సాధ్యమైనంతవర కిట్లు జేయుటకు వీలగును—రాయలు కమిషనుతో వీరికి భిన్నాభిప్రాయము గలుగుచో అప్పుడు వారు తమ నివేదికను డిల్లీ సభవారి కప్పించెదరు. నివేదికమును తయారుచేయునపుడు భారత నాయకుల ఆలోచించి తయారుచేయవలె ననునానికే రొండుపేజిలు సభ యను ఆకర్షించువేరును. జెల్లుచున్నారు. డిసెంబరు మొదల ప్రతినిధులందరును సమ్మిగ ఒకే మాండేలు ననుసరించి సమాజేమే ఒకంబడిక జేసికొనవలెను. రాయలు కమిషను వారికిని ఈ సమ్మి కమిటీకిని సంభాషణయే యుండదు. ఈ నిరోధము నంతను సెగర్ గొనుటకు బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు దైర్యముగ ప్రవర్తించుటకు ప్రయత్నించుచున్నాడట. రాయలు కమిషను ఇండియా చేరినవిమ్మ కానసభ్యులతో గూడ సంఘమెట్లు

సహకారము చేయునది నిర్ణయించునది బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు చెబుచున్నది. నివేదికమున్నచో, మొదట బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు ఇండియాలో ప్రతిపక్షమును భారతీయుల డిగబడునటుల జేయుటకు లొంగవలెను ప్రవర్తించి తరువాత లొంగవచ్చును. భారత దేశ విషయములనుగూర్చి శ్రద్ధవహించుచున్న బ్రిటిషు ప్రజలకు, నాయకులకు నిజముగ సంగతులకు భారతీయులు చెబువకుండుట విచారకర మునున్నాడు. అప్పుడైనను, కాలయాపనము లేకుండ సరిగా ఒకచారిన బట్టి బోవుటకు నమ్మదగిన భారత ప్రతినిధిని బ్రిటిషు నాయకులదగ్గరకు బంపిన లాభముగ నుండునని హెచ్చరించుచున్నాడు. లండనులోయున్న భారతీయులు జవహర్లాల్ నెహరుగారిని భారత ప్రతినిధిగా లండనుకు బంపిన ఇంటివరకు జరిగిన హాసిన. తొలగించగలడనుచున్నాడు.

రంగయ్యగారు తన రాజీవిధానమునకు ప్రాపకులను సంపాదించుటకు తీవ్రముగ ప్రయత్నించుచున్నాడు. ఎన్నడు కని విని ఎఱుగని సంపూర్ణ సహాయనిరాకరణమును భారతీయులు ఆజిలించెదరని మార్మింగుహెడ్డు ప్రతికఠా ప్రాయజేయున్నాడు. భారతీయులు ఆశ్చర్యకరమైన ఆధారపడి ప్రతిష్ఠాచర్యను దీసికొనుటకు కన్నులు తెరచి మార్గమును జూపినందులకు భారతీయుల బర్మెన్ హెడ్ ప్రభువు కృతజ్ఞులుగ నుండునని గొప్పపరలో రంగయ్యగారు చెబిరి.

డిబినులోయున్న బ్రిటిషు లేజరును చూసి తగులడినది. ఖాళి పెట్రోలు డబ్బాలు మిగిలినవి. పోలీసువారు ఎట్లు ఆంటుకున్న దీపరిశోధనకు ప్రారంభించిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికా కమిషను

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్ నవంబరు 15:—కామన్వెల్థులో తూర్పు ఆఫ్రికా కమిషను సభ్యుల పేర్లను ప్రకటించెను. ఆందులో ఇండియా కార్యాలయపు సభ్యులను నూడూ ప్రభుత్వమునకు పూర్వము ముద్రాగ నున్న వ్యక్తిని నియమించి రనిరి. అసలు కమిషను అంతయు డబ్బుకు సంబంధించినది గాబట్టి సర్ హిల్డును ఎంగుగారు ఆధికారినితమలో సమర్థులు గాన వారిని నియమించితి మనిరి.

ప్రతిపక్షుల నేల నియమించలేదని వెడ్జిక్ డ్ గారకుగ ఆ రాజకీయసంఘము గావండుటయే కారణము. (ప్రత్యేక నిత్యులుతో గూడిన సంఘ ముదిరి. అంతకంటే ఎక్కువమందిని నియమించ వీలులేదనిరి. కొంతసేపాని ఈ కమిషనువారు తూర్పు ఆఫ్రికా సెట్లర్ల (వాస్తవ్యులు) కానసభా ప్రాతినిధ్యముతో జోక్యము కలుగజేసికొనరా యని వెడ్జిక్ డ్ గారకుగ, అది మరొక స్వల్పవిషయ మనిరి. వీరు ఫెడరేషను విధానమును తయారుచేయుచో సార్వభౌమముని ప్రభుత్వము, తదితరులు, సంబంధము గలవారందరను ఆలోచించినగాని అంత్యపరిష్కారము గాజాలను. అసలు విషయమై ఆంగ్ల ప్రభుత్వమువో శేమియు నిర్ణయించుకొనలేదు.

రాయలు కమిషను ఖర్చు

ఎవరు భరించెదరు?

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

లండన్, నవంబరు 15:—రాయలు కమిషను ఖర్చును ఇండియా ప్రభుత్వమువారు భరించెదరా లేక ఆంగ్ల దేశ ప్రభుత్వము భరించునా యని వెడ్జిక్ డ్ గారకుగ, కామన్వెల్థులో తా నీవిషయమై స్పష్టమందుటచే బదులియ నిరాకరించెను, వింటర్లను ప్రభువు.

వాహబీ తెగల దుండగములు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతరి)

బగ్దాదు, నవంబరు 15:—వర్ష ఆరేచియాలో నన్ను వాహబీ తెగవారు దుండగడకు పేరుగాంచిన ఆక్వాసు అను వానినాయకత్వమున ఎగ్జియాజిల్లాలో పోలీసు నేవనును ముట్టడించిరి, ఇరాకు సరిహద్దులో. ఇయిదుగురు పోలీసువారిని జంపిరి. 12 గురు కార్మికులను హతమార్చిరి. దీని కు తరవాదులగు తెగలను సైన్యము విమానముమీ దేసి శిక్షించెను.

డాక్టరు అన్నారీగారి
రౌండుటేబిలు సభ
(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండను, నవంబరు 15:— భారతదేశభావి
రాజ్యాంగవిధానమునుగూర్చి డాక్టరు అన్నారీగారు
సూచించిన రౌండుటేబిలుసభవిషయమై విషయభి
ప్రాయమేమని జాప్యముగా రడుగ, పోయినముడు
సంవత్సరములబట్టి జీల్లినభలో జేయుచున్న సూచ
నలేగాని క్రొత్తవిషయ మంతగా లేదనియు ఆవిధా
నము, ఇండియాప్రభుత్వము ఆర్టు భిన్నముగ నున్న
వని బల్కెన్ హెడ్జుప్రభుని యభిప్రాయ మనియు
వింటర్వనప్రభువు తెలియజేసెను. రాయలుకమిషను
గూర్చి చర్చించునపు డీవిషయమై ప్రస్తావించెద
ననిరి.

మేయోకన్యత్రాసిక మదర్ ఇంజీనూ గ్రంథమునకు
ఇండియాప్రభుత్వముగాని ఇండియాకాన్యాలనుమువారు గాని
సహాయ మేదియు జేయలేదని వింటర్వన ప్రభువు ప్రత్యుత్తర
ము నిచ్చెను.

ప్రజల తపనడిగినను ఇవ్వబగినసంగతులనే ప్రభుత్వము
వారు తమ స్వాధీనములోనున్న విషయములను తెలియజేసి
రిసిరి.

యన్వై టెట్ స్టేబుల్లోనున్న 80 మంది భారతీయుల
అమెరికను పౌరసత్వమును రద్దుజేరిరి తెలియచున్నదనియు
అవిషయమై ఇండియాప్రభుత్వము, సార్వభౌమునిప్రభుత్వము
అలోచించుచున్నారనియు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

చీనాకు వైద్యసహాయక సంఘము

బోనీయకుండుటకు కారణములు

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

చినాలో అంతఃకలహములలో బహిష్కర ఏపక్షముతో
కైనను పనిచేయుటకు ప్రభుత్వము వారంగీకరించిన అదినిష్పా
క్షిక భావమునకు విరుద్ధముననియు చినాలోయున్న బ్రిటిషు
ప్రజలను లేచిరమ్మని చెప్పబడినట్లు వైద్యసహాయక సంఘమును
బంపుటకు వీలులేకుండెనని కామన్వెస్థలో వింటర్వనగారు
ప్రత్యుత్తరము నిచ్చిరి.

నర్ దారు దివాను సింగుగారి అరెస్టు

డిసెంబరు 27 తేదీ జూలైలో జరిగిన విషయములు విచా
రణ సర్వేదముని వింటర్వన ప్రభువు ల్యాన్సబేగారికి ప్రత్యు
త్తరమునిచ్చిరి.

పిట్టు ద్రాగ్ గాలిని సమకూర్చియుండు చెఱువుప్రేరి
20 మంది హతమైరి. 500 క్షతగాత్రులైరి.

మాగు ప్రాంతములోయేన్న జోబాలేను నాయకుడగు
మేమదారు అనువాడు కర్నూలు లీచివాసును జంపిన 7 సంవత్సర
ములకు పట్టుపడెను.

రాయలు కమీషను

గాంధీ మహాత్ముని అభిప్రాయము

ఈవిషయమున కాంగ్రెసు మహాసభవారి నిర్ణయమునే
సామోదించెదను. నేను ప్రత్యేకముగా నెట్టి అభిప్రాయ
మును తెలుపనొల్లను. వారెటుల నిర్ణయించినను నే నంగీకరించె
దను. అది నాకు సమ్యక్తము కాతపోయినను ప్రతిఘటించెను.

తీవ్రముగాను మోసములేకుండను సగౌరవముగను భార
తీయులందఱును బహిష్కరించినచో తగినసహాధాన మిచ్చిన
వారగుదురు. బ్రిటిషువారిలో సంబంధమునదలిపోవలెనని నేను
కోగ్రగు. వారు సహనప్రతిష్ఠతో మిత్రముగా నుండినచో భా
రతీయజనులందఱును ఆక్రీకాదేశమునందఱు గూడ అన్నియు
స్వల్పము పరిష్కారము కాగలవు. ఇప్పుడు భారతదేశమున ముఖ
కలములు కలవుగాని నీవరకు భారతదేశ మైకమత్వమును బడ
యగలుగును. అసహాయోద్యమము వ్యక్తులను వ్యక్తిపరిపాలన
మును ఉద్దేశించి ప్రారంభింపబడినదిగాను, పోనికరములను కేంద్ర
నుద్దేశించియు ప్రారంభింపబడినది. రాయలు కమీషను బహి
ష్కరణమునుపూర్చి నేను నా అభిప్రాయమును సూచించితి నే
గాని కాంగ్రెసు నిర్ణయమునకే బంధుడనయ్యెదను." అని మహా
త్ముడు సిహోను ప్రెస్సువిలేఖరి తెలిపెను. (ఆ. ప్ర.)

జబ్బుగల వారల
కు, జ్వరము తగిలిన,
పసిబిల్లలకు కూడ నిర
పాయకరమైన ఖేది
మందు.

తల్లీ! బిడ్డకు అజీర్తిగా నున్నప్పుడు 'కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్'ను

యీ యు ము
"California Syrup of Figs"

పసిబిల్లలు (California syrup of Figs) కాలి
ఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్ యొక్క రుచ్యమును బాగుగా
ప్రేమించెదరు. జబ్బుగానున్నప్పుడు, అజీర్తిచేసిన
ప్పుడు, జ్వరము తగిలినప్పుడు సహితము, సంతోష
ముగా నేమితురు. ఇతర ఖేదిమందులెవ్వియు, యిం
త సుఖసూత్రముగా జీర్ణకోశమును శుభ్రపరచజాల
వు. జీర్ణకోశమునందు ఆకలిని పుట్టించి, లివర్ ను,
ప్రేగులను వాటిపని సరిగా వర్తించునట్లు జేయును.
మత్తుపదార్థము లెవ్వియు యిందుచేర్పబడవు.
మీకెమిట్టును "కాలిఫోర్నియా ఫిగ్ సిరప్"

(California syrup of Figs)ను కా
లెనని అడుగుము. పత్యపానవిషయ
ములన్నియు వివరముగా సీసామీ
దనే వ్రాయబడియుండును. కెమిష్టు
లందరివద్దను, అంగళ్లన్నటియందును
దొఱకును. తల్లీ, మీరు కాలిఫో
ర్నియా ఫిగ్ సిరప్ (California sy-
rup of Figs) నే కోరును. లేని
యెడల యిమిటేషను నొక దానిని
యిచ్చెదరు.

నెల్లూరు తుపాను

నెల్లూరు తుపాను రక్షకసంఘ జాయింటు కార్యదర్శిగా
లైన ఏపట్టణిరామయ్యగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు.

నివేదిక

(1) తుపానువల్ల అవస్థపడుచున్న ప్రదేశములందు వాన
అపరిమితముగ కురియుచున్నది. అందువల్ల మరల నింకొకతుపా
ను రావచ్చునని భయముకలుగుచున్నది.

(2) సర్వెంటు ఆఫ్ ఇండియాసంఘమునకు చెందిన శ్రీ
యుత వి. వెంకటసుబ్బయ్యగారును వి. రాఘవయ్యగారును
ఇందుకూరుపేట, మైపాడు ఫిర్కాలయందు తుపానువల్ల కలిగి
న నష్టమును గూర్చి బాగుగ వాలోచించి తెలిసికొనుటకై అతి
త్వరగా తిరిగి మొన్నజరిగిన కార్యనిర్వాహక సంఘమందు
ఈ విధముగ నుడివీరి:—

కలరాపండిల్లు, భోజనము, గుడ్డ, పడుకొనుటకుపక్క
లుత్తరగాకాలెను. గ్రామముందున్న ప్రజలు భారతముగ
దానముచేసినను బీదకూలీలకు పనిలేక మలము మాడిపోవుచు
న్నారు. గొడ్డు అపరిమితముగా చరిపోయినవి. పశువులకు
మేతలేదు. గ్రామముండు ఆధికముగ మోహియినవి. సామా
న్యజనులకు భోజనసదువులు లేక చాల కష్టపడుచున్నారు.
వియ్యపుకొట్లు ముఖ్యముగా పట్టించులెను.

పల్లెటూళ్లను బాగుగ శుభ్రపరచవలెను. పీనుగు లచ్చట
చ్చట పడియున్నవి. పంటకు విశేషనష్టము కలిగినది.

(3) మైపాడునందేర్పరపబడిన రక్షణ కార్యనిర్వాహక
సంఘమువారు ఇట్లువ్రాయుచున్నారు. ఈ గ్రామం దున్న 560
ఇండ్లలో 500 ఇండ్లుపూర్తిపోయినవి. 100 గొడ్డు, 800 నందల
గొర్రెలు మొదలైన జంతువులు చరిపోయినవి. చెట్లకూలిపో
యినవి ధాన్యనష్టము విశేషము. సాలెవాళ్లు, పల్లెవాళ్లు తమ
పగ్గములను, నాలను పోగొట్టుకొని భోజనములేక యున్నారు.
బీదలు అన్నమో రామచంద్ర యని విలపించుచున్నారు.

(4) కానలి కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు రామన్న
పాలెము, కొత్తపత్తము, కుబ్బడి పాలెము, చెన్నయ్య పాలె
ములను పల్లెవాండ్ర వలలు తొట్టుకొనిపోయెను. ఇతర గ్రా
మములందు ఇండ్లు పడిపోయెను అని వ్రాసినారు.

(5) కొత్తయ్యర తాలూకానందు సరిలేయుచున్న
యం. నరసింహారావుగారు ఇట్లు తెలియజేయుచున్నారు.

గ్రామాధికారులచే నొసంగబడిన విరాళములను తుపాను
వల్ల నష్టపడినవారికినిచ్చుటకు సరిపోలేదు. అన్ని గ్రామముల
లోను యిండ్లు కూలిపోయినవి. పంటలు నాశనమైనవి. వెయ్యి
యకరముల స్థలము నీటిచే నావరింపబడినది.

6. నూరేపల్లి ఫిర్కాలయందు పంటలనాశమును కూలీ
లకు ఇండ్లు లేకపోయెను.

7. అసిస్టెంటు డైరెక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ వర్కులుగానైనదా||
కె. టి. మాత్యూముగారు 11 తేదీ నిచ్చుటికి వచ్చి నెల్లూరును
దీని నడుసరించియున్న చిన్న పల్లెలను చూచి పరీక్షించిరి—మని
సిపలు సభ్యులకు కలిసికొని చెడిపోయినపదార్థములను మార్గ
టునకు రానియ్యకుండ చూడవలసినదనియు, గ్రామములందంత
వరకును నిలచియున్న మురికిని 800 వందలబండ్లకుపెట్టి అవతల
పౌరవేయించవలసినదనియు నుడివీరి.

బాపట్ల సబార్డినేట్ జడ్జికోర్టులో

వి. పి. నెం. 45/27

పిటిషనరు:—(బురుదాతలు) 1. మన్నె కృష్ణయ్య

2. వెనగండ్ల భూషయ్య.

కొంటరు పిటిషనరు:—(బురుగ్రస్తుడు) శాల్లిపర

లక్ష్మయ్య కుమారుడు అంజయ్య, కమ్మకులగడ్డు, సేవ్యంపల్ల,

జీవనం, సాకిక పాపర్రు, తెనాలితాలూకా.

లైన తెలుపబడిన కొంటరు పిటిషనరు 1920 సం|| 5

ఆక్టోబరు 30 తేదీన నడుసరించి యీ కోర్టువారివలన
12-11-27 తేదీ యిస్సాలెంటుగా నిరపరచబడిన. గ్రామ బురు
దాతలందరు తమ తమ హక్కులను గుంటూరు జిల్లా ఆఫీసి
యట్ రికివగుగారియెదుట దృఢపరచుకొనవలసినదని యందు
ములముగా తెలియజేయబడినది.

బాపట్ల సబ్ కోర్టు, } వ. ఎస్. కృష్ణస్వామిఅయ్యర్,
14-11-27. } ప్రిన్సిపల్ సబార్డినేట్ జడ్జి.

నోటీసు
రేపల్లె డి|| ము|| కోర్టులో

బి. పి. 36/27

పిటిషనరు:—దివిదేవర వెంకటసుబ్బయ్య.

రెస్పాండెంట్లు:—దివిదేవర శివనాగలింగయ్య

వల్లెరా.

పిటిషనుకు భార్య లేటు దివిదేవర సూరమ్మపేరట గుడి
వాడ డి|| ము|| కోర్టు ఫైల్ బి. యస్. నెం. 383/24 రు డిక్రి
జాకిం పిటిషనరు సమూలు చేసుకొనుటకుగాను సక్సెస్ కో సర్టి
ఫికేటునుమిచ్చి యీ నందిరు పిటిషను బాధిల్లచేసినాడు.

అందుకు అక్షేపమున్న వారు 15-12-27 తేదీన మాజిస్ట్రేట్ కోర్టు
వారిలో మనవిచేసుకోవలెను.
రేపల్లె } నేదాంతం లక్ష్మీవల్లి, బి. ఎ.
10-11-27 } పిటిషనరులేరపు ప్రిడరు

ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ

(స్వకీయవిలేఖరి)

సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము ఆమోదించబడుట ఆనంతపురము, నవంబరు 14:—ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ వారు నేటి ఉదయము సమావేశమైనపుడు శ్రీమత బులయ సాంబమూర్తిగారు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవ్యతిరేకము సంపూర్ణ స్వతంత్ర పాలన యని కాంగ్రెసు ప్రకటనయందలి స్వరాజ్యపదము నకు నిర్వచనము గావించవలయునని తీర్మానమును ప్రవేశించుచు దీర్ఘముగా, గంభీరపద్యము మొనరిరి. తీర్మానమున కనుకూలమును ప్రతికూలము రెంటియు ప్రసంగించిరి. తీర్మానమును, ఉద్దేశ్యమును, ఉపస్థాపనములు గావించబడినవి. తీర్మానమును తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడి అత్యధిక సంఖ్యాకలవే ఆమోదించబడినది.

శ్రీ కల్లూరు సుబ్బారాయణగారు:—తీర్మానమును బలపరచు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము అనగా బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవ్యతిరేక స్వాతంత్ర్యముని కొందరను, సామ్రాజ్యవ్యతిరేకమని పరిగణించిరను కాంగ్రెసులో భిన్నాభిప్రాయములుగలవారు వున్నారనియు, ప్రతిజాతికిని తమ స్వరాజ్యవిధానమును నిర్ణయించు అధికారము తమకే యుండవలెననియు, ఈ తీర్మానము మిప్పటికీ మూడు సంవత్సరములకు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ సభలందు అంగీకరించినది యుండి గాని నూతనముగాను, కమిషన్ ప్రియమహాసభముచే ఈ తీర్మానము ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడినది. ఆంధ్రవాతి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును ఈ తీర్మానము సంగీకరించుటవలన స్పష్టముగా వివరింపబడినది నేమియున్నాను.

శ్రీ పాటి శంకరరావుగారు:—తీర్మానము నాడేపించుచు దేశములోని పరిస్థితులన్నియు పరికించి తమియమును విచారింపవలెననియు, కాంగ్రెసులో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును కోరెడివారే గాక భిన్నాభిప్రాయములు గలవారను కలసియున్నారనియు, ఈ తీర్మాన మంగీకరింపబడుటవలన అట్టివానికి కాంగ్రెసులో తావులేకుండ జేసెదమనియు, ఇవివరము మితవాదులు, లిబరల్ లీనవారును కాంగ్రెసునుండి విడిపోవుటకు ఈ కాంగ్రెసు లక్ష్యమును మార్చుటయే కారణమనియు, ఇది కోట్ల భారతీయులలో వెనుకబడియున్న వారినందరను ఏకముగ తమతో గొంపోవలెననియు పలికిరి.

ఒకరు:—మూడు శతాబ్దములు పట్టిన.

ఉపస్థాపనకు లింగు మూట్టాడుచు కాంగ్రెసులో విభేదములు గలుగకుండుటకై ఈ తీర్మానమును విరచింపవలసినదిగ గొరిరి.

శ్రీ కల్లూరు రామారావుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు గాంధీమహాత్ముడు సహాయనిరాకరణోద్యమమును ప్రారంభించిన దానికి కాంగ్రెసు మహావ్యక్తులందు పండిన ఆకలన్నియు రాలిపోయి వ్యక్తులు క్రొత్తగా చిగిచెననియు, ఎంతకాలము వారి సత్యబద్ధి గలిగియుండునో అంతదనుక స్వాతంత్ర్య సమరమునకు పాల్గొనజాలము ప్రస్తుతము దేశమునందు నిరంధర శక్తి, స్వయం సహాయమును బలపరచుదగిన తరగతులందు ఇట్టి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యలక్ష్యము సంగీకరింపవలసినదని పలికిరి.

యన్. రామస్వామి గుప్తగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఇది కోట్ల భారతీయులందఱను కాంగ్రెసులో జేరి సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యలక్ష్యము సంగీకరించుటకు కొన్ని శతాబ్దములు పట్టినదియు శ్రీ శంకరరావు ప్రభుత్వశేషముగల ఈ యాదర్శము సంగీకరింపక పోయినను భారతవాతి లక్ష్యమును సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగ నిర్వచింపవలయునని పలికిరి.

జై. రామయ్యగారు:—తీర్మానము నాడేపించుచు దేశమునకు ప్రజల లాభికి నుద్దేశించుటచే అన్నమో రామ చంద్రయ్యని అల్లాడుచుండ తినితిండి కట్టుకొనితే మాడుచుండ భారతీయులు రహితో తాము సాంఘిక పౌరాటములందుబడి గొట్టుకొనుచుండ మున్నందుగ ఆర్థిక దు:స్థితిని బావుటకు ప్రయత్నింపక సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య లక్ష్యమును గూర్చి తీర్మానములు చేసికొనరాదనియు ఎట్టి ఉపయోగము లేదనియు మహాత్ముడు బోధించిననాత్రాదుల నాచరణలోబెట్టక ఈ తీర్మానము గావించుట నిరర్థకమనియు కాంగ్రెసులో నుండినే సర్వపక్షములవారిని ఏకముగ గొని పోవునట్లు స్వరాజ్యమును నిర్వచింపకుండుటయే మేలని పలికిరి.

శ్రీ యన్. వారయణరావుగారు (ఆనంతపురము) తీర్మానము నాడేపించుచు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య లక్ష్యమును నిర్వచించుట కిఘనప్రత్యేకావశ్యతలేదనియు 1921 సం॥లో చిత్రగణేశనాథుగారును తదితర నాయకులు ఈ తీర్మానమును ఆడేపించినదియు నాటికంటెను సేద్యదేశమునం దైకమత్యము క్షీణించి కలమత విభేదము లెక్కువై కాంగ్రెసు బలముతగ్గియున్నది. ఇట్టి దుస్థితిలో సరిపాదాలను తలచుకొనుటవలన రందరిని లోబడి చర్చకొనకుండుకై ఆద్యము నిరంధర తగ్గింపుకొనుటకును స్వయముగ తాము ఇష్టపడి పలికిరి.

శ్రీ వి. యన్. శర్మగారు:—తీర్మానమును బలపరచుచు ఇది కోట్ల భారతీయులు సంపూర్ణ స్వరాజ్యము ననభివించుటకు అడ్డులముగానుని తెలుపుట అవసరమగుననియు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును అభిలషించుట భారతీయులందఱయొక్క ధర్మమనియు పలికిరి.

శ్రీ కె. సుబ్రహ్మణ్య శస్త్రిగారు:—తీర్మానమును ఆడేపించుచు బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవ్యతిరేక స్వాతంత్ర్యమును ప్రకటించుట కిప్పుడు భారతీయులు సంసిద్ధులగు తరనియు, మెట్టుమెట్టుగ వైకి వెళువలెననియు పలికిరి.

శ్రీ శేషమూర్తిగారు:—తీర్మానమును బలపరచుచు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును భారతీయులు మనస్ఫూర్తిగ సంగీకరించినంతమాత్రమున స్వరాజ్యము లభింపగలవని పలికిరి.

శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమ రావుగారు:—తీర్మానమును బలపరచుచు ప్రపంచములోనే మానవుడు గాని సర్వ సత్వ తంత్రముగ లిగి యుండుట కంగీకరింపనివారెవరును ఉండరనియు, కాని సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముగలవారెవరును లేరనియు, సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య లక్ష్య సమాజమే యైనన, కార్యక్రమమునందు కుద అచ్యుతము కార్యసాధన కారిగాదనియు, 'గొం తెన్ను కోరికలు గోర రాదనియు, దేశమంతటికిని సాధ్యమును అవశ్యమును కోరవలెనని గాని వ్యక్త్యభిప్రాయముల నితరులపై ప్రయోగింపరాదనియు, ప్రపంచములో కెల్ల ను సర్వసత్వతంత్రము గాంధీమహాత్ముడే కాంగ్రెసులో శ్రీ సాంబమూర్తిగారు రుపపాదించిన సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య తీర్మానము నాడేపించిరనియు, గాంధీ కమిషను బహిష్కరణ సమయములో దేశములోని అన్ని రాజకీయ పక్షములవారిలోను శేంకడప్పి వీర్యదళవలన ఆశక్త్యము గలదనియు, కాంగ్రెసులో అనేకాభిప్రాయములు గలవారు గలదనియు, అట్టివారు రందరకును సర్వసమ్మతముగ ఆదర్శమును మార్చి పొందలనువారిని పామ్మకుట ప్రస్తుత దేశపరిస్థితులందు పాపగదనియు, నితర పత్యాగ్రహము కాంగ్రెసువారి యనుమతికొరకు చేదయుండలేదనియు, అట్లే సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్య దర్శముగలవారు వారియభిప్రాయముల ప్రకారము వడచిన బాగుండునని పలికిరి.

శ్రీ టి. ప్రకాశంపంతులుగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు సాంబమూర్తిగారి తీర్మానము నుకూదించుటయందు, తాము అడ్డుపెట్టటయందు మామూలైనదని పలికిరి. (నవ్వు)

ఒకరు:—తీర్మానము పెగుటకూడ జరిగినది. (నవ్వు)

తామి తీర్మానమునకు ప్రతిపాదనలుగ చెప్పుట తమకే కష్టముగ నున్నదనిరి. స్వస్వాతంత్ర్యము అవశ్యకములేదని ఇది కోట్ల భారతీయులందఱను చెప్పరు. కాని స్వరాజ్యమునుపదమును నిశ్చయముచేసాయకలందరును కాంగ్రెసు ఆదర్శముగ ఏర్పరచియుండిరనియు, గత గౌరవాతి కాంగ్రెసుసభయందే ఈ తీర్మానము గొప్ప వాయకులచే ఆడేపించబడినదనియు, ప్రస్తుత సిద్ధి పూర్వముకంటె అధోగతియందున్నదనియు, గాంధీ కమిషను బహిష్కరణ తరణమున మితనాదులును, తదితర రాజకీయ పక్షములవారందరను గలసి, బ్రిటిషు ప్రభుత్వమున కేకగివముగ ప్రాతికూల్యమునుజూప సంసిద్ధులగునండి ఇట్టి సందిగ్ధ సమయమున ఆదర్శమును మార్చుట ఎంతమాత్రమును సమంజసముగాదనియు, ఇట్టి ముపక్షమువారు ఎన్నికలలో ఓడిపోయిన పిదప వారిలక్ష్యమును మార్చుకొని తీర్మానమును గావించినందున, వారినిగూడ కాంగ్రెసులో జేర్చుకొని ఏకమత్యమును బలపరచుకొనుటకై ప్రయత్నమును జరుగుచుండునపుడు ఈ తీర్మానముపంపించుకొనుట యుక్తముని బలికిరి.

శ్రీ అత్తిమూరి గోవిందాచార్యులుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ మహాసభ డి తీర్మానమును యెన్నె ఇట్టి భిన్నాభిప్రాయములందునని తాము నిలబడియుండలేదనియు, ఆదర్శ నిర్వచనము గావించవలసినది కాంగ్రెసు సభవారికి శిఫార్సుగానే తీర్మానము తెలుపుచున్నదనియు, కాంగ్రెసులో పంఘీ భావమును బలపరచుటకు ఆదర్శమును మనోన్మతముగ జేయుటయే మార్గమనియు, ఈ నిర్వచన ప్రకటనమాత్రమున కాంగ్రెసు నాయకులు కాంగ్రెసునుండి వైతొలగరనియు, సహాయనిరాకరణోద్యమమును ప్రవేశపెట్టిన సంవత్సరమును కాంగ్రెసు ఆదర్శమును స్వరాజ్యముగ మార్చినపుడు మూలభ్యా ప్రభుత్వము ప్రతిపాదనలకు నుండినను, పిమ్మట అంగీకరించి యేయుండిరనియు, దేశములో వివిధ కలకలములు విదేవములు తొలగింపవలెననిన ఆదర్శమును మనోన్మతముగ మార్చి పుష్టికరించి త్యాగ సంయుక్తముగ కార్యక్రమమును దేశమునందు ప్రవేశపెట్టవలెననియు పలికిరి.

శ్రీ సి. ఓబిడెడ్డిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు రాజకీయ లక్ష్యమును కోరెడి విషయములో స్వాతంత్ర్యము పారశంత్ర్యము అను రెండు పదపద్యలు మాత్రమే గలవనియు, కార్యచరణయందు అవరణయోగ్య మగునట్లు తగ్గించుకొనవచ్చుననియు, స్వాతంత్ర్యమున మన స్వగృహమును మనము చక్కబెట్టుకొనుటయే యనియు, ఈ స్వాతంత్ర్యమునే ఆమెరికా, జపాను, ఫ్రాన్సు మొదలగు స్వభాతులవారును అనుభవించుచు వున్నారనియు, యావత్మునకు 18 అణాల స్వాతంత్ర్యమునే కాంక్షింపవలయునేగాని దృష్టిని మార్చుకొనరాదనియు, గమ్యస్థానమును జేరుట కంతకాలము పట్టినను లక్ష్యముమాత్రము మనోన్మతమై యుండవలెనని పలికిరి. (హర్ష స్వరము) బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవ్యతిరేక మగు స్వాతంత్ర్యమే మనకు ముక్తిసాధనమనినదినిరి.

శ్రీ ఏ. పరశురామరావుగారు:—(కాననసభ్యులు దత్త మండలములు) ఈ తీర్మానముపై మాట్లాడిన ప్రతిపాదనలకు, అనుకూల రెల్లదను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమునే అభిలషించుచు వున్నారనియు, నిర్వచన విషయములో ఆదర్శము సర్వసామాన్యమై సర్వజన సమ్మతమై ఎవరివారి ఇష్టానుసారమును ఆర్థమును గ్రహింపవలెననియు పలికిరి.

శ్రీ కంభంపాటి లక్ష్మీనృసింహ సోమయాజులుగారు:—తీర్మానమును బలపరచుచు 1907 సం॥నందు దేశమునందు దేశభక్తియే అపరాధముగ నున్న సిద్ధిలో దేశారాధన తత్వముడైన గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారే నేడు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును నిరోధించుట దౌర్భాగ్యమనియు వారిని తీవ్రముగ ప్రచారకులుగ ఉండనిక నాయకునిగ జేయుటవలన ఇట్టి ముస్సీతి సంభవించిన దనియు పెద్ద వారగు కొలదిని కార్య భారముచే నిర్విరళులగు చుండురనియు తమ లక్ష్యమును బహిరంగముగ స్పష్టికరించుటవలన ఎట్టి ఉపద్రవమును లేదనియు యువకులందరు ఉత్సాహవంతులై పెద్దలకు మార్గదర్శకులు గావలెనని పలికిరి.

శ్రీ కె. కోటిరెడ్డిగారు (కాననసభ్యులు, కడప) తీర్మానమును ఆడేపించుచు సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యము అసాధ్యమును కారణముచే తామి తీర్మానము నాడేపించుటలేదనియు, అధినేత రాజ్యములకు గల స్వాతంత్ర్యమును భారతవ్యక్తి గడించినచో సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యమును బొందుట కెక్కుడు ప్రయత్నముగాని, కాలముగాని అవశ్యకముగాదనియు, ప్రపంచమందలి సమస్త దేశములను సయంత్రులమిదిగ నుండుననునను యభిలాష ప్రస్తుత మన్ని దేశములందును వ్యాపించి యున్నదనియు, అట్టి యాదర్శమును గడించుట. బ్రిటిషు సామ్రాజ్యవ్యతిరేకముగ భారతీయులందఱను ముఖసాధ్యముగ నుండుననియు, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమునుండి విడిపడుట కెప్పుడభిలషించిన నాడే తొలిగిపోవచ్చుననియు పలికిరి.

శ్రీ సి. దొరస్వామి అయ్యంగారు:—(భారత కాననసభ్యులు, చిత్రాదురు) తీర్మానముపై మాట్లాడుచు నిన్నటిదినము కాననసభలందు స్థానముల విడవలెనని తీర్మానమును గావించి నేడు ప్రకాశం హరిసర్వోత్తమరావు పంతులుగారు ఈ తీర్మానము నాడేపించుటకూడ కాననసభా నాతావరణ మొకింత పీల్చినందున ఇట్టి యభిప్రాయమును వెల్లవిచ్చిరనియు కనడా దక్షిణాఫ్రికా ప్రజలు ఆంగ్ల దేశమునుండి విలసపోయిన వారే గాని ప్రత్యేక జాతీయులు గారనియు, అందుచే భారతీయులకు ఆ మాత్రము వర్తింపజేయబడతదనియు, కుల మత కక్షలు ముగియువరకు స్వాతంత్ర్య ముక్కురలేదను అభిప్రాయముండిన ప్రస్తుతము మనకు స్వరాజ్య ముక్కురయేలేదని తీర్మానము గావించుకొనవచ్చుననియు, విదేశీయ ప్రభుత్వమున్నందుననే మన దేశముం దీ పలువిధకక్షలు వ్యాపించియున్నవినియు, స్వాతంత్ర్య సుఖభవించుచు మనకు పరిపాలనలైయుండిన బ్రిటిషు దేశముగానే అనేక కక్షలుగలవనియు పలికిరి.

శ్రీ పద్మ రామచార్యులుగారు తీర్మానము నాడేపించుచు సాధ్యమైన ఆదర్శమును గలిగియుండవలెనని పలికిరి.

శ్రీ సాంబమూర్తిగారు ఆడేపలకు సమధాన మొసంగినపిదప తీర్మానము వోటుకు పెట్టబడి అత్యధిక సంఖ్యాకలవే ఆమోదించబడినది.

నాభా మహారాజు

కుటుంబము యూరపునకు బోవుటకు ప్యాస్పోర్టును ఇవ్వమని గాని పంజాబులోనికి రావడమందు ఆంక్షను తొలగించవలెననిగాని ఇండియా ప్రభుత్వమునకు త్రవ్వకేను బెల్జిక్ హెడ్ ప్రభుత్వ తరఫునకొనలేదని వింటున్న కొ ప్రభుత్వ బలవలెనెను. ఇదియులగాక తన రాక సలహాము విషయమై నిమంధనలను ఆక్షు అంగీకరించినప్పటినుండి ఆతని ప్రవర్తనము నిషేధమును తొలగించుటకు ప్రాత్యాహకరముగ లేదనిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్రీయ మహాసభ,
అనంతపురము
(స్వకీయవిలేజిరి)

నీల సత్యాగ్రహ తీర్మానము
(నిన్నటి తరువాయి)

శ్రీ ఓ. రెడ్డిగారు— తీర్మానముపై మాట్లాడుచు
చేత్ విగ్రహమును ప్రస్తుతముండే బహిరంగ స్థలమునుండి తొల
గించుటకై గత ఆక్టోబరు మాసముందు కాపనధిలో నొక తీర్మాన
మునుపాడింపబడగ తా మాతీర్మానమున కనుకూలముగ సమ్మతి
యొసంగియుంటి మనియు, నీలు నేనాని గావించిన కృత్యములే
యశాగరక దేశమునందైనను సరిపియుండబడకాలవు. ప్రభు
త్వ తీర్మానములో జూచిన నీల సేనానిచారిరాజ్యస్థాపకుడు భార
తీయులమును మనదృష్టిలో ఆతడు దేశద్రోహి. అట్టి వాని ప్రతిమ
మునదేశమునం దుండుట బానిసచిహ్నమునీ తలంచితే తా మట్లు
తీర్మానమునకు సమ్మతి నొసంగియుంటి మనిరి. నేటికిని అట్టి
తీర్మానమునకు తాముకులరమేయనిరి. కాని ప్రస్తుత సమస్య
వీముగా ప్రభుత్వమునా రావిగ్రహమును తొలగింపనిచో దేశ
ప్రజ లావిగ్రహమును తొలగించుటకై సత్యాగ్రహము చేయ
వలయునని తీర్మానము గోరుచున్నది. ఇది ప్రకంశింపదగిన
త్యాగమే. కాని నుమార్గము గాదని నా యభిప్రాయము.
ఇంకవరకును తమిళదేశ యువకులు రెండు కారాగారమున
కండుబడి. ఐ న ను వి గ్ర హ ము తొలగింపబడినదా?
ఆంధ్రదేశమునుండి మరీయు మాడువందలమంది యువకులు
చత్యాగ్రహమును సల్పినను ఆ విగ్రహ మచ్చటనే యుండదా?
ప్రభుత్వమువారు మన తీర్మానములను ఆములులో పెట్టిన
ఆ విగ్రహము తొలగింపబడగలదు. ప్రస్తుతము ప్రభుత్వములో
తమకుబడి తక్కువ. అందులకు కారణము మనకు స్వరాజ్యము
లేదు. ఉత్సాహము గల యువకు లిట్లు తమ దేహమునకే క్రుల
నిట్లు వ్యుత్సాహములకై భారపోయక కాంగ్రెసు కార్య
క్రమమును నిర్వర్తించవలయు నని పల్కిరి.

శ్రీ పూర్తి రామచార్యులుగారు తీర్మానము నాడే
మీయు కేవలము ఉపన్యాసములచే నుదేశమునుజేసి సత్యా
గ్రహమునకు బూనుకొనరాదనియు, "పంచాంగము పోతే నక్ష
త్రములు పోవ"ను లోకోత్తీ నమసరించి దాస్యవిహ్నులు బో
వాట్టినను దాస్యము నిలిచియేయుండుననియు, అందుచే అసలు
దాస్యమునే పోగొట్టుకొనుటకు పాటుబడవలె ననియు, నీలు
దార సేనానియైయుండి ఈ కృత్యముల నన్నింటిని గావించి
యుండె ననియు, కైపు మంచుపాటులలో రాజ్యమును సంపా
దించెననియు, అతనికి కలకత్తాయందు విగ్రహముగలదనియు,
అనేక రాజప్రతినిధులు అక్రమమార్గములద్వారా రాజ్యమును
విస్తరించెననినా రెండో గలర నియు, కావున ఈ కక్షికి
ఇంతదీక్షయములలో ప్రవేశపెట్టిన ఎంతయో పని జరుగగల
దనియు, కల్లు సారా ఆమృతము, వరదక్షిణలు, గోవధ, చాల
విశేషపుట మొదలగు సాంఘికు రాచారము
లైన్నియో గల వ నియు, వానిని రూపుమాపుట
తీరేక్ష్యుల వినియోగింపవలె ననియు పల్కిరి.

శ్రీ ఏ. పరశురామరావుగారు :— మాట్లాడుచు ఈ
మేమునునం దెవరికి వారు విచారిండుకొనవలసినదేగాని ఒకరు
చెప్పిచెప్పిన విషయము గాదనియు, నీలు సత్యాగ్రహములన
జూచిపక్షమును బోద్రోలవచ్చునని నమ్మినవారట్లు గావించవల
సినదే ననియు పల్కిరి.

శ్రీ కె. యన్. రాఘవాచారిగారు :— (దత్తమండల
ములు) తీర్మానమును బలపరచుచు దాస్యవిహ్నులు నొక్కొ
క్కొ తొలగించిన, తునకు దాస్యము తొలగిపోవు ననియు,
ఇలా సత్యాగ్రహముగలిగి త్యాగపరిధిజూచినపుడు వానిని
త్యాగపరమల పాడికారనియు, ఈయవకాశము నిపుడు
ప్రస్తుత తిరిగి ఇట్టి యవకాశము లభింపదనియు పల్కిరి.

శ్రీ జి. వి. పున్నయ్య శాస్త్రిగారు :— తీర్మానము
చుచు పరప్రభుత్వముక్రింద నుండుటయే బానిసత్వ
రాయకుడు ముందుగ వేయిమందియువకులను సత్యా
గ్రహమున జేసి తాను ముందుబయలుదేరవలెనుగాని
నే తాను వెనుక నిలువరాదనియు, ఇట్టిస్వల్ప
మద్రదేశ ప్రాంతముల గావించరాదనియు

మోటారు కారు స్వంతదారులకు
రక్షణ.

ఒకటికి బదులు మరియొకటి సరఫరాచేయబడునట్టి ఉత్పన్నముల నుండి మోటారు కారు స్వంత
దారు ను కాపాడుటకై నాకునమ్ ఆయిల్ కంపెనీవారు గార్గొమైట్ మొబిల్ చములుగుట్ కురకు
నుండి చిల్లరగా విక్రయించుటలేదు. అయితే ఒకగాలను, 4 గాలనులను శీలుచేయబడిన డబ్బాలలో
విక్రయించుచున్నారు.

పైన తెలుపబడిన ఉత్పన్నములకు తోడు టోకు సరకునుండి చిల్లరగా విక్రయించుటవలన
సరకును అపరిశుభ్రమైన డబ్బాయును, లేక కొలత కొలిచేకు దానియూను పోయిచే చములు
చెడిపోవుటకు సదా వీలుకలదు. తప్పిపోవుట కిదియొక కారణము కావచ్చును.

మీ

భీమాపాలిసి అపాయము కలుగు విషయములో ధననష్టము లేక మిమ్ములను కాపాడును.

గార్గాయిల్ మోబిల్ ఆయిల్

శీలుచేయబడిన డబ్బాలయూ దుండుటచే ఎజినును అరుగుదల నుండియు, గుణము తీరించుట
నుండియు కాపాడుచున్నది.
శీలుచేయబడిన గార్గొమైట్ మొబిల్ చములుగల డబ్బానునే అడుగుడు
శీలు తీసివేయబడిన డబ్బాను తీయనే వద్దు.

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారిచే మాత్రము తయారు చేయబడుచున్నది.

VACUUM OIL Co.,
BOMBAY CALCUTTA COLOMBO MADRAS KARACHI RANGOON.

శ్రీ బులుకు సాంబమూర్తిగారు :— తీర్మానమును బల
పరచుచు దేశమునందు రాజకీయముగ సత్యాగ్రహ మెప్పుడు
జరిగినను అందు పాల్గొనుటకు తాము సాన్నిధ్యమై యున్నా
మనియు, వ్యవయములోనుండి అగ్నిహోత్రమువలె దేశభక్తి
ప్రజ్వలితమైనపుడు ఎవరికి వా కే వెళ్ల వలె ను గాని
ఒకరిపై నొక రాధారపడి యుండరాదనియు,
ఈరోజున ఓచిరెడ్డిగారు ప్రతిపాలుకుగ నుండినను ఆస్వాతంత్ర్య
వర్షి ప్రజ్వలితమైనపుడు వారువెంటనే సత్యాగ్రహమును సలి
పెదరనియు పల్కిరి. సత్యాగ్రహమునకు జరుగు సాంఘికదురా
చారముల బోగొట్టుటకు పనిజేయరాదా యని యాక్షేపము
వాచించిరి. సాంఘికదురాచారముల వనరులకు ప్రమత్నించెడి
వారు లక్షలకొలది గలరు. కాని బ్రిటిషురాజ్యమును ధిక్క
రించి స్వాతంత్ర్య దేవతారాధనామందిరములను కారాగారము
లను వెళ్లగలిగియున్న ఎక్కువమందిలేరు. స్వరాజ్యమునుపల్పిన
పిదప ఇట్టి విగ్రహముల తొలగింపవచ్చుననెడి యుక్తివాదము
లకు ప్రమత్నించరాదు. గాంధీమహాత్ము డీసత్యాగ్రహోద్యమము
ను నడుపవలసినదనియే ఉపదేశించెను నీలువిగ్రహమును కేవ
లము భయోత్పాతభావము, రాక్షసత్వములే కాక బ్రిటిషుసా
మ్రాజ్య తత్వభావమును ఇమిడియున్నది ఆంధ్రదేశప్రజలు
మదరాసునకువెళ్లి సత్యాగ్రహమును ప్రారంభించెదరనిన చెన్న
పురి నాయకలలోను, ప్రజలలోనుగల నిద్రను వలగొట్టవలెను.
సత్యాగ్రహమునకు స్థానికముగ బుముందు టాపిక్లము. స్వ
రాజ్య మొక్కచూడుగ మనకు ఊడిపడదు. ప్రతివిషయమునం
దును ము కీస్వరాజ్యకాంక్ష గుండినచో స్వరాజ్య మవిరకా
లములో జెందిగలదు. శ్రీ ఓచిరెడ్డిగారి నంటిగాను వేలకొలం
దిదేశీయులం దింకను ఉండినందుననే బ్రిటిషువారు మున్నె
రాజ్యము చేయ జాలి యు న్నారు. అట్టి
వారు లక్షల కొలం ది జైల్ల కరుగవలె ను.
డినెంబరు కాంగ్రెసులోపల ప్రభుత్వమునా రీవిగ్రహమును తీసి
వేయనిచో యవద్యౌతదేశ మీ యుద్యమమును పాల్గొ
లదు. యుక్తిగలిగిన ప్రభుత్వమైనచో డి నెంబరు కాంగ్రెసు

లోపల ఈ విగ్రహమును తొలగించును. సత్యాగ్రహము జరుగ
కుండగనే లాఠెన్సు విగ్రహము తీసివేయబడినది. ఏ దేశమునం
దుగాని లక్షలకొలది ప్రజలు జైలున కరుగకుండ ప్రజాస్వాతం
త్ర్యము లభించియుండలేదు. స్వరాజ్యసంపాదన కిది మార్గమా
యని హృదయపూర్వకముగ యుక్తివాదముగాదు. ఔనని
చెప్పుచున్నాను. ఈయుద్యమము పెంచుటకు ప్రభుత్వమువారు
తలపెట్టిన నాకు బహుశందము డి నెంబరుమాసములోగ విగ్రహ
మును తీసివేయనిచో చచ్చుపురియందు స్వరాజ్యసంఘస్థాపనను
గావించవచ్చును. (వినుడు వినుడు) స్వరాజ్య సంపాదన నిమిత్త
మీ స్వాతంత్ర్యక్షేత్రములోనికి వెళ్లవలయునను ఉద్దేశము గల
వారే దీనికి పూనుకొనవలెను అని పల్కిరి.

శ్రీ టి. ప్రకాశంపంతులుగారు :— తీర్మానముపై మా
ట్లాడుచు నీలు సత్యాగ్రహమునుసలిపి జైలు కరిగినవారిని అభి
నందింపుట ధర్మమనియు, ఈ తీర్మానమున కెట్టి యాక్షేపణ
యొండవలసినదని లేదనియు, ఈ సత్యాగ్రహాల యుద్యమము
స్వల్పభావముతో చూడవలసిన యంశము గాననియు పల్కిరి.
(హర్షధ్వజలు) వారితో జైలుకరిగి త్యాగమును జూపుట కం
దరకు కక్షిలేకుండినను, ఎవరికి వారు చేయదగిన సాయమును
చేయవలసినదిగ ఈ తీర్మానము కోరుతున్నదనియు మడివిరి. ఈ
సత్యాగ్రహము మదరాసులో జరించినదిగాదు. విచారణలేక
కారాగారములందు నిర్బంధితులై యున్న వందదేళ్ల యువకుల
విడుదలకై నాగపురమునందు గావించబడిన ఆయుధకాపనధికార్పా
రమును బోలిన యుద్యమము వధురలో ప్రారంభింపబడగ అచ్చ
టి యధికారు లేకారణముననో వారిని నిర్బంధింప బూనుకొన
లేదు అంతట మధుర వాలంటీయరులు చచ్చుపురి కరుదెంచి నీల్
విగ్రహమును తొలగించుటకై సత్యాగ్రహమునకు బూనుకొనిరి.
కావున భార్యాపరపదర్శముల నాలోచించిన ఈ యుద్యమ
ము వందదేళ్ల నిర్బంధితుల విడుదలకొర కేర్పడినదని తెలియగల
దు. ఇది దేశ స్వాతంత్ర్యముకొరకు తలపెట్టబడినదని, దేశము
లో నాయకత్వము క్రమముగనుండి, కాంగ్రెసు సగౌ నడచు
చుండిన ఈయుద్యమమును తప్పక నిర్వహించవలసియుండెడిది.

గాంధీజీ హత్యనివేదికను జేయవలయునని నూరక దీవన యొనగి వెళ్లుట నాకు విచారముగ నున్నది. అట్టివాడే తనను కత్తి లేదనియు మీరు స్వల్పకృతిపై ఆధారపడియుండవలసి పలకా నొనంగెను. బానితో కాంగ్రెసు సంఘములను నిరుత్సాహమున జేయెను. అట్టిసిద్ధిలో 75 సం.ల మునుపటి ఈమెగారు (బ్రహ్మచోద్యమ లక్ష్మీ నరసమృగారి నుద్దేశించి) జైలు కరుగుట ఎట్లు? ఆంధ్ర దేశమునందుండేవారు తలలేత్తుకొని మగవారమనితిరుగు పెట్టు? ఇదిగొప్పయ్యద్యమము. ఇందుట్టినిగ్గుభము ఉండరాదు. జైలుకు వెడలుటకు సంసిద్ధులుగ లేనివారు ధనసహాయమును, తదితర సాయమును జేయవలెను. ఈలోపుగ కాంగ్రెసువారి విషయమును పూర్తిగ విచారించవలెను. ఈదేశమునందొకను జీవముగలదు. 1920 సం.నందు జనించిన ఉత్సవ మొకను చావ లేదనట కిదియే ప్రబల నిదర్శనము అని పట్కరి.

శ్రీ శనగపల్లి రామస్వామి గుప్తగారు సత్యాగ్రహము నకు జేరికొనింది యువకులను తయారు చేయనిది ఇందుకు బూను కొనరాదని పట్కరి.

శ్రీ కొంపల్లి చక్రవర్తి శేషచార్యులుగారు రామ సత్యాగ్రహమునకు సంసిద్ధులుగనూ మనియు, తల్లి బిడ్డలతో జైలునకరినపుడు బ్రిటిషుప్రభుత్వ మెక్కుడుకాల మిక నిలచి యుండజాలదనియు పట్కరి.

అధ్యక్షుడు మాట్లాడుచు ఈయద్యమము మంచిదిగాదని ప్రతిపాదించుట నూచించియుండలేదనియు అట్టివో సత్యాగ్రహాల నభినందించుటలో నెట్టి తప్పులు లేదనియు ఈతీర్మానము నంగీకరించినవారెల్లరు సత్యాగ్రహమును జేయవలయునని యందు లేదనియు తగిన సాయమును చేయవలెననియు పట్కరి.

పిమ్మట ఆక్షేపణ లుపసంహరించు కొనబడి తీర్మాన మేకగ్రీవముగ ఆమోదింపబడెను.

వెంటనే మువ్వరచేరు 12 లు ఉద్యమమునకు విరాళ ములగ బిసంగబడెను.

* * *

“శాసనసభల ఖాళిజేయు తీర్మానమును ఉపపాదించుచు ఆ. గోవిందాచారిగారు గావించిన

ఉపన్యాసము

ఆంధ్రమహాశయులారా!

ఈతీర్మానము, మన మెన్నుకొని పంపిన కాంగ్రెసు శాసనసభ్యులను, శాసనసభాసభ్యులను ఖాళిచేయుచువదలిని శాసనసభలను బహిష్కరించవలెనని కోరుచుండెను. శాసనసభలకు మన ప్రముఖులబోయి, సంవత్సరమైనది. ఇంతలో వెలుపలికి వచ్చి బహిష్కరింపవలసిన అగత్యమేమని, ప్రశ్నింపవచ్చును. శాసనసభా ప్రవేశము చేసిన నాటినుండియు మనము గావించగలిగిన పని ప్రభుత్వము నారి నడవడిక, విమర్శించుకొను తరుణము వచ్చినది.

శాసనసభా ప్రవేశమునకు రెండుకారణములు. సహకార వాదులు, ఆస్థానముల నాక్రమించుకొనకండచేయుట.

అసహాయ సిద్ధాంతమునే శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టి 1921 లో చేసిన సంస్కరణచట్ట బహిష్కార కార్యక్రమమును అంతకన్న పలుత్యముతో శాసనసభలో సంపూర్ణ ప్రతిష్ఠంభము మూలమున నెరవేర్చుట. ప్రభుత్వశాసన సభలోను రెండవ శాసనసభలోను ప్రభుత్వముతో సహకారముచేసి అసహాయోద్యమమును క్రంగడియైతలతోడ్పడిన, సహకారవాదులు శాసనసభలో ప్రవేశింపకుండ, కాంగ్రెసుసభ అడ్డు తగలకలిగెను. కాని అసహాయసిద్ధాంతమును మత్రము కొనసాగింప లేకపోయెను.

పరిపూర్ణ ప్రతిష్ఠంభము సంస్కరణచట్ట నియమముల ననుసరించి, కొనసాగింప వీలులేదనియే కొందరియతము. కొందరికి మెజారిటీలున్నచో సాగించవచ్చుననియే, తలచుచున్నారు. ఏది యెట్లున్నను, ప్రస్తుతపరిస్థితులలో ప్రతిష్ఠంభము చేయుటకు సాహకారముసానుకూలములేదని యెల్లరింగీకరింపక తప్పదు.

ఏశాసనసభయందుగాని, పరిపూర్ణముగ మెజారిటీలు లేవు. ఇతరపక్షములు కలిసివచ్చుటలేదు. మంత్రులజేతముల నైనను నిరాకరింపబడజాలకపోయెను.

మరియు మన కాంగ్రెసుపక్ష శాసనసభ్యులలోనే, యొక మత్యము చెడిపోవుచున్నది. కప్పలు తక్కిడవలె మెలగుచున్నారరు. ఇందులకు శాసనసభా ప్రవేశమే కారణమని చెప్పవలసి వచ్చినందులకు విచారముగనున్నది. 1921 లో మహాత్ముడు కాన్సిల్లయం దొకవిధముగ విషమున్నదనెను. లాలా లజపతి రాయగూడ నట్లే చెప్పెను. ఇందులకు దృష్టాంతము లాలా జీయే. యీ మహాదేశభక్తుడెట్లు శాసనసభాప్రవేశమైన నాట నుండియు సహకారము వంక కెట్లు మరలెనో గమనింపవలసి యున్నది. లాలాజీవంటివాని నీతి యెట్లుకాగా సామాన్యుల మాట చెప్పవలె! శాసనసభలకు అభ్యర్థ

బైసికిల్స్ వై ప్ర పంచయాత్ర జరిపిన పార్సీలు

వీరుమువ్వరచేరు తమప్రపంచయాత్రను ముగించి మదరాసుచేరిరి. మొత్తము 42000 మైళ్లు త్రొక్కుడు బండ వైబోయిరి. రీడింగుప్రభువు మున్నగువారు వీరికి ప్రశంసాపత్రములను పతకముల నొసంగిరి. (ప్ర. పో. బి)

ధులను బెట్టుటలో మనము ధనము పలుకుబడి కులము దేశసేన మొదలగు అనేక విషయములు గమనించి అభ్యర్థులను నిలబెట్టి యుంటిమి. అట్టి అభ్యర్థుల లెక్క ఒకేరీతి ప్రభుత్వముతో డి కొనట దుస్తరముగ గోచరించుచుండెను.

మరియు ప్రభుత్వపు యుక్తులు కుయుక్తులు అనుపమానములు, విందులు తింతులు నిరంతరము కొనసాగించుచుందురు. మానకప్రకృతిలో అట్టివానిచే ఆకర్షింపబడుట సహజము. ఆసహజ దౌర్బల్యమునకే మనవారు చాలమంది లోనగుటలో ఆశ్చర్యములేదు.

ఈ పరిస్థితులలో శాసనసభలయం దుండుట కన్న వాటిని వీడుట సమంజసముగాదా? అయితే మామిత్రులు కొందరు 1921 లోవలె సంపూర్ణముగ నేల బహిష్కరింప రాదనుచున్నారు. శాసనసభ్యత్వమునకే వీల రాజీనామానీయరాదనుచున్నారు. అనుదినమునకై వేచియున్నవారిలో నేనొకడను. కాని అట్లు రాజీనామాలు నివృత్త్యో, మరల ప్రభుత్వ క్షిప్రాయములు, లోనికిపోవచ్చునని, మరికొందరియూహ. అందులకు నిశ్చయముగ తావున్నది. ఎవ్వరుగాని పోకుండకుండుచో 21 లోనే మనకార్యక్రమము విజయమందియుండెడిది. నేడును, ఎవరు పోబాలనజాలము. రాముకున్నపుడే, రావణుడును గలడు. ధర్మరాజున్నపుడే దుర్యోధనుడు గూడ గలడు. మహాత్ముని కాలముననే డయ్యగలడెను. వీరినెల్ల సాధుహృదయమున మన పైకి త్రిప్పకొనరాదాయను ప్రశ్నియున్నది. ఆప్రశ్నకు సంపూర్ణముగ నేననుకూలడను. కాని అట్లునరించుటకు చాలకాలముపట్టుననియు అంతవరకు దేశమువేచియుండజాలదనియు, కొందరిశాసనసభ్యుల మంత్రుల ఆభిమతము. వారిని ద్వేషించుకుండ వారి సహకారకార్యక్రమమునకు అడ్డుతగులుచో దోషములేదు.

మరియు నేడేయెన్నికలు వచ్చుచో ఆగందరగోళములో పడుదుము. దేశములో కార్యక్రమము నెరవేర్చుటకు వీలుండదు.

ఇట్లుగాక మంత్రపదవులవైపు సహకారమువైపు మాపు మరలట ఆత్మగౌరవము కానేరదు. గత అయిదుపంచత్సరములలోనుంచి ప్రభుత్వదృష్టిని పరిశీలింతము. నిరంకుశము చెప్పు పెరిగినది. ప్రజాభిప్రాయము రవంతయు సరకుగొనుటలేదు. ఎసంబ్లియందు మన ప్రజాప్రతినిధు లన్ని పక్షములవారు యేకమై కనిష్టస్వరాజ్యతీర్మానము రెండుమార్లు గావించిరి.

ఆ తీర్మానములు నిరాకరించివేసిరి. భారతీయులు, నిరుపయోగులు, అసమర్థులు, పిరేమిచేసెదరా? మనదయాధర్యము వైమత్రమే, ఆధారపడవలసియున్నదని బ్రిటిషు ప్రభుత్వము నేడు విజ్ఞప్తుచున్నది. అందులకు, రాయలుకమిషన్ తార్కాణము. స్వయంనిర్ణయమాత్రముగాలి కెగురగొట్టబడినది. సంస్కరణచట్టపు ప్రథమమాత్రమును ప్రథమమునుండియు మనము నిరాకరింపబడుచు నేయున్నాము. మితవాదమిత్రులు మొదలగువారు, కమిషనులో, కొంతమంది భారతీయులైనను, నియమింపకుండు రాయని ఆశించిరి. అదియు నిరాశయెనది. శక్తిసామగ్గ్యములతో బ్రిటిషు ప్రభుత్వమునుండి, స్వాతంత్ర్యమును నూడ బెరకవలెను గాని, బుద్ధిపూర్వకముగ నెన్నడుగాని యాయరు. జిక్కుగారు చెప్పినటులు, కత్తితో, అణచిపెట్టుటకే పన్నాగములు బన్నెదరు.

ఈ నిరంకుశ ప్రభుత్వమును కూలద్రోయవలె నన్నచో ప్రవాహవ్యమున విహరించి ప్రత్యక్షకార్యక్రమము కొనసాగించవలెను. అందులకు పలువురు శాసనసభ్యులే ఆమోదింపబడుచున్నారు. వివిధపక్షములన్నియు గలిసి కమిషను బహిష్కరించు యత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇతరపక్షముల కార్యక్రమము బహిష్కరించుటతో ముగియవచ్చును. కాంగ్రెసు వాదులు మాత్రము బహిష్కరించుటయేగాక స్వయంనిర్ణయ మాత్రము నామోదించు నట్లుగ దౌర్వ్య ప్రభుత్వమును నిర్మూలించవలెను. ప్రభుత్వమునకు స్వరాజ్య మార్గము తప్పనిపరి చేయవలెను. అట్లుచేయుటకు మన మిత్రులు బయట పవిత్రయత తప్పదు. వారునుసంసిద్ధులుగనే యున్నారరు. కాన యీ తీర్మానమును తామెల్ల లేకగ్రీవముగ నామోదింతురని ఆశించుచున్నాను.

గుంటూరులో నీటివరదలు

(గవర్న మెంటు ప్రకటన)

గుంటూరు జిల్లా కలెక్టరుగారివద్దనుండి మద్రాసు ప్రభుత్వమువారికి యీ క్రింది రిపోర్టు చేరినది.

గత 1-వ తేదినాడు గుంటూరు జిల్లా యందంతటను తి. ఆంగళములు మొదలు 10 అలీ వరకు వర్షము దిమ్మరించుటచే అనేకసలములు జలమయమయ్యెను. పంటలకు కొద్దిగా నష్టము గలిగెను. కొన్ని మంటియింట్లు నీటి ప్రవాహములో కొట్టుకొనిపోయినందున ఇద్దరు మనుష్యులు మరణించిరి. వ్యవసాయపు నీటి పారుదల పనులకు కొంతనష్టము గలిగెను. కోడన్సియవరదలతో నిండియుండటచే తాలూకాలనుండి వాడెలు చేరుట యాలస్యమయినందున జిల్లా కలెక్టరుగారు వెంటనే రిపోర్టు పంపజాలక పోయిరి. ఆపదలోనున్న ప్రజల సహాయార్థము కలెక్టరుగారు రూ 1000 మాత్రము గ్రాంటు చేసినట్లుగా తెలియుచున్నది.

బ్రాహ్మణేతర యువజనసంఘము - బైబావాడ

సంఘసంస్కారప్రియులై విశేషతాదాత్మ్యమును చేయుటకు బడకంకణులకై యెలూరులో స్వగృహమున అతివైభవము బుగ 17-11-27-వ తేదిన విశేషతాదాత్మ్యము చేయనున్న శ్రీమోతే నారాయణరావు బుక్ దారుగారిని, యీ సంఘము వారు ఆభినందించుచున్నారు.

ఉపపాదకులు - జి. రామబ్రహ్మంగారు

ఆమోదకులు - కొలకల నూర్యనారాయణరావు

నాయుడవా

అందరిచేత ఆమోదింపబడినది.

డిల్లీ నవంబరు 14:- రాష్ట్రముల ఆరికకాఖ్య, ధులసభ నవంబరు 21 వ తేదిన ఢిల్లీలో సమావేశమై, యి. యి. విక్రగారు సభప్రారంభమహోత్సవ

ఆంధ్రమహాజన సభ

అనంతపురము, నవంబరు 18 :—ఆంధ్రమహాజన సభ సీటి మధ్యాహ్నము 4 గంటలకు శ్రీ ఓ. లక్ష్మీనారాయణ రావు గారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమయెను. సభకు హాజరైన ప్రముఖులలో డి॥ బి॥ పి. శేషపెట్టె, బి. మునిసామి నాయుడు, టి. ప్రకాశం పంతులు, పి. నారాయణరావు నాయుడు, కొడాలి శివరామకృష్ణారావు, బులుసు సాంబమూర్తి, కె. కోటిరెడ్డి, సి.దొరసామి అయ్యంగారు ప్రభృతు లెందరో గలరు. మహాసభయం దీక్రిందితీర్మానము లామోదించబడెను.

చనిపోయిన ఆంధ్రప్రముఖులు

1. బొంబాయి ఆంధ్రజన సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీ గంటి లక్ష్మీనరసింహం బొంబాయిలో ఆంధ్రప్రదేశ్ శ్రీ బలరావు, నిజాం ఆంధ్రసేనకులకు శ్రీ పువ్వాడ వెంకటప్పయ్య, శ్రీమతి సుగంధి అన్నపూర్ణాదేవిగార్ల అకాలమరణములకు యీ తీర్మానము తీర్మానించుచు వెలిబుచ్చుచు వారికుటుంబములకు తమ సానుభూతిని తెల్పుచున్నాడు.

శ్రీ శే॥ అన్నపూర్ణాదేవిగారు

2. శ్రీ శేషపెట్టెన శ్రీమతి అన్నపూర్ణాదేవిగారి స్మారక చిహ్నమునకు ఆంధ్రమహాజనులు తోడ్పడవలెనని ఈసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

3. బొంబాయి, పూనా, నాగపూర్, ఖర్జుర, జమ్మి పురము, తమిళనాడు, బర్హా మున్నగు ప్రాంతములకు వలసకేగిన ఆంధ్రులయందు, ఆంధ్రవ్యక్తిత్వమును స్థిరపరచుటకును నిజాం రాష్ట్రములోని ఆంధ్రులకును (విటిమప్రాంతములోని ఆంధ్రులకును పరస్పరమైత్రి సంబంధబాంధవ్యములు పెంపొందుటకును తగిన కృషి సలుపవలెనని యీసభవారు స్థాయి సంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

ఆంధ్రవీరుల జన్మదినోత్సవములు

4. ఆంధ్రమహాజనులు యథావిధిగా జగత్తుల వుచితముని ఈసభవారు అభిప్రాయపడుచును ముఖ్యవీరులపట్టికను తయారు చేసి, వారి జీవితచరిత్రల సంగ్రహముగ పుస్తకరూపమున ప్రకటించి ఆంధ్రమహాజనులకు అందజేయవలెనని ఈసభవారు స్థాయి సంఘమువారిని కోరుచున్నారు.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము

5. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము, ఆంధ్రయభిమాన ప్రోత్సాహముల బడనుగోడవెడల ప్రాచీన భారతవిజ్ఞానమును పునరుద్ధరింపగల జాతీయ విద్యా ప్రబోధక విధానమును ననలంబింపుట యావశ్యకమని యీ మహాసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

6. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారు మాతృభాషకును దేశీయభాషలకును ప్రధానస్థానమొసంగి విదేశీయ భాషలకు రెండవస్థాన మిచ్చుట యుచితమని ఈమహాసభవారు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

7. ప్రచారక యువవ్యాసముల మూలకమునను, ప్రదర్శన యువవ్యాసములమునను విద్యాప్రబోధము గావించుట ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమువారి కర్తవ్యమని ఈమహాసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

8. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ కార్యస్థానమును అనంతపురమునకు మార్చుటయు, రాజమహేంద్రవరములోను, అనంతపురములోను ఆవర్యతగతులను, వెంటనే ఏకకాలముననే స్థాపించుటయు, విశాఖపట్టణములో నెనెటువారు యిష్టము సలహా చేసియున్న పారిశ్రామిక వ్యాపారవిద్యల నెలకొల్పుటయు, ఆంధ్ర దేశభక్త్యందమునకు తోడ్పడునని ఈ సభవారు సమ్మతము తదనుగుణముగ మదరాసు శాసనసభ వారిని ఆంగీకరింపజేయుట ప్రతి ఆంధ్రునియొక్కయు విధియని యీ సభవారు తీర్మానించియున్నారు.

ఏ కారణముచేసినను శాసన సభవారు అనంతపురమునకు బయలు మదనపల్లి కోలే ఎడల, ఈ సభవారి కాక్షేపణీయము గాదు.

వై తీర్మానమును శ్రీ మహారాజు అన్నపూర్ణయ్యగారు పాఠించిన ఆర్. శివరామకృష్ణగారు బలపరచుచు ఆంధ్రోద్యమమునకు ఆంధ్రుల వికమత్వము ఆత్మావశ్యకమనియు, ఉత్తరజిల్లాలవారు దత్తనుండలములలోని ఆంధ్రులకు సరియైన ఆదరణనొసంగి, వెనుకబడియున్న తమ సోదరులకు సమానావకాశములొసంగి ఉద్ధరింపవలయుననిన కార్యస్థానమును దత్తనుండలమువారి కోసంగవలెననియు, దత్తనుండలములందు మదనపల్లియందుగాని అలంతపురమునందుగాని ఉండవలయునని పట్టుదలయు, భేదాభిప్రాయములు లేవనియు, రెండుస్థానము లు దెచ్చలునుండినను దత్తనుండ లాంధ్రుల కెల్లను తృప్తికరముగ నుండుననియు, ఉత్తర సర్కారులవారు ఉదారభావముతో నీతీర్మానమున కంగీకరించి ఆంధ్రుల సర్వతోముఖాభివృద్ధికి తోడ్పడవలయుననియు, స్వపరిపాలనకు ఆంధ్రులు అర్హులుగా రనిన దత్తనుండలములవారు రెన్నడును కలించి యుండలేదని పట్టిరి.

శ్రీ యమ్. శ్రీనివాసాచారిగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు అనంతపురము, మదనపల్లి పట్టణములందు కార్యస్థానమును భరించుటకు ధనము లేకపోయిన తిరుపతియందు చాలినంత ధనము గలదనియు, మహాంతుగారు విద్యకై ఎంతయోధనమును వెచ్చించుచున్నారనియు, వారి యిష్టము గలిగిన విశ్వవిద్యాలయమునకు కొన్ని లక్షల రూపాయల నొసంగజాలుదురనియు, అందుచే అనంతపురము, మదనపల్లియందు కార్యస్థానము విషయమోడిపోయిన తిరుపతిలోనైనను కార్యస్థానమును నెలకొల్పుటకు పనిజేయవలయునని పట్టిరి. తీర్మానము ప్రాతిపదికలు లేక అంగీకరింపబడెను.

8. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభజన సిద్ధాంతము ననుసరించి మదరాసు రాజధానిలో ఏకభండముగనున్న ఆంధ్రప్రదేశ్ కేసును వెంటనే ప్రత్యేక రాష్ట్రముగా చేయవలెనని యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఆంధ్రరాష్ట్రము

శ్రీ గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు రుపపాదించుచు భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రవిభజనను గూర్చి నూతనముగ తెలుపవలసినదేమియు లేదనియు, ఆంధ్రరాష్ట్రమును గడించినపిదప అంతర్భాగము లుండవలెనా లేదా యను విషయమును సిద్ధపెట్టెయించుకొనవచ్చుననియు నుం దీతీర్మానము నామోదించవలయునని పట్టిరి.

ఆర్. శివరామకృష్ణ (మదనపల్లి) గారు తీర్మానమును బలపరచుచు ఈవిషయమునందు రెండు అభిప్రాయములుండుట కవకాశమే లేదనియు, చిత్తూరునుండలమునందుండి ఆంధ్రులనుగూడ ఆంధ్రరాష్ట్రములో జత చేయుంపవలెననియే అభిలాషగలదని పట్టిరి.

అధ్యక్షులు తీర్మానము చాలప్రధానమైనదియు, ఇందు భిన్నాభిప్రాయములు దెలుపక వికంఠ్యముగ ఆంగీకరింపవలెనని పట్టిరి.

తీర్మాన మేగ్రహముగ ఆమోదించబడెను.

స్థాయిసంఘమువారు

ఈసంవత్సరమునకు యీక్రిందివారిని స్థాయిసంఘముగా యీసభవారు నిర్ణయించుచున్నారు.

- (1) శ్రీ బారిష్టరు ఓ. లక్ష్మీనారాయణగారు కర్నూలు అధ్యక్షులు.
- (2) కె. వెంకటరమణాచార్యులుగారు తాడిపత్రి, అనంతపురంజిల్లా కార్యదర్శి.
- (3) దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావుగారు కోశాధికారి, (మదరాసు).
- (4) ఆర్. శివరామకృష్ణగారు మదనపల్లి, చిత్తూరు జిల్లా.

- (5) సి. ఓవిరెడ్డిగారు, యం. యల్. సి. అనంతపురము.
- (6) బులుసు సాంబమూర్తిగారు.
- (7) హరిసర్వోత్తమరావు గారు.
- (8) సునర్ల శ్రీరామస్వామిరాం గారు.
- (9) శ్రీరాజా వెంకటాద్రి అప్పారావుగారు.
- (10) మహారాజు అన్నపూర్ణయ్య నీశాసకరం (via) కొత్తూరు.

శ్రీచాటి శంకరరావుగారు అధ్యక్షులకు సభనాకరత్వ న వందనము లిచ్చించిరి.

అధ్యక్షుని అంతిమవ్యాసము

అధ్యక్షులు తమిళు అధ్యక్షులుగ నెన్నుకొని గౌరవించినందులకు కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములిచ్చించి మహాసభయందు గావించబడిన తీర్మానములకు అమలుపంపజేయి తమ యుత్సాహమును కార్యరూపమున ప్రదర్శింపవలెనని పట్టిరి.

ఇదమ జేజ్జీవ్యము లెల్ల సభ ముగింపబడెను.

శ్రీ ఆదిపూడి సోమనాథరావుగారు సభాంతమున మంగళాశీర్వాచనము గావించిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికా కమిషను

సభ్యులపేర్లు ప్రకటింపబడుట

డిల్లీ, నవంబరు 14:—తూర్పు మధ్య ఆఫ్రికా ప్రభుత్వము విషయమై పరిశీలన మొనర్చు సూచనలు గావించ సార్వభౌముని ప్రభుత్వమువారు క్రింద పేర్కొనినవారిని రాయలు కమిషను సభ్యులుగ నియమించిరి:—రైట్ అనబయు సర్ హిల్లునుయంగుగారు (అధ్యక్షులు) సర్ రెజిస్ట్రార్ హెన్రీ షార్పింగ్, జె. హెచ్. ట్యులహో గార్లు (సభ్యులు) హెన్రీ యస్. డౌనిస్ గారు కార్యదర్శి కమిషనువారు డిసెంబరు 28 వ తేది దక్షిణాఫ్రికాకు ప్రయాణమయ్యెదరు, (ఆ. ప్రె)

బొంబాయి గవర్నరుపై కుట్ర

బొంబాయి, నవంబరు 14:—బొంబాయి గవర్నరుగారు పూనముండి నాశికుకు పోవుచుండ యెవరో కొందరు రైలుపట్టా లుతోలిగించిరియను గవర్నరుగారి ప్రాణములకు హానికలుగజేయవలయునని కుట్ర యున్నదనియు మైమ్సెన్ ఇండియా పత్రిక ప్రాసినది. ఇదంతయు మైమ్సెన్ ఇండియా పత్రికాధిపతి ప్రమయనియు రాష్ట్రమున అరాచకములను సూచనయే లేదనియు డెయిలీ పత్రిక ప్రాయమున్నది, (ఆ. ప్రె)

సిలోను విచారణసంఘము

కొలంబో, నవంబరు 14:—సిలోను రాయలు కమిషను సభ్యులు నిన్నటిదినము కొలంబోచేరి. డెనుమోగు ప్రభువు రైలు నానరయిలు మాన్యుచున్నారని, సర్ జె.పి.బల్లకు (డ్రమ్మం)ను పిలుస్తాడనియు, ఏద రూపకముగ సాక్ష్యము పుచ్చుకొనెదరో బహిరంగముగ పుచ్చుకొనెదరో తెలియవచ్చుది (సి. ప్రెసు).

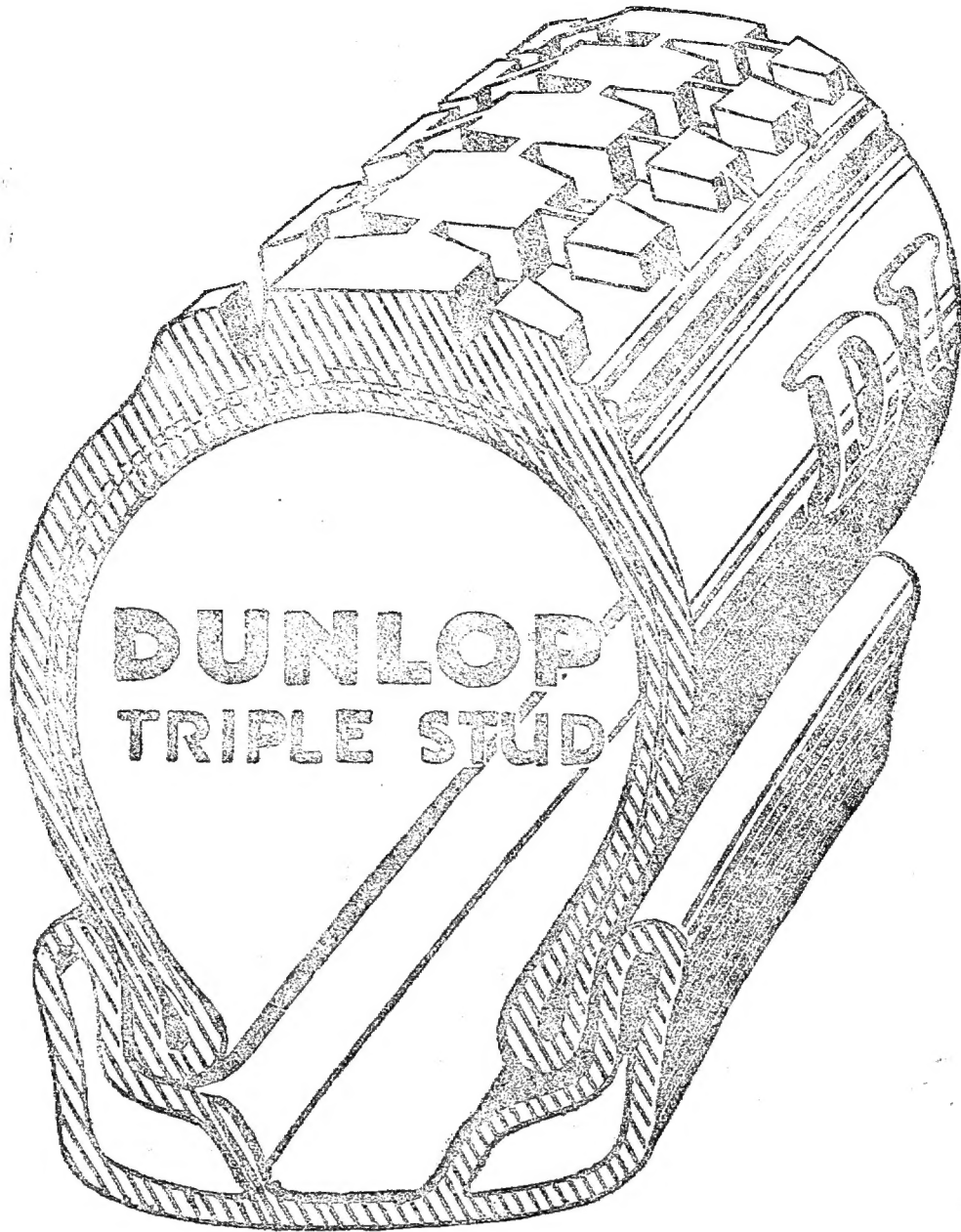
సైన్సు కాంగ్రెసు

కలకత్తా, నవంబరు 14:—సైన్సు కాంగ్రెసు కలకత్తాలో 1928 సంవత్సరము జనవరి 2 మొదలు 7 వ తేదీ వరకు జరుగును. గవర్నరుగారు రాజపోషకులుగనుండ అంగీకరించిరి. (ఆ. ప్రె)

ఒక స్త్రీకి అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారు ఉద్యోగము

రంగూను, నవంబరు 14:—మిస్ దామి మధిసగారు బి. ఎ., బి. యల్., రంగూను హైకోర్టు జరిజనలు వైడ్ అసిస్టెంటు రిజిస్ట్రారుగ నియమించబడిరి. రంగూను విశ్వవిద్యాలయమున నీతి పరీక్ష పాస్చుచేసిన స్త్రీ అమె ఒక్కవరే. ఇట్టి ఉద్యోగము ముందెన్నడు స్త్రీల కివ్వబడలేదు. (ఆ. ప్రె)

వీరు తప్పక గమనించవలసిన ముఖ్యవిషయ మేమన? మా దుకాణమందు లావాదేవీచేసినవారిలో నూటికి నూరుగూడు సంతృప్తిజెంది రనుటయే. బంగారు వెండి నగలయందు ఏ రకములో ఏకాలతయందు కావలసినను సిద్ధముగా నున్నవి. నవరం బంగారుకు సీమ వెండికి పూచీ నివ్వబడును. అక్కరలేనివి వాఫసు తీసుకొనబడును. ఒక తేరముచేసిన అన్నియు వితర మగును. తండ్రివిలాసము: "ఉమ్మిడియార్" ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, (1842-1) నగల వర్తకులు, 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు. 649 టెలిఫోన్ నెం 2802

DUNLOP

డన్ లప్

ట్రీపుల్ స్టడ్

సైకిల్ టైరులు

కాస్తాక్రముగా తయారు చేయబడిన రకముని పనిచేయునట్లే ఇవి కూడ అన్ని విధముల పదిలముగా నుండునట్లు తయారు చేయబడినవి. దీనియందుగల అనేక సుగుణములతో జారకుండ అటంక పరచుటయే ముఖ్యమైనది.

డన్ లప్ చే అమర్చి తృప్తిచెందుదు.

డన్ లప్ రబ్బర్ కంపెనీ

(ఇండియా) లిమిటెడ్,

బొంబాయి, నాగపూరు, ఢిల్లీ, లక్నో, లాహోరు,
రావల్పిండి, కరాచీ, కలకత్తా, గౌహతి, రంగూన్,
మాండలే, మదరాసు, బెంగళూరు, కళిక్టోట, కొలంబో

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1927 సం॥ నవంబరు నెల 15 తేది మంగళవారము

1. ధాన్యములు

దనియాల బా 1-కి	రు 122 మొదలు	126 వరకు
బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమా తెనాలివి ,, ప 42 కలవి రు	15 0 0	15 8 0
సెల్లారివి ,, డిబ్బో	16 4 0	16 8 0
ధిల్లి ,, డిబ్బో	16 8 0	17 0 0
చాగులు ర. 164 బస్తా 1-కి	11 8 0	12 0 0
నవ్వులు ,,	20 0 0	22 0 0

2. ధాన్యముపప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	15 0 0	17 0 0
సెనగలు ,, డిబ్బో	18 12 0	14 4 0
పెళ్లలు ,, డిబ్బో	16 0 0	17 8 0
గ్రిల్లుములు ,, డిబ్బో	17 0 0	19 0 0
ఉలములు ,, ర 195	15 0 0	15 8 0

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె బా 1-కి	155 0 0	160 0 0
సెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	24 0 0
కొండాపురం వేరు సెనపప్పు బా 1-కి	50 0 0	52 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	48 0 0	46 0 0
వేరు సెనగనూనెగానగ బా 1-కి రు 117 మి.కొ నూనె	114 0 0	
ఆముదము బా 1-కి	102 0 0	103 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపశువు బా 1-కి	78 0 0	74 0 0
కూరపశువు ,,	44 0 0	48 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరువి) బా 1-కి	105 0 0	120 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు ముదాగు 1-కి	రు 40,45	
కాళహస్తీపాయకట్టు ,,	50,55	
బెల్లము బా 1-కి	28 0 0	57 0 0
అన్నా చక్కెర బస్తా 1-కి	28 8 0	28 10 0
చింతపండు బా 1-కి	21 0 0	48 0 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	28 8 0	80 0 0
చిరంజీవి ,,	24 0 0	88 0 0
రవుండు ,,	24 0 0	82 0 0

6. నూలు

నెం 20 బెన్ని సింహం యాటి	7 12 0	
నెం 6 ,, కట్టా	5 0 0	
నెం 24 ,, లాకి	6 2 0	
నెం 60 ,, కారంబెన్ని	10 8 0	
నెం 20 1/2 కాపురకి	7 4 0	
నెం 20 1/2 రెట్టెట్టెలు	7 6 0	
నెం 40 జామ్యరు10 పా	10 4 0	
నెం 44 సాంబో	5 8 0	
నెం 4 బెన్ని మసీదు	4 0 0	

7. దూది

బోండావెన్న బాగువ 1-కి	890 0 0	
-----------------------	---------	--

8. లోహములు

నెం 100 తులం 1-కి	రు 61 4 0	రు 61 6 0
బంగారు తులము 1-కి	21 0 0	21 2 0
పవరము 1-కి		13 7 8
ఇత్తడి బా 1-కి	230 0 0	235 0 0
రాగి బా 1-కి	252 0 0	254 0 0

రంగులు

అతిమేలు సిగ్గులూడు అలిజరయిక్ సింహం	62 0 0	
సిరిన 1 రతి	1 14 0	
14 రతులు	1 18 0	
28 రతులు	1 18 0	
56 రతులు	1 12 9	
1 అందరు	1 12 6	

దేర్కలు పాపు స్కాల్ లెట్ అనగా (అర్కిరెడ్డు)	8 8 0	
కాంగో 8 బి	1 0 6	
పదరు 4 బి	1 2 0	

నెల్లూరులోకలరా వ్యాపించుట

నివారణసంఘమువారి ప్రకటన

వర్ష ములించు కురియుచుండుటచే పట్టణము ఇంకను శుభ్ర పడలేదు. కలరాజ్వరము వ్యాపించుచున్నది. సహాయకార్యము లొనర్చుచు వాలంటీరుదళము యేర్పరుపబడినది.

జిల్లా కలెక్టరుగారును పోలీసు సూపరింటెండెంటు గారును కోవూరు గ్రామము తనిఖీచేసిరి. గ్రామమునందంతటను పెంటపోగులనుండి గుర్తించు సలహానున్నది.

ఈ ఒక్కగ్రామములో 9-9 తేదీలలో కలరావలన 15 గురు మరణించిరి. పెంటపోగులను ఒక్కసారిగా బయటకు దీయించుటకు తగినంతమంది కూలీలులేరు. యూనియనుచే రైతు గారు కూలీలను తెప్పించు సేర్పాట్లు చేయుచున్నారు.

కుపాను ఫలితముగా ఒక్క కోవూరుతాలూకాలోనే 2-9 తేదీలలో కలరావలన 121 మందిచనిపోయిరి. నివారణ సంఘమునకు గవర్న మెంటు ఉద్యోగములుగూడ సహకార మొనర్చినగాని కలరావ్యాధ్యము త్వరలో నివారణయగునట్లు గానించదు. నెల్లూరు పట్టణములో పెద్ద కలరాకాల యొకటి నిర్భీషబడుచున్నది.

మృదాను వాస్తవ్యులొకరు సహాయకార్యముల నిమిత్త ము రూ 500/- పంపించుటకు సభవారు వారికి వందనము లర్పించుచున్నారు. నివారణసంఘ కార్యదర్శియగు మిర్ బుజై అలీసాహెబుగారు యిట్లు వ్రాయుచున్నారు.

యూనానీ మరీషిసు వైద్యకాలకు సంబంధించినయూ నానీ వైద్యులకు హాజీమిర్ హాజీబల్లా సాహెబుగారుచుట్టు న్ను కలరామందు చాల సుచిరుమునిచ్చుచున్నది. జిల్లాగవర్న మెంటును సహాయకార్యము లొనర్చువారందరు హాజీగారి యొ మధము నునయోగించుచుండుగాక. వీరి యొకరును సుచితముగా పంచిపెట్టుటకు సంసిద్ధులై యుండుగా.

త్వరలో వచ్చుచున్నారు! త్వరలో వచ్చుచున్నారు!! మెదల్చుకొని వచ్చుచున్నారు! పట్టికెట్లు పొందినవారు వచ్చుచున్నారు!!

వెద్దాపురం సిల్కు-బట్టలు

నిగూ కావలసిన అన్నిరకముల సిల్కు-బట్టలు, జరీనూ లుబట్టలు, ప్రోద్దిచేరిన కేటునూలు కోటింగు ఖద్దరుబట్టలు తీసికొని మద్రాసులో జరుగబోవు కాంగ్రెసు యజ్ఞలిపనుకు వచ్చుచున్నారు. కావలసిన రకములు యజ్ఞలిపనక్ స్టాంబు మీద ద్వైతలాభముగో తీసికొనవచ్చును.

వెసల. సుబ్బారాయుడు

అందుకో.

సిల్కు-బట్టల వర్తకులు, వెద్దాపురం.

(తూర్పు గోదావరి జిల్లా)

టెలిగ్రాఫిక్ అడ్రసు:—“సిల్క్స్”

ఆంధ్రదేశమునకు పంటి వైద్యుడు

సరియైన పంటివైద్యులు ఆంధ్రదేశమందు లేనందునను, డెంటల్ క్రిములవల్ల గలుగు హానిని తొలగించుటకును, బెజ వాడయందు, విన్నకోటవారి మేడయందు మాత్రాంచిన ఒక ఘనవైద్యుని ఆఫీసువైపున ఏర్పరుపబడెను.

D. H. VENKATA RAU., L. M. S.

250, China Bazaar Rd, Madras.

దంతచూర్ణము

ఉచ్చి 1-కి 0-2-0; 12-కి 1-4-0

ఈ దంతచూర్ణముతో పండ్లతోముటవలన చిగుళ్లు గట్టి పడును. చిగుళ్లనుండి రక్తముకొలువకుండును. నోటదుర్బంధము లేకరియించును. నుండు ముక్కుముత్యాలే తెల్లగా నుండును.

అమ్మ, తాతలనం దిస్తో, పొంకొమ్మ - మద్రాసు.

గొప్పవృత్తి. } ఘనత } గోవధబావుటకు
సత్వరధర్మము } వహించిన } త్వరలో సభ్యత
నర్చుడు. } శ్రీ గాతమి } వహింపుడు

గోరక్షణసంఘవిజ్ఞప్తి 4153

రాజమహేంద్రవరమున స్థాపించియున్న, శ్రీ గాతమి గోరక్షణశరణాలయమునందు లోక కల్యాణ మొనర్చెడి, బీద గోవులను బోదులను, శకుహంశకులనకముకాకుండ రక్షించి వో పించుటకున్న; సంతాపకరమైనగోవుల బాపి; అపరద్యాపర గోకులనునట్లొనర్చుటకున్న; సత్కుటుంబ సభ్యుల సహాయముతో. ఆసంఖ్యాకమగు గోవులను బోదులగ్రాహకసములకు తగిన గొ ప్పుభవనములు గల తోటపురమువ్యవసాయమునొంది యీ సంఘము విజృంభించుచున్నాము.

ఈ యుద్యమమునందు మహారాజులాది సామాన్యులవర కు హిందూమహమ్మదీయాది సోదరీభోదరులు తమకత్వాయిసార రము వేలు వందలు పదులు ఒకటొద్దిద్రవ్యము దయచేసి నునూ రు 10 వేలనుండి సభ్యత వహించియున్నారు. లక్షలాదిద్రవ్య ము వేలవేలుపర్వము అత్యావశ్యకమైయున్నది. విరాళములు వర్గాలములు మున్నగువందలాలు వెంటనే రాజమహేంద్ర శ్రీ గాతమి గోరక్షణసంఘముపేర పోస్టుద్వారా తమ సంపూ ర్ణమైన యద్రవ్యతో సామ్యుపహింపింపజేసి తిరుగటపాలా దాతలకు అచ్చు రసీదు రూల్సులుకు అందజేయబడును.

ఇట్లు శ్రీ గాతమి గోరక్షణసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి, భవనాన్ని వెంకటరసీంహను ప్ర. రాజమండ్రి

VOLKART
ENGINEERS

మెకారిక్ - డీరింగు

చాటునూగా

కేస్ మిల్సువారి ఏజెంట్లు

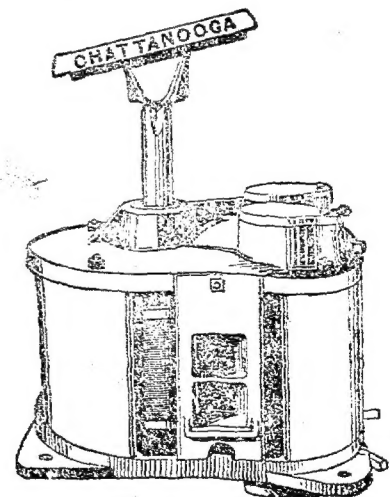
(ఒకయెండుబలముగల పవరు గలది)

ఈ యంత్రములు ఎవ్వరైనా చెరుకులపై నను, వాటి నుండి ఎక్కువ రసమును తీయగలవు.

వివరములకు, ధరలకు

వాల్ కార్టు బ్రదర్సు, మదరాసుకు

వ్రాయవలెను.

లిజరుకలము

సుమారు 100 రకములలో

తయారు చేయబడుచున్నది

మీకుతగినది

ఒకటిగలదు

మామూలు 10 అర్. నేటి 100 పి.

సెల్ఫీఫీల్డింగు 40 ఎఫ్.

H. P. CO LONDON

Agents: P. HOLT & Co., Ltd.

P.O. BOX 237

3434

MADRAS.

ఆంధ్ర వెంకటేశా (2)

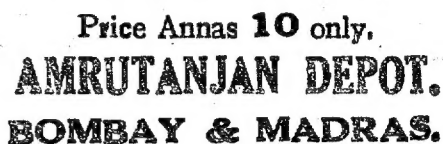
అట్లు తెలియనివారు అలసి పడతమనము

శివగో రత్న పాశ్చపు పెకెటాచల సుడితలు, ప్రాజెక్టురు,

శ్రీ సీతారాఘవలక్ష్మణ శాల, మైసూరు.

య్యరమిల్లి మంగయ్య, కార్యదర్శి.

విజ్ఞానము:- భారతీకార్కాలయము, తపాలపెట్టె 212, మద్రాసు.

(ప్ర. నెం 2)

అర్చనా యన శాల, ముక్త్యాల, కృష్ణా,

పి.కె. వ. అండుకో, ఆయుర్వేదసమాజం-పెరిదేపి, (బూరుజిల్లా)

1/186 మకాంటురోడ్డు, మృదాసు.

Chief Agent, Mount Road, Madras.